

TOHLOPPIJÄRVEN YMPÄRISTÖN
KEHITTÄMISSUUNNITELMA JA
VIHERALUEIDEN HOITOSUUNNITELMA
v. 2019-2030

25.03.2019

RAMBOLL

TEKIJÄT

Suunnitelman on teettänyt Tampereen kaupungin kaupunginpuutarhuri Timo Koski / Kaupunkiympäristön kehittäminen. Työn laadintaan on osallistunut Tampereen kaupungilta suunnitteluryhmä, johon ovat kuuluneet:

Teemu Kylmäkoski, Katri Laihosalo, Lasse Kosonen, Anne Tuominen, Jouko Seppänen, Hannu Eerikäinen ja Heljä Aarnikko

Suunnitteluryhmään ovat kuuluneet Ramboll Finland Oy:stä projektipäällikkönä maisema-arkkitehti Kaisa Rantee sekä maisemasuunnittelijoina maisema-arkkitehti Helena Iltanen, miljöösuunnittelijainsinöörit Raija Sipilä ja Maria Rautajoki sekä hortonomi Hanna Hirvenjousi. Luontoarvojen asiantuntijoina ovat olleet FT Kaisa Mustajärvi ja FM Tiina Virta ja hulevesiasiantuntijana on ollut DI Päivi-Jonkka-Haavisto. Raportin ovat taittaneet Helena Iltanen ja arkkitehti Mikko Peltonen.

SISÄLLYSLUETTELO

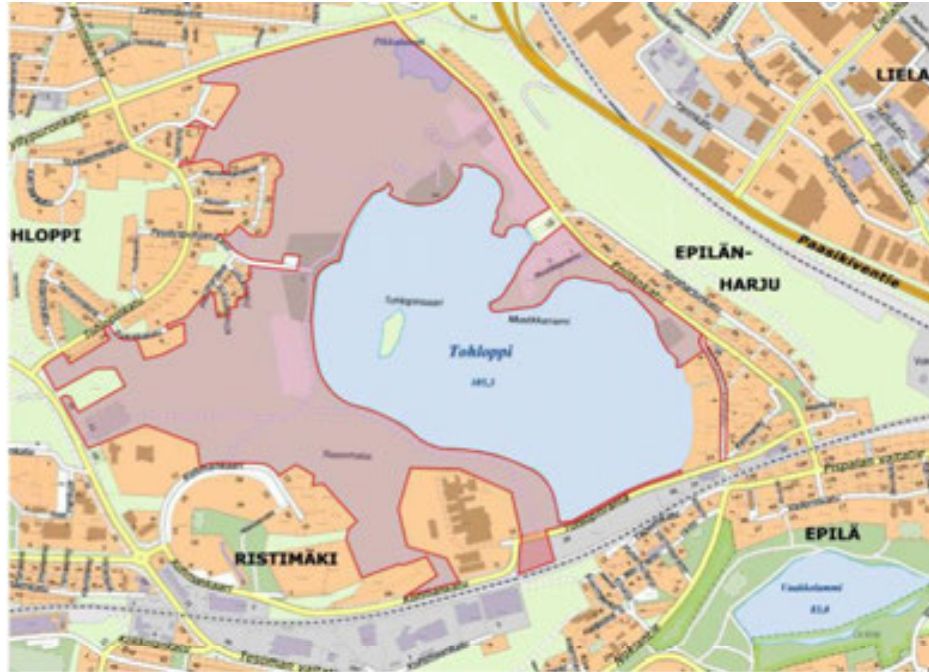
Johdanto	5
Tohloppijärven maiseman historiaa	6
Maisemarakenne ja kaupunkimaisema	9
Tohloppijärven ympäristön kehittäminen maankäytön suunnitelmien ja strategioiden näkökulmasta	10
Viher- ja virkistysyhteyksien kehittäminen	14
Reittien ja opasteiden tavoitetila	15
Viherpalvelut	16
Viherpalveluiden tavoitetila	18
Talvikäytön tavoitetila	20
Ympäristönsuojelu	22
Ekosysteemipalvelut	24
Maisema- ja luontoarvojen tavoitetila	26
Toimenpidekorttien aluejako	28
Toimenpidekortit	29
01 Asemakaavan 8252 alue	30
02 Kohmanpuisto: Kohmankaari ja Kohmankatu	32
03 Rasonhaan perintömetsä	34
04 Kohmanpuisto	36
05 Jussinojan ja Kohmanpuiston länsikulma	38
06 Kohmanpuiston avoimet alueet	40
07 Kohmanpuiston toiminta-alue	42
08 Tohloppijärven pohjoinen rantavyöhyke	44
09 Tohlopinsuo	46
10 Tohlopinsuon länsireuna	48
11 Pikku-Tohloppi	50
12 Mustikkaniemi	52
13 Vaarinmaa	54
14 Nahkatehtaankatu	56
Viheralueiden hoitoluokat	58
Lähteet	60

kuva: Merja Eronen

Rantakiviä Tohloppijärven länsirannalla.

Johdanto

Tohloppijärven kehittämissuunnitelman ja viheralueiden hoitosuunnitelman rajaus.

Tohloppijärven ympäristö on Länsi-Tampereen monipuolisin ja arvokkain viheraluekokonaisuus. Se on asukkaiden keskuudessa suosittu ja sen saavutettavuus on hyvä. (Tampereen kaupunki, Kohdekortit) Tohlopin ympäristön maankäyttöä, alueiden käyttötarkoituksia, erilaisia viheralueiden luokituksia ja hoitotapoja ohjaavat useat erilaiset suunnitelmat, ohjelmat ja strategiat. Tohloppijärven ympäristön viheralueita koskeville määritelmille on yhteistä se, että niiden tavoitteena on turvata, säilyttää ja kehittää alueen luonto-, maisema- ja virkistysarvoja. Tohloppijärveä ympäröivien viheralueiden merkitys seudullisena ja lähiasukkaita palvelevina alueina on suuri, mikä on hyvin tunnistettu ja nähtävissä kaikilla kaavatasoilla, niiden vireillä olevissa prosesseissa ja muissa aluetta koskevissa suunnitteluhankkeissa. Alueella on myös koko kaupungin mittakaavassa merkittäviä luontoarvoja, mikä osaltaan lisää alueen merkittävyyttä, monipuolisuutta ja kiinnostavuutta.

Kaupunkirakenne jatkaa tiivistymistä Tampereen kantakaupungin alueella, mikä heijastuu myös Tohloppijärven ympäristöön vireillä olevien asemakaavojen ja muiden suunnittelu- ja rakennushankkeiden myötä. Tesoman palloiluhallin ja Tesoman koulun rakennushankkeet, sekä muut kaupunginosien ja asuinalueiden kehittämistoimet luovat alueelle uudenlaista vireyttä, tuovat uusia käyttäjiä ja synnyttävät ympärilleen uudenlaisia yhteystarpeita tai muuta ympäristön laatu- tai hoitotason muospainetta. Vireillä olevien asemakaavojen myötä järven ympäristöön on odotettavissa noin 600-900 uutta asukasta, jotka edelleen kasvattavat virkistysalueiden käyttäjämääriä ja tarvetta palvelujen kehittämiseen. Seudullisen

ulkoilureitistön kokonaiskehittäminen houkuttelee alueelle käyttäjiä laajalta alueelta, mikä osaltaan lisää Tohloppijärveä ympäröivien viheralueiden tunnettavuutta ja saavutettavuutta.

Suunnittelualue sijoittuu Tampereen kaupungin länsiosiin, noin seitsemän kilometrin etäisyydelle Tampereen keskustasta. Alue rajautuu Epilänkatuun, Tohlopinrantaan, Kohmakaareen, Tesoman koulun ja Palloiluhallin tontteihin sekä Myllypuronkatuun. Suunnittelualueen koko on 1,4 km², josta Tohloppijärven pinta-ala on 0,6 km² ja ranta-alueiden 0,8 km².

Kehittämissuunnitelman ja viheralueiden hoitosuunnitelman tavoitteet

Muuttuva maankäyttö, uudet asuinalueet, lisääntyvät käyttäjämäärät, viherpalveluiden tarjonnan uudistaminen ja täydentäminen sekä luonto- ja maisema-arvojen säilyttäminen ja kehittäminen ovat olleet pohjana Tohloppijärven ympäristön kehittämissuunnitelman ja viheralueiden hoitosuunnitelman laadinnalle. Kehittämissuunnitelmassa määritellään Tohloppijärven ympäristön viheralueiden kehittämisen päälinjaukset, jotta viheralueilla tehtävät kunnostus- ja uudistustoimenpiteet olisivat johdonmukaisesti ennakoitavissa ja ohjelmoitavissa. Kehittämissuunnitelmassa esitetään toimenpide-ehdotukset alueen virkistyspalveluiden, kuten leikkipaikkojen, uimarantojen, muiden toiminnallisten alueiden ja reitistön kehittämisestä, luontoarvojen huomioimisesta, maisemakuvallisista tavoitteista, sekä valaistuksesta ja viitoituksesta.

Tohloppijärven viheralueiden hoitosuunnitelmassa määritellään viheralueiden konkreettiset hoitotoimenpiteet, niiden ajoitus, sekä maisemalliset, luontoarvoja koskevat ja toiminnalliset perustelut esitetyille toimenpiteille.

Työ sisältää kuvauksen alueen maankäyttöä ohjaavista kaavoista ja strategioista, alueen maisemahistoriaa ja maisemallisia taustoja valottavan osan, viherpalveluiden, reittien ja maisema- ja luontoarvojen tavoitetilakartat sekä osa-aluekohtaiset toimenpidekortit. Toimenpidekortteissa on osoitettu kehittämissuunnitelmakarttoja yksityiskohtaisemmin aluetta uudistavat toimenpiteet, sekä kasvilisuusalueita koskevat hoitotoimenpiteet ja niiden ajoituksen.

Työ on laadittu vuosina 2015-2019.

Tohloppijärven maiseman historiaa

Daniel Hallin maantieteellinen kartta vuodelta 1770. Kartalla näkyvät Tammerkoski-Kokemäki -tien ja Pohjanmaalle johtavan tien risteys, Harjun kirkon paikka ja Tohloppijärven ylitse Pikku-Tohlopille vievä talvitie (www.vanhakartta.fi).

Kuninkaankartat eli rekognosointikartat vuosilta 1776-1805. Kartat on julkaistu teoksessa Timo Alanen ja Saulo Kepsu, Kuninkaan kartasto Suomesta 1776-1805 (SKS, 1989 sekä www.vanhakartta.fi).

Ilmakuva vuodelta 1946. (Tampereen kaupunki).

Tohloppijärvi on syntynyt jääkauden jälkeen Näsijärven kuroutumisen aikoihin noin 6000 eKr. Tohlopin alueelta ei ole tehty esihistoriallisia löytöjä, mutta muun muassa Pispalasta ja Lielahdesta löytyneiden kivikautisesta asutuksesta kertovien merkkien ja Ylöjärven Mikkolan rautakautisen kalmiston perusteella voidaan olettaa, että muinaiset pyyntimiehet ovat harjuja pitkin kulkiessaan sivunneet myös Tohlopin maisemia. Pyyntielinkeinoa harjoittaneiden varhaisimpien asukkaiden oletetaan asuneen Tohloppijärven tienoilla noin 1000 jKr. ja vakituisen asutuksen asettuneen noin 200 vuotta myöhemmin 1200-luvulla. Tohloppijärvi tunnetaan nimeltä niin pitkältä ajalta, kuin kirjallisia tietoja on. Järven jäällä ja rannalla tiedetään järjestetyn säännöllisesti markkinoita 1300-luvulla. Markkinoille saapui paikallisia talonpoikia, mutta myös kaukaisia saksalaisia kauppamiehiä. Keskiajalla talot omistivat vain talonsa ympärillä olevat maa-alueet, mutta laidunmaat, metsät ja kalavedet olivat kylien yhteisiä nautinta-alueita. Näitä monen kylän yhteisaluetta sanottiin jakokunniksi. Vuoden 1540 maakirjassa Tohloppi eli Tohloppilan kylä mainitaan yhtenä Harjun jakokuntaan kuuluvista kylistä. Harjun jakokunta puolestaan kuului Suur-Pirkkalan pitäjään. Tohloppilan kylän käytössä oli vanhan järvenpohjan niittymaita Tohlopin ja Tesomajärven ympäristöstä, nykyisten Kohmapuiston ja Rasonhaan alueilta. Tohloppilan kantatiloja olivat 1500-luvulla Epilä, Raso, Kohma ja Vaakkola, jotka sijaitsivat epäsäännöllisenä ryhmänä myöhemmin Winterin mäeksi kutsutulla mäellä, ny-

kyisen ratalinjan eteläpuolella. Vuonna 1639 Harjun ja Ylöjärven jakokunnat erotettiin Pirkkalan emäseurakunnasta ja perustettiin Harjun kappeliseurakunta, jonka kappelikirkon paikka sijoittui Tohloppijärven eteläpuolelle, Harjun markkinapaikan viereen, nykyisen Epilän kaupunginosan alueelle. Harjun kirkon palon seurauksena markkinat siirrettiin Pispalaan vuonna 1750, jolloin Harjun seudun merkitys alkoi nopeasti heikentyä. Lopulta Harjun kappeliseurakunta lakkautettiin vuonna 1839 ja rapistunut kirkkorakennus purettiin vuonna 1858.

1700-luvulla Tohloppijärvi sijaitsi Tampereen läntisen puolen tärkeimpien liikenneyhteyksien varrella, keskeisten teiden risteysalueella. Vuoden 1767-68 isojakokartan perusteella Epilän alueella kulki kaksi merkittävää tietä: Pohjanmaalle vievä, Tohloppijärven koillispuolitse kulkeva Hämeenkancaantie sekä Tammerkoskelta Epilän kautta Kokemäelle ja Turkuun kulkeva tie. Näiden teiden risteys sijaitsi Tohloppijärven ja Vaakkolammin välisen lasku-uoman tuntumassa. Tohloppijärven länsipuolelta nykyisen Tesoman kautta kulki lisäksi oikotie Turun tieltä Hämeenkancaan tielle. Tämän yhdysreitillä varrella on mahdollisesti sijainnut Pirkkalan pitäjän kärjä- ja markkinapaikka, "Kärjätörmä". Arkeologisissa inventoinneissa vuonna 2012 vanhasta yhdyntiestä tai kärjäpaikasta ei kuitenkaan havaittu maastossa säilyneitä merkkejä. (Rostedt &

Helminen. 2012) 1770 -luvun kartassa näkyy myös Tohloppijärven ylitse vievä talvitie.

Järven eteläosien nimistössä näkyy edelleen 1700-1800 -luvulta periytyviä vanhojen torppien ja talojen nimiä. Vuonna 1850 Tohlopin kylässä oli kaksi torppaa, joista Suonsivun torppa sijaitsi nykyisen Suoniemenkatu 2 paikkeilla. Aivan rautatien eteläpuolella, Ristimäenkatu 1 lähellä sijaitsi Kaarilan kartanoon kuulunut Ristimäen torppa, jonka alue palstoitettiin pientaloalueeksi vuonna 1928. Sittemmin torppa antoi nimensä koko Ristimäen alueelle. Tohloppisuon vieressä sijaitseva Pyydyspohjanniemi asutettiin 1900-luvun alkukymmeninä. Talon entinen pelto on vielä nykyisin avointa nurmialuetta.

Tohloppijärven ympäristön avoimet kulttuurimaisemat olivat laajimmillaan 1900-luvun alkupuoliskolla, jolloin Tohloppijärven rantojen kulttuurimaisemat keskittyivät järven lasku-uoman varteen, Vaakonlammen ja Pyhäjärven suuntaan, sekä toisaalta kulkuyhteyksien varteen Epilänharjun rinteeseen ja Ylöjärven ja Lielahden suuntaan. Rasonhaan ja nykyisen Jussinojan varret olivat jo tuolloin olleet pitkään avoimia niittymaita.

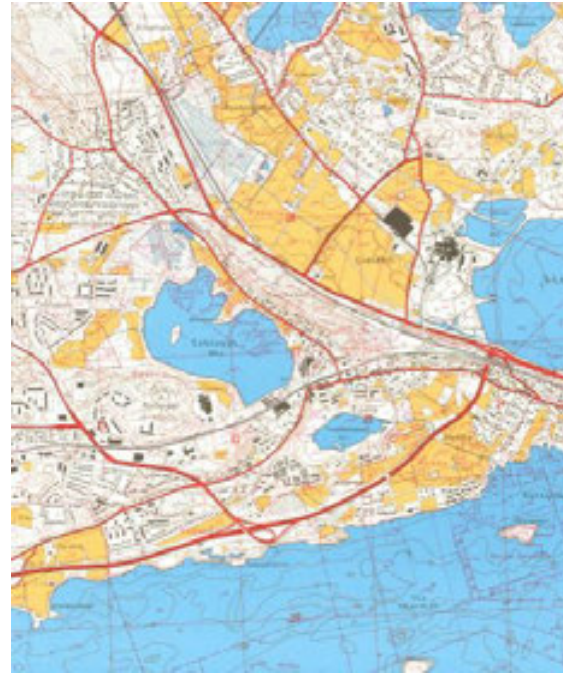
Tampere-Pori -rautatien rakentaminen vuonna 1895 aloitti Tohloppijärven maisemallisen kokonaisuuden irtaantumisen Pyhäjärven

Ote peruskarttalehdestä vuodelta 1953
(Maanmittauslaitos)

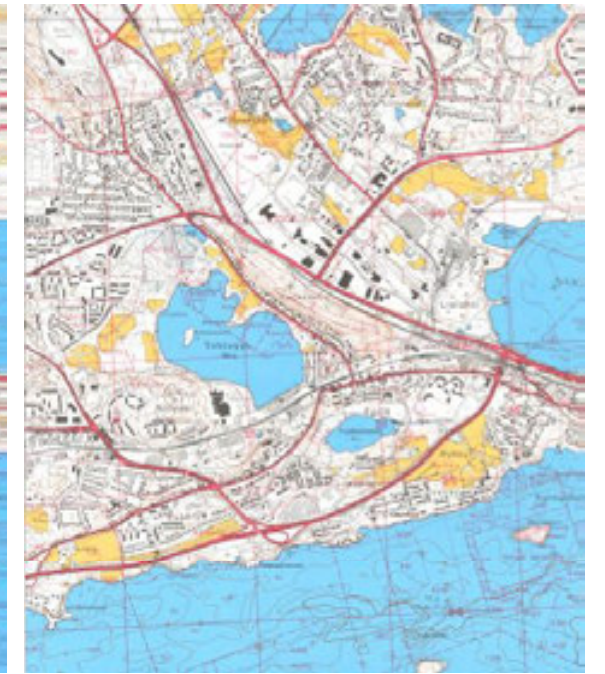
1960

1975

1980

1991.

rantojen yhteydestä. Ratalinjan taakse jäivät Tohlopin kylän kanta-tilat Kohma, Raso, Epilä ja Vaakkola. Myöhemmin radan molemmin puolin ja aivan Tohloppijärven rannalle, täyttömaalle rakentuivat nahka- ja värитеhtaat, mikä yhdessä laskuojan putkituksen kanssa katkaisivat luonnollisen maisemallisen yhteyden Vaakkolammiin ja Pyhäjärveen. 1950-luvulla Tohloppijärven rantavyöhykkeistä suuri osa oli viljelymaana. Huomiota herättävät erityisesti nykyisen Jusinojan ympäristön laajat viljelyalueet sekä Kohman avoimet rantapellot nykyisen Mediapoliksen edustalla. Rasonhaan metsämäki ja Tohloppisuo erottuvat puustoisina alueina. Muutoin puustoa on vain rannan vesirajassa kapeana nauhana. Tohloppisuon ojitus erotuu selkeästi jo vuoden 1946 ilmakuvassa. Rasonhaan metsäisen mäen alarinteessä on kulkenut kärrypolku jo 50-luvun kartassa. Mustikkaniemen ja Pydydpohjan rakennukset näkyvät peruskartoilla 50- ja 60-lukujen kartoilla, mutta vuoden 1975 kartoituksessa tonteilla näkyy enää niittyalueita ja vanhoja ajouria. Tohloppijärveä ympäröivä kaupunkirakenne kehittyi erityisen paljon 1960- ja 70-luvuilla, jolloin valmistuivat Kohmankaaren kerrostalot, järven luoteispuolen Tohlopin pientalo-alue, Tesoman koulu ja Yleisradion (Mediapolis) rakennukset. Samanaikaisesti avoimien kulttuurimaisemien pinta-alat alkoivat viljelyksen loputtua vähentyä ja maisema

kasvaa umpeen. Maisemallista kokonaistilannetta muokkasi lisäksi asuinalueisiin ja ohikulkuun liittyvä katuverkon voimakas kehittyminen, joka osittain muokkasi ja häivytti vanhoja perinteisiä kulku- linjoja maisemakuvasta.

Pikkulammi eli Pikku-Tohloppi

Tohloppijärven pohjoispuolella, suon laidassa sijaitsevalla Pikkulammiella, eli Pikku-Tohlopilla on oma osuutensa alueen historiassa. 1900-luvun alusta on säilynyt tietoja, kuinka Pikku-Tohlopin rannassa pysähdyttiin evästämään ja juottamaan hevosia. Myös venäläiset sotilaat harjoittelivat tasaisella kenttämaisella alueella lammen pohjoispuolella. Lammen lähistöllä, Lamminpään johtavan tien vasemmalla puolen sijaitsi Järvenpään talo, joka toimi majatalona markkinamiehille, kalakauppiaille ja muille kulkijoille. Lammen monipuolinen käyttö sai aikaan myös ristiriitaisia tilanteita, kun 1900-luvun alkuvuosikymmeninä lammessa uitiin ja pyykättiin ja samanaikaisesti sen vettä käytettiin myös juomavetenä. Pikku-Tohlopin rannassa kokoonnuttiin myös arkiaskareita juhlavammin, sillä siellä vietettiin 1930-luvun alussa myös helluntain kokkojuhlia.

v. 1855

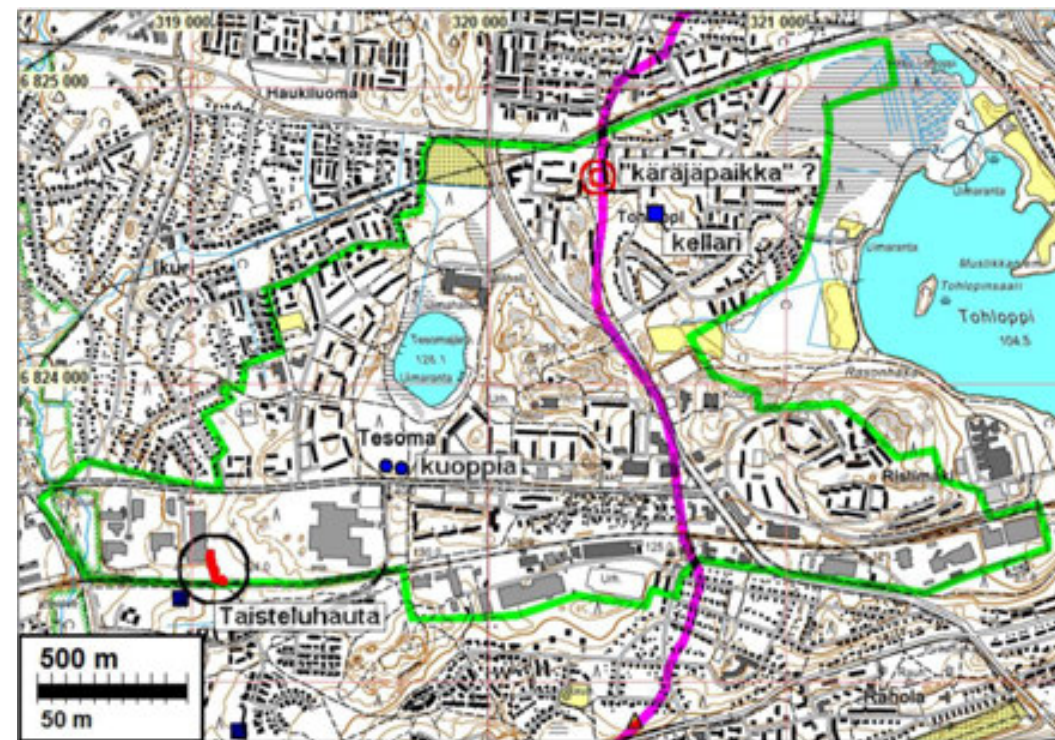

v. 1907

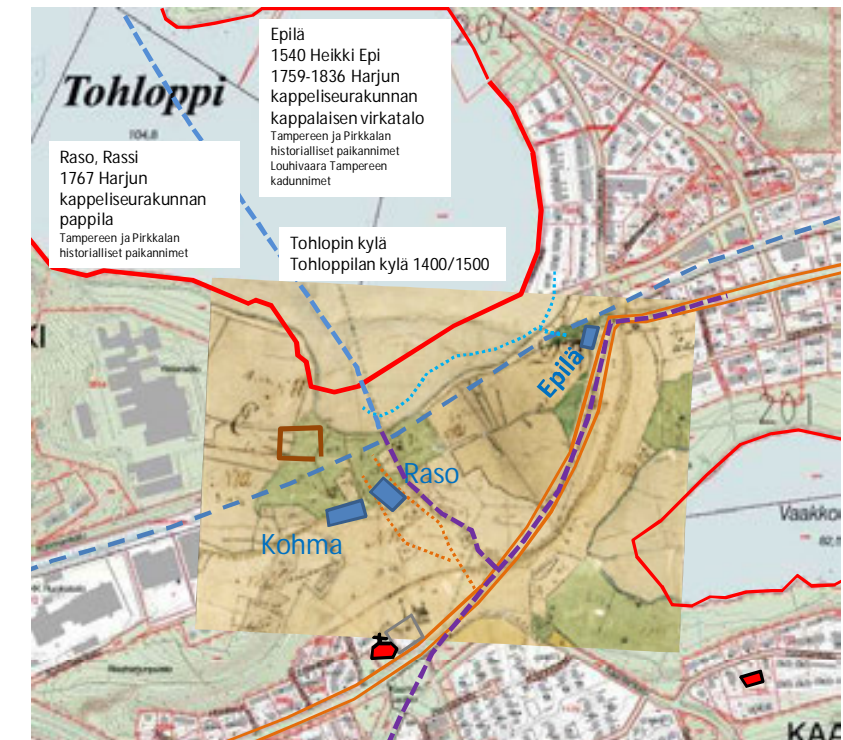

v. 1950

Kulttuurimaiseman ja asutuksen kehitys Länsi-Tampereella Kantakaupungin ympäristö- ja maisemaselvityksen (2008) mukaan. (Tampereen

1700-luvun oikopolun ja Käräjäpaikan sijainti muinaisjäännösinventoinnin (2012) mukaisesti.

Vanhojen kantatilojen ja Harjun kappeliseurakunnan kirkon sijoittuminen ratalinjan eteläpuolella. (Lähde: Tampereen kaupunki, Seppänen)

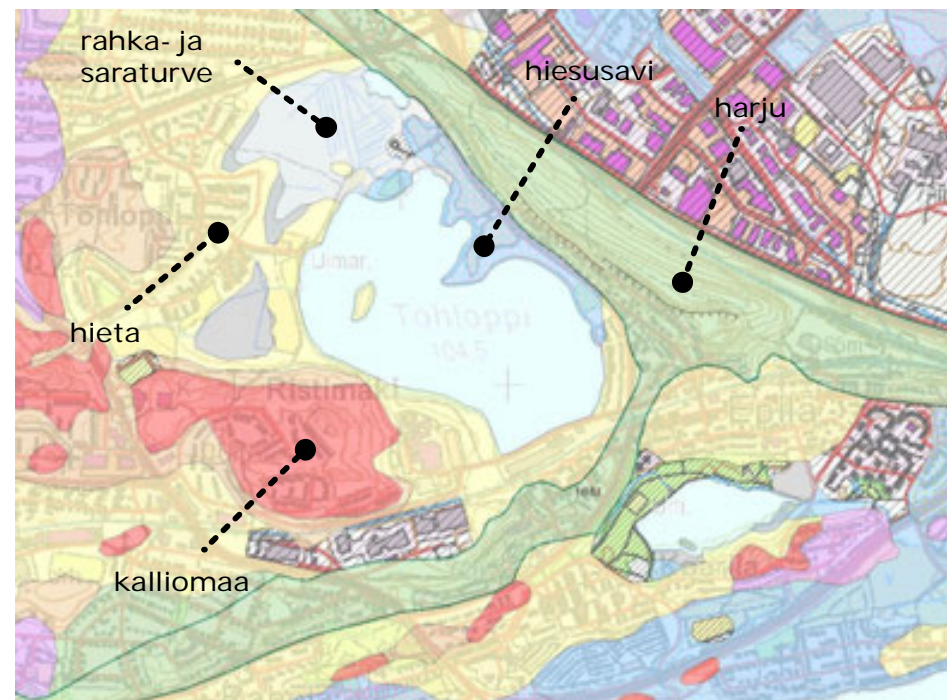
Maisemarakenne ja kaupunkimaisema

Tampereen maisema on omaleimainen ja maisemarakenteeltaan selkeä. Suurten järvien lisäksi maisemallisesti yksi keskeisimmistä elementeistä on kantakaupungin halki kulkeva kaakko-luodesuuntainen harjumuodostuma, joka on myös merkittävä osa Tohloppijärven ympäristön maisemarakenteellista, -kuvallista ja -tilallista kokonaisuutta. Tohloppijärvi sijaitsee maisemallisessa solmukohtassa, mielenkiintoisella paikalla, jossa harjut, vesistöt ja laaksot kohtaavat. Olosuhteiden monipuolisuus näkyy ympäristön historiallisena kerrostuneisuutena, kuten vanhoissa tielinjoissa ja kantatilojen paikoissa sekä monipuolisina luonto-olosuhteina. Epilänharjun laki nousee yli 150 mpy korkeuteen eli noin 50 metriä Tohloppijärven pinnankorkeuden (104,5 mpy) yläpuolelle ja rajaa maisematilaa suunnittelualueen koillispuolella erittäin selkeästi. Harjumuodostumaan liittyvät hietamaat sijaitsevat Tohloppijärven eteläisellä ja läntisellä rannalla ja ovat kasvillisuuden menestymisen kannalta suotuisia. Lähes harjun lakikorkeuksiin kohoaa Tohloppijärven vastarannalla Ristimäki (146 mpy), joka on suunnittelualueen korkein maastokohta ja paikoin jyrkkäpiirteinen kallioalue. Ristimäen kallioperä koostuu vulkaniittipalloja sisältävistä konglomeraattipatjoista, joita erottaa toisistaan uraliitti-plagioklaasiporfyriittinen laavapatja. Ristimäen kalliomäki on arvotettu luonnon- ja maisemasuojelun kannalta valtakunnallisesti arvokkaaksi kallioalueeksi, jonka arvot ovat ensisijaisesti geologiassa. Konglomeraatin pääesiintymisalueiksi on inventoitu Ristimäen lakialue sekä pohjoiseen viettävä lehtorinne.

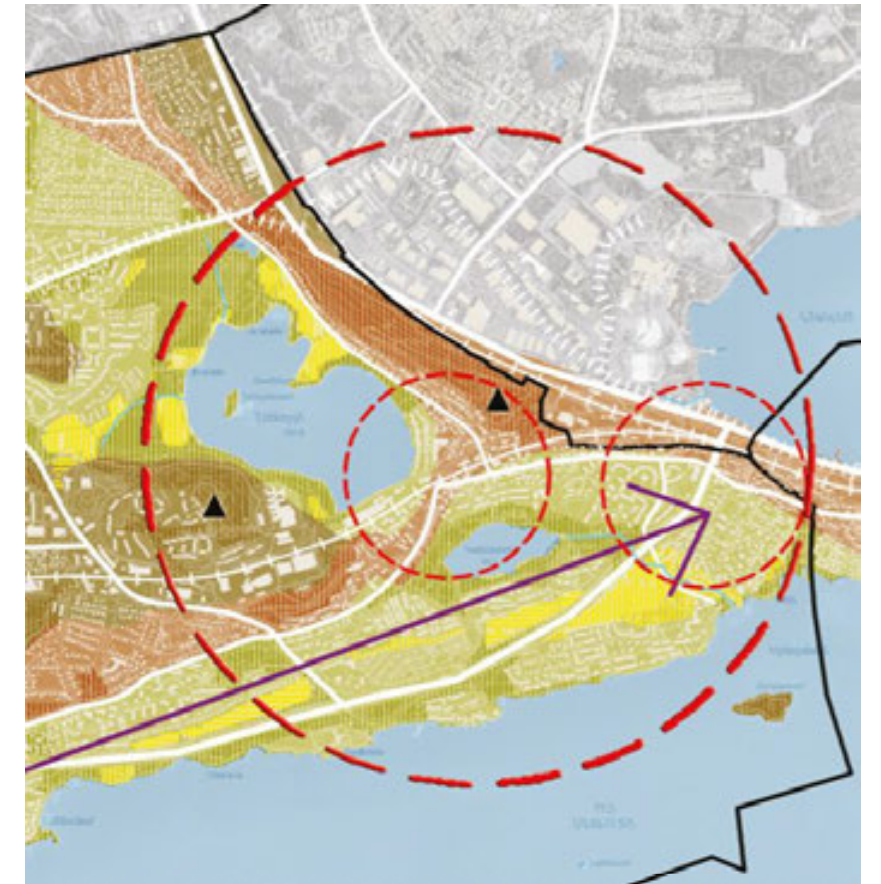
Suoalueet erottuvat rahkaturve- ja saraturvealueina. Hienojakoisia hiesusavialueita on Epilänharjun juurella, järven koillisrannalla. Maaperäolosuhteet heijastuvat voimakkaasti kasvillisuuteen, maaston korkeus-suhteisiin ja siten maisemakuvaan.

Suo-, järvi- ja harjunäkymät ovat maisemarakenteen arvoja.

Maaperäkartta. (GTK)

Maisemarakenne Tesoman ympärisö- ja maisemaselvityksen mukaan. Tampere 2008.

Tohloppijärven ympäristön kehittäminen maankäytön suunnitelmien ja strategioiden näkökulmasta

Ote Pirkanmaan maakuntakaavasta 2040. Pirkanmaan liitto 2017.

Maakuntakaava

Tohlopinsuo, Rasonhaan ja Kohmanpuiston ympäristöt ja yhteys Tesomajärven suuntaan on osoitettu Pirkanmaan maakuntakaava 2040:ssa virkistysalueiksi. Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittäviä tai alueeltaan laajoja taajamiin liittyviä virkistysalueita tai taajamarakenteen viherverkon kannalta erityisen tärkeitä alueita. Maakuntakaavan yleispiirteisyydestä johtuen virkistysalueilla voi sijaita olemassa olevia asuin- ja lomarakennuspaikkoja. Lisäksi kaavassa on osoitettu tavoitteellisia viheryhteyksiä Tohlopinrannan ja Vaakkolammen kautta Pyhäjärvelle ja pohjois-etelä-suunnassa Tesomajärven sivuitse. Kokonaisuuksilla on erityistä merkitystä alueellisen virkistysverkoston ja/tai ekologisten yhteyksien kannalta. Yksityiskohtaisessa suunnittelussa tulee määrittää viheryhteyden tarkempi sijainti sekä varmistaa maastokäytävän riittävä leveys, jotta seudullisten viheralueiden muodostama verkosto voidaan toteuttaa riittävän yhtenäisenä kokonaisuutena. Kaavaan on merkitty Tohloppijärven ja Tesomajärven kautta yhteys Pirkan taival –ulkoilureittiverkoston, joka on Pirkanmaan tärkein yhtenäinen ulkoilureittiverkosto. Pirkanmaan maakuntakaava 2040 tuli voimaan toukokuussa 2017. Pirkanmaan maakuntakaava 2040 korvaa voimaan tullessaan Pirkanmaan maakunnan alueella nykyiset voimassa olevat maakuntakaavat.

Ote kantakaupungin 2040 viherympäristöjä ja vapaa-ajanpalveluita kuvaavalta teemakartalta. www.tampere.fi 2017.

Yleiskaava

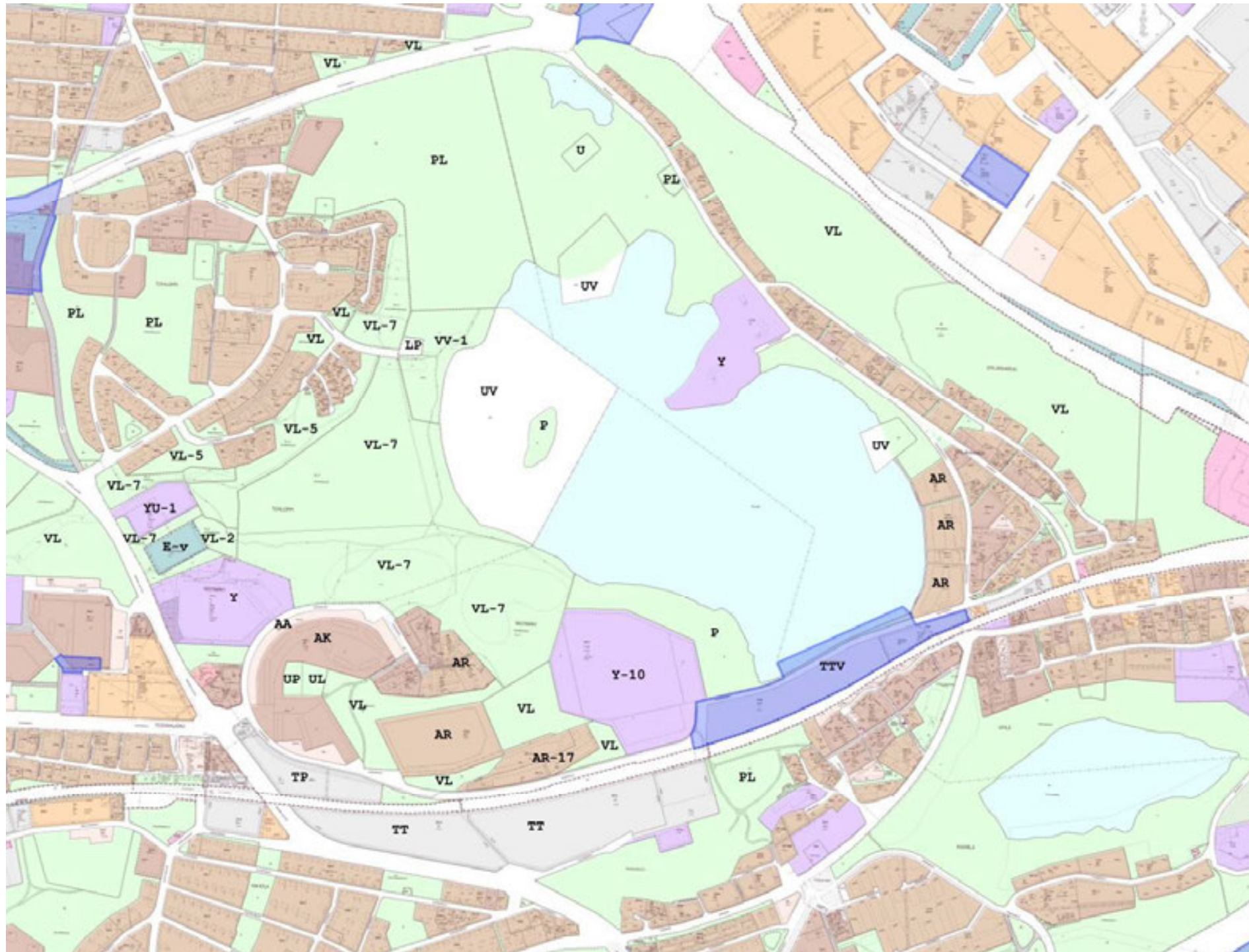
Kantakaupungin yleiskaava 2040:ssa Tohloppijärven ympäristöstä on osoitettu laajat alueet keskuspuistoverkoston kuuluviksi alueiksi. Yhtenäiseen keskuspuistoverkoston kuuluvat Mediapolliksen edusta, Rasonhaka, Jussinojan laakso, Tohlopinsuo ja Pikku-Tohlopin ympäristö sekä Mustikkaniemi. Nämä Tohloppijärveä ympäröivät alueet liittyvät kartalla katkeamattomana verkostona Vaakkolammen, Tesomajärven ympäristön ja Epilänharjun viheralueisiin. Kaavamääräyksen mukaan keskuspuistoverkoston alueita ylläpidetään ja kehitetään yhtenäisinä, hyvin saavutettavina sekä toimintoiltaan ja luonnonympäristöltään monipuolisina virkistys- ja viheralueina. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee varmistaa virkistys- ja ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden ja yhteyksien ja kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Rasonhaan alue on merkitty geologisesti arvokkaaksi alueeksi. Kantakaupungin yleiskaava 2040:ssa Tohloppijärveä kiertää ohjeellinen keskuspuistoverkosta yhdistävä virkistysyhteys tai lähivirkistysalueiden sarja. Virkistysyhteydet jatkuvat Tesomajärvelle, Vaakonlammen suuntaan sekä Epilänharjulle. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee ottaa huomioon lähivirkistysalueiden riittävyys, luontoarvot, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset

Seudullisten ulkoilureittiverkkojen ja muiden virkistysyhteyksien kehittäminen

Seudullisten ulkoilureittiverkkojen ja muiden virkistysyhteyksien kehittämisen voidaan arvioida laajentavan myös Tohloppijärven ympäristön tunnettavuutta sekä sen virkistysalueiden käyttäjäkuntaa. Uusiin käyttäjiin tulisi varautua parantamalla ja monipuolistamalla alueen reitistöä, kehittämällä Tohloppijärven opasteita ja pysäköintimahdollisuuksia. Kehittämissuunnitelmassa on ehdotettu Epilänkadun sisäänajotien yhteyteen, matonpesupaikan lähistöllä uutta pysäköintialuetta sekä info-/karttapistettä. Muita alueopasteita sijoitetaan Tohlopinrannan yhteyteen, Vaarinmaan leikkipaikan läheisyyteen ja Tesoman palloiluhallin viereiseen sisääntuloristeykseen. Alueopasteista sekä opasviitoista tulisi käydä ilmi suunnat ja etäisyydet ulkoilureittiverkoston keskeisiin kohteisiin sekä kantakaupungin tärkeimpiin virkistysyhteyssuuntiin. Alueopasteissa esitetään myös Tohloppijärven ympäristössä sijaitsevien virkistyspalveluiden sekä reittien ja polkujen sekä levähdys- istumapaikkojen sijainti.

arvot sekä varmistaa virkistysyhteyksien ja ekologisten yhteyksien jatkuvuus. Lamminpään ja Tohlopin pientalovaltaisten alueiden läpi on osoitettu ohjeelliset ekologiset yhteydet, joilla on merkitystä eliölajien liikkumiselle ja luonnon monimuotoisuuden säilymiselle. Tohloppijärven koillis- ja itärannalle on osoitettu asumisen ja virkistyssekoittunut alue, jota kehitetään nykyisen virkistyskäytön ja / tai alueen ekologisten yhteyksien lähtökohdista. Tohloppijärvelle on merkitty myös uuden tai kehitettävän uimarannan alue.

Vireillä olevat asemakaavat on osoitettu sinisellä. (Tampereen kaupunki 2019).

Asemakaava

Vuonna 1937 Tesoman ja Tohlopin alueet liitettiin Tampereen kaupunkiin. Tohloppiin laadittiin ensimmäinen asemakaava vuonna 1962. Nykyisin Tohloppijärven länsi-, pohjois- ja koillisrannat ovat viheralueiksi asemakaavoitettuja alueita.

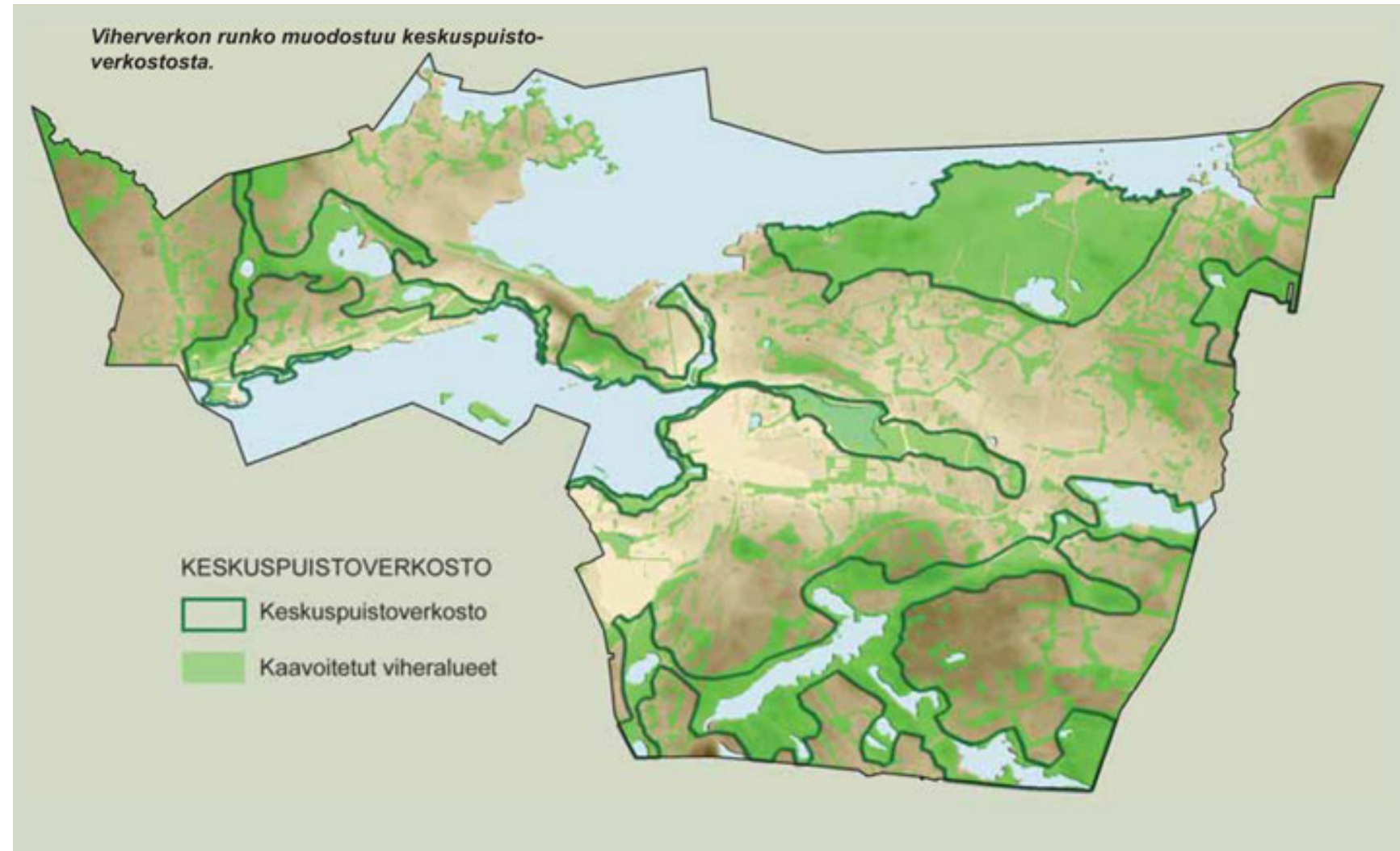
Järven eteläisessä päätteessä on vireillä asemakaavan muutos, joka koskee asemakaavakarttaa nro 8525. Asemakaavan muutos koskee Tampereen Epilänharjun kaupunginosassa sijaitsevaa entistä Abloyn tehtaan korttelialuetta, osaa viereisestä korttelista, katualuetta, liikennealuetta, virkistysaluetta ja vesialuetta. Asemakaava-alueen maankäytössä tapahtuvat muutokset mahdollistavat teollisuudesta ja liikenteestä johtuvien ympäristöhäiriöiden lievenemisen järven kaakkoisrannalla ja rannan uudenlaisen kehittämisen myös virkistyskäytön kannalta. Alueen suunnittelussa huomioidaan virkistyskäytön tavoitteet, reittitarpeet ja ekologiset arvot osana Tohloppijärven ympäristön kokonaisuutta. Maankäytön suunnitteluun vaikuttavat myös Mediapoliksen lähiympäristön ja palveluverkon kehittäminen.

Viheraluejärjestelmä

Yleiskaavoituksen selvitystyönä on laadittu Tampereen kantakaupungin viher- ja virkistysverkostaselvitys 2014, jossa luodaan yleiskatsaus Tampereen kaupungin viher- ja virkistysalueiden tilaan ja niihin kohdistuviin tarpeisiin.

Tampereen kaupungin viheraluejärjestelmässä yleisiä viheralueita ovat kaupunkipuistot, luonnonmukaiset lähivirkistysalueet, maisema- ja luonnonhoitoalueet, urheilu- ja virkistyspalveluja sisältävät viheralueet ja suojaviheralueet. Yleisten viheralueiden kategoriaan voidaan laskea myös luonnonsuojelualueet. Kaupunkipuistoja ovat keskustapuistot, erikoispuistot ja –kohteet, korttelipuistot ja kaupunginosapuistot.

Yleiskaavan periaatteena on, että viherpalveluita tulisi löytyä tasapuolisesti kaupungin eri osista ja myös niiden välisille yhteyksille varataan riittävät edellytykset.

Tampereen keskuspuistoverkosto (Kantakaupungin ympäristö- ja maisemaselvitys, 2008)

kuva: Merja Eronen

Nahkatehtaankadun varteen sijoittuvista rakennuksista avautuu miellyttäviä järvinäkymiä.

kuva: Merja Eronen

Tohlopinrannan asemakaava-alue rajautuu nimensä mukaisesti suoraan Tohloppijärveen.

Viher- ja virkistysyhteyksien kehittäminen

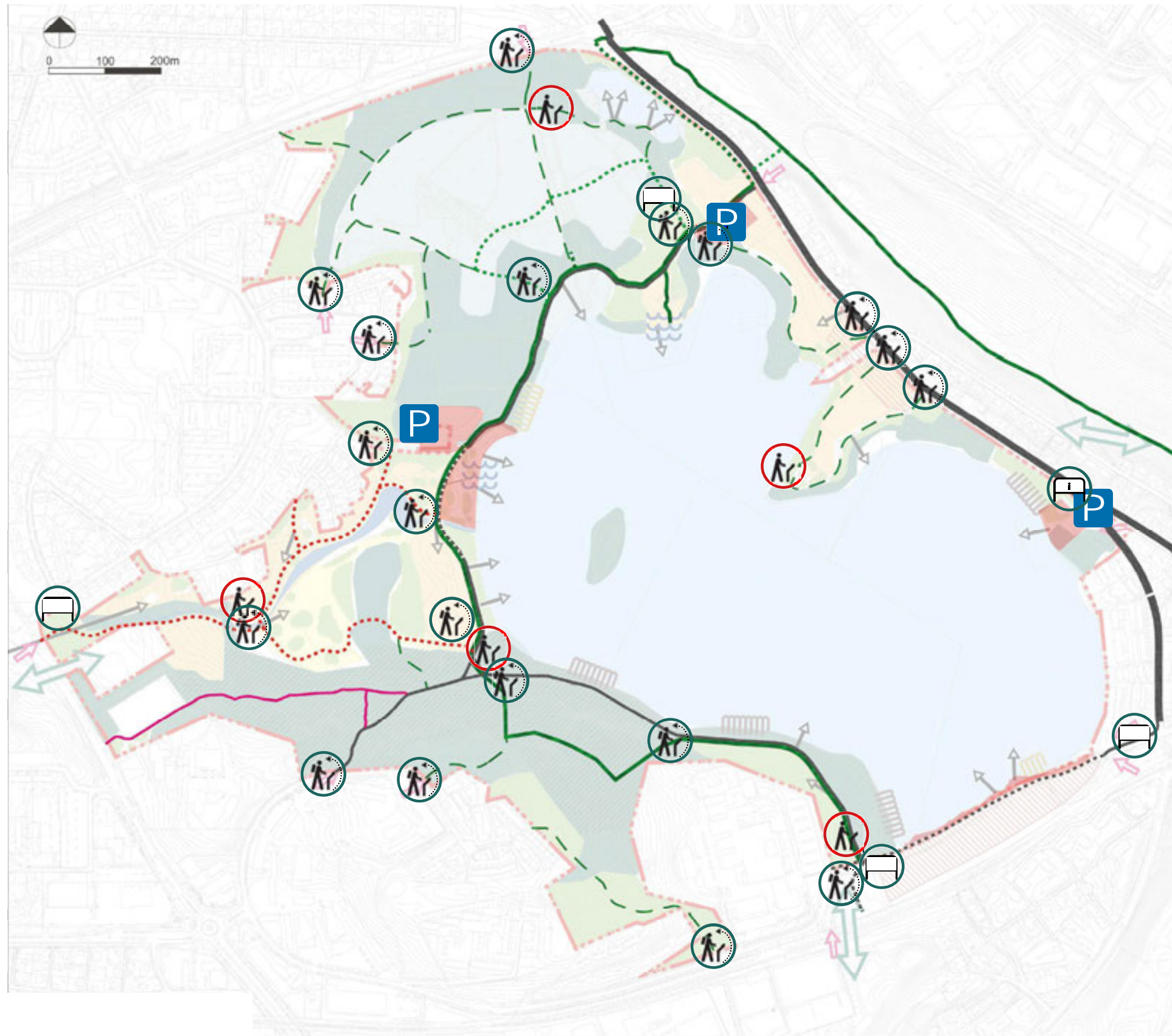
A large, empty rounded rectangular box with a thin grey border, intended for notes or observations.

A large, empty rounded rectangular box with a thin grey border, intended for notes or observations.

A large, empty rounded rectangular box with a thin grey border, intended for notes or observations.

A large, empty rounded rectangular box with a thin grey border, intended for notes or observations.

Reittien ja opasteiden tavoitetila

MERKINTÖJEN SELITYS

-
- - -
-
- - -
-
- - -
- P Alueopaste, jolla esitetään koko Tohloppijärven ympäristön viheralueet, reitit ja viherpalvelut
- Kohdeopaste, jossa kerrotaan esim. alueen historiasta, luontoarvoista ja maiseman muutoksesta
- Opasteviitta
- P Uusi tai kehitettävä pysäköintialue

Viherpalvelut

Viherpalveluja ovat erilaiset kaupungin ylläpitämät viheralueet, toiminta-alueet ja -paikat. Tällaisia ovat esimerkiksi peli-, ja lähikentät, leikkipaikat, kevyen liikenteen väylät, puistokäytävät ja ulkoilureitit. Viherpalveluihin kuuluvat myös uimarannat, matonpesupaikat, soutuvenepaikat sekä viheralueiden verkostot, rakennetut puistot, maisemapellot ja -niityt sekä metsät ja suojelualueet. Viherpalveluiden ohjelmointia, kunnostustöitä ja kehittämistä ohjaavat viherpalveluohjelmat, joita ovat muun muassa kenttä- ja liikuntaympäristöohjelma 2015-2025, koira- palveluohjelma 2011 - 2025, leikkipaikkaohjelma 2012 - 2020 ja avoimia viheralueita koskevat ohjelmat.

Asukkaiden ja käyttäjien kokemuksista

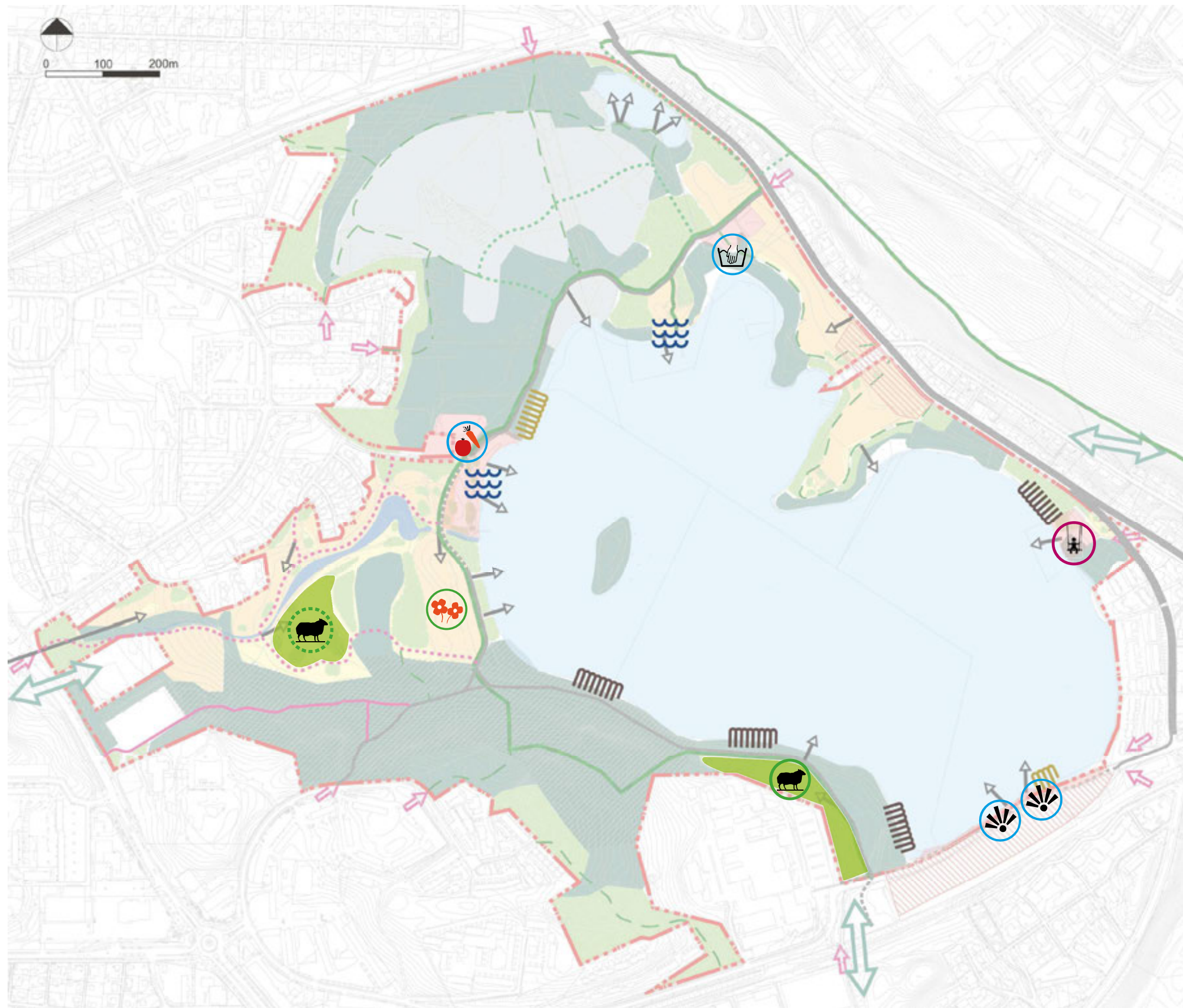
Viheralueet koetaan henkisen hyvinvoinnin ja stressistä palautumisen lähteenä. Viher- ja virkistysalueilla on merkitystä asukkaiden hyvinvoinnin ylläpitämisessä. Viher- ja virkistysalueilla on merkitystä myös asuinpaikan valinnassa. Viher- ja virkistysalueiden kehittämisessä tulee pohtia niin marjastajien, veneilijöiden kuin uimareidenkin tarpeita. Tamperelaisille luonnossa liikkujille tärkeimpiä asioita ovat luonnon kauneudesta ja luontoelämyksistä nauttiminen, hiljaisuuden ja luonnonäänen kokeminen. Kantakaupungin yleiskaavan 2040 laadinnan yhteydessä järjestetyssä Urbaani arki –kyselyssä (2011) Tohloppijärven ympäristö on saanut 39 positiivista merkintää ja kommenttien perusteella alueella arvostetaan erityisesti monipuolista luontoa sekä uimarantaa. Ympäristön tunnelmaa pidetään hyvänä. Uusia jalankulku- tai pyöräreittiyhteyksiä on toivottu järven ympärille. (Viher- ja virkistysverkostoseelvitys 2014)

Opasteet, reitit, uimarannat, venepaikat ja luontopolut ovat kaupungin ylläpitämiä viherpalveluita, joiden parissa on mahdollista leikkiä, liikkua, virkistäytyä, kasvaa hyötykasveja ja kokea monenlaisia elämyksiä. Kuva lammaslaitumesta on Rukkamäenpuistosta kesältä 2016.

Viherpalveluiden tavoitetilä

MERKINTÖJEN SELITYS

- Kehitettävä tai säilytettävä uimaranta
- Säilyvät venepaikat
- Mahdolliset uudet venepaikat
- Maisemapelto
- Erillisen laidunnussuunnitelman mukaisesti laidunnettava alue
- Mahdollinen laidunnettava alue
- Palstaviljely
- Matonpesupaikka
- Esteetön näköalatasanne tai laituri
- Leikkipaikka

Palstaviljelyalue

Tohloppijärven pohjoisrannalla, uimarannan tuntumassa sijaitsee yksi Tampereen kaupungin kymmenestä yksivuotisesta palstaviljelyalueesta. Palstaviljelyalueen toiminta jatkuu edelleen. Tampereen 4H-yhdistys on tehnyt palvelusopimuksen Tampereen kaupungin kanssa koskien viljelypalsta-alueita. Palstoja on kahdenlaisia, yksivuotisia ja monivuotisia. Yksivuotiset palstat jaetaan jakopäivinä toukokuun alussa kullakin palsta-alueella. Jakopäivät ilmoitetaan huhtikuun alussa.

Uimarannat

Pyydyspohjankadun päässä olevaa Tohloppijärven uuttu uimarantaa kehitetään käytettävyyden ja turvallisuuden näkökulmasta. Uimarantaa kehitetään jäsentämällä ohikulkeva jalankulku ja pyöräily pois rantahiekka-alueelta. Rannan saavutettavuutta parannetaan Kohmanpuiston uusien reittien avulla. Uimaranta toimii myös talviuima-alueena.

Tohloppijärven uimaranta (Epilänkatu 64) säilytetään palvelutasoltaan nykyisen kaltaisena.

Soutuvenepaikat

Tohloppijärven rannoilla oli vuonna 2016 sata vuokrattua soutuvenepaikkaa, jotka on merkitty maastoon metallilevyin. Kysynnän perusteella tarvetta olisi lisäpaikoille, mutta kokonaismäärän lisäys voi olla järven pienen koon vuoksi korkeintaan 30 uutta venepaikkaa. Venepaikkoja käyttävät lähialueiden asukkaat, mikä vuoksi niiden hyvä saavutettavuus eri suunnista on tärkeää. Uusia mahdollisia venepaikkoja on osoitettu Tohloppijärven asemakaava-alueelle ja Tohloppijärven uimarannan läheisyyteen.

Leikkipaikat ja toimintaympäristöt

Vaarinmaan leikkipuisto säilytetään ja sitä ylläpidetään jatkosakin Tampereen leikkipaikkaohjelman mukaisesti. Vaarinmaan leikkikentän yhteydessä oleva pelikenttä muutetaan nurmipintaiseksi.

Epilänkadun varressa sijaitseva vuokrattava tenniskenttä jatkaa toimintaansa.

Matonpesupaikka

Epilänkadun varressa sijaitseva matonpesupaikka säilytetään ja se kunnostetaan. Matonpesupaikan pysäköinti ja ajoneuvoliikenne järjestetään uudelleen niin, että liikenne on erillään jalankulusta ja pyöräilystä. Matonpesupaikan viihtyisyyttä kehitetään hoitamalla rannan puustoa.

Laidunnus

Maisemanhoidossa hyödynnetään laiduntavia eläimiä. Laidunnus aloitetaan ensimmäisenä Kohmanpuistossa Mediapoliksen edustalla, jossa koivikkoinen hakamaa aidataan lammaslaitumeksi. Myös Jussinojan alueen maisemalliset tavoitteet ovat saavutettavissa laiduntamalla. Laidunnus toteutetaan aina erillisen laidunnussuunnitelman mukaan.

Laiturit

Tohloppijärven asemakaava-alueelle ehdotetaan rakennettavaksi esteettömästi saavutettavissa olevat näköalalaituri sekä vedenvarassa kelluva ponttonilaituri. Laiturit mahdollistavat veden äärellä oleskelun sekä kalastamisen. Myös laiturin vieressä sijaitsevat uudet venepaikat ovat esteettömästi saavutettavia.

Maisemapellot ja -niityt

Kaupungin viheralueista vain noin 8 % on B-hoitoluokkien mukaisia avoimia alueita, eli erilaisia peltoja ja niittyjä. Alueiden maisemallinen, eliöstöllinen ja virkistysellinen arvo on asukkaille suuri. Nykyisiä avoimena hoidettavia maisematiloja ovat Tampereen kaupungin avoimia viheralueita koskevan viherpalveluohjelman mukaan Kohmanpuisto 1 ja Kohmanpuisto 2, Kohmanpuisto 3, Kohmanpuisto 4 ja Tohloppijärven uimarannan puisto 3.

Kohmanpuistojen 1, 2 ja 3 hoitoa jatketaan pääpiirteissään niille laadittujen ohjeiden mukaisesti. Kohmanpuisto 4:n luonne ja hoitotavoitteet muuttuvat, kun alue otetaan laidunnukseen. Tohloppijärven uimarannan puisto 3 -aluetta hoidetaan ohjeen mukaisesti.

Uusina avoimena ympäristönä hoidettavia kohteita on Kohmanpuistossa Jussinojan ympäristössä, jossa hoidon tavoitteena on kulttuuriympäristön palauttaminen.

Kalastus

Tampereen kaupunki istuttaa Tohloppijärven kirjolohia ja siikoja. Esteettömiä kalastusmahdollisuuksia lisätään Tohloppijärven rannan laitureiden avulla.

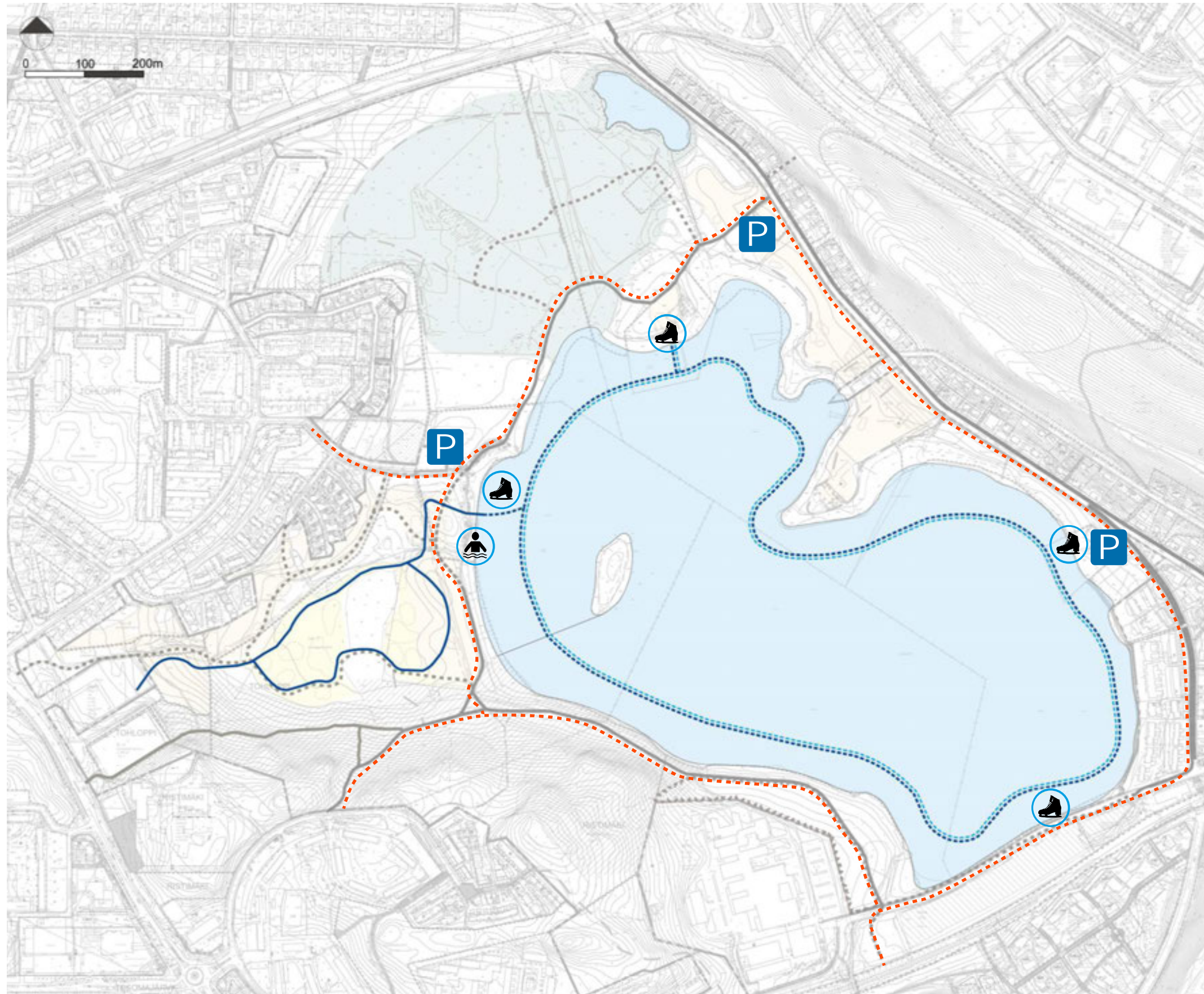
Metsät

Tohloppijärveä ympäröivät metsät ovat kaupunkilaisten vilkkaassa virkistyskäytössä ja ovat olennainen osa ympäristön maisemakuvaa, kaupunkiluonnon monimuotoisuutta ja ekologista yhteyksiä. Tampereen kaupungin metsiä hoidetaan Metsien hoidon toimintamallin mukaisesti. Kaupunkialueilla virkistysalueiden yhteydessä korostuvat erityisesti metsien virkistysarvot ja maisema- ja kaupunkikuvalliset tavoitteet. Kaupungin omistamalla metsäkuviolla hoitoa ja käyttöä ohjataan valtakunnallisella viheralueiden hoitoluokituksella. Hoitoluokituksella määritetään eri metsäalueille pääkäyttötarkoitus ja sen mukainen hoitotaso. Kaavoitus ohjaa keskeisesti sitä, mihin hoitoluokkiin viheralueet määritellään. Hoidon tavoitteena on, että metsät ovat monikäyttöisiä, viihtyisiä, turvallisia, luonnonarvoiltaan monimuotoisia ja virkistykseen soveliaita.

Erilaiset metsätyypit ovat monipuolisesti edustettuina Tohloppijärven ympäristössä. Suhteellisen pienellä alueella on koettavissa tunnelmaltaan ja olosuhteiltaan toisistaan poikkeavia metsäisiä ympäristöjä. Metsäkasvillisuus heijastaa maaperä- ja kosteusolosuhteita ja sillä on suuri merkitys Tohloppijärven maisemarakenteen hahmottumisen ja maisemakuvan ilmeen kannalta. Tohloppijärven ympäristön metsätyyppejä ovat karut kalionlakimänniköt, jyrkänne- ja jyrkänne alusmetsät, rämeet, suomänniköt, rehevät rantalehdot ja -luhdat, metsäluhdat, punonvarsilehdot ja vanhat metsät. Rasonhaan perintömetsä on harvinainen ja arvokas erikoisuus. Suunnittelun ulkopuolella sijaitseva Epilänharjun männikkö on erottamaton osa Tohloppijärven maisemallista kokonaisuutta.

Metsiä hoidetaan eri hoitoluokissa niiden käyttötarkoituksen mukaan. Lähimetsät (C1) sijaitsevat asutuksen läheisyydessä ja siellä hoidon tavoitteena on ulkoilumahdollisuuksien turvaaminen sekä hoidettu ja maisemaltaan edustava metsäkasvillisuus. Ulkoilu- ja virkistysmetsät (C2) antavat kaupunkirakenteeseen väljyyttä ja niitä käytetään ulkoiluun, retkeilyyn ja marjastukseen. Suojametsät (C3) sijaitsevat pääväylien, teollisuusalueiden ja vesistöjen reuna-alueilla ja lieventävät melu-, pöly- tuuli- ja saastehaittoja. Arvometsiin (C5) kuuluvat maiseman, kulttuurin, luonnon monimuotoisuuden tai muiden ominaisuuksien kannalta erityisen tärkeät ja arvokkaat kohteet.

Talvikäytön tavoitetilä

MERKINTÖJEN SELITYS

- Järvilatu (ylläpito aikataulujen salliessa, kuntoa ei taata)
- Yhdys- ja lenkkilatuvaraus (hoidetaan epävirallisen reitistön kuntuokituksella)
- Luistinrata (radan hoitoa järjestetty yksityisenä talkootyönä)
- Talvikunnossapidettävä reitti
- Varusteiden vaihtopaikka
- Avantouinti
- Pysäköintialue

Talvikauden virkistyspalvelut ovat erittäin suosittuja ja tärkeitä ja ne ovat viime vuosina nousseet säännöllisesti esiin myös tampere-laisessa paikallislehdissä. Positiiviset artikkelit lisäävät osaltaan ympärivuotisesti käytettävien virkistysalueiden tunnettavuutta. Kaupunki on ylläpitänyt järvilatuja Tohloppijärvellä ja muilla jär-villä aikataulujen niin salliessa, eli silloin kun pääreittien tekemisel-tä on jäänyt aikaa. Tämän vuoksi varmuutta järvilatujen kunnosta ei voida taata. Järven jäällä luistelu, hiihto, kelkkailu tai kävely on liikunnan lisäksi myös maisemallinen elämys. Jäällä liikkussa ymp-äröivää maisemaa voi tarkastella uudeltaisista suunnista ja myös saaret ja rannat ovat saavutettavissa kesäaika monipuolisemmin.

Tohloppijärven talvikäyttömahdollisuuksien kehittämistä puoltavat samat viher- ja virkistysverkon yhtenäisyyttä, saavutettavuutta ja monipuolisuutta koskevat tavoitteet kuin kesäajallakin. Tohloppijär-vi soveltuu erinomaisesti talvikäyttöön maisemallisten ja myös mui-den ominaisuuksien puolesta. Pitkiä tuulisia järvenselkiä ei ole ja Epilänharjun ansiosta Tohloppijärvi on suojassa terävimmiltä poh-joistuulilta. Myös Ristimäki tuo lisäsuojaa tuulisuutta vastaan. Jär-veissä ei myöskään ole voimakkaita virtapaikkoja, joten jään turval-lisuutta on suhteellisen helppoa seurata ja arvioida. Lisäksi järven mittasuhteet ovat miellyttävät ja rantamaisemat ovat vaihtelevia ja mielenkiintoisia. Järveä kiertävien reittien pituus on sopiva monille eri tasoille liikkujille ja pienille lapsille.

Tohloppijärven jäälle on viime vuosina ajettu yksityisin talkoovoim-in luistinrata, joka on saavuttanut suuren suosion. Luistinradan ja järviladun käytettävyyden kannalta on tärkeää, että autojen pai-koitusalueiden ja saapumissuuntien läheisyydessä on varusteiden vaihtopisteet, jotka voivat yksinkertaisimmillaan olla siirrettäviä puisia istuintasoina toimivia lavoja. Pysäköintipaikkojen riittävyy-teen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Kehittämissuunnitelmassa on nykyisten luistinten vaihtopisteiden lisäksi osoitettu uusi vaih-topiste Epilänkadun varteen sijoitettavan uuden paikoitusalueen läheltä, Tohlopin uimarannalta (Epilänkatu 64). Myös Tohlopinran-nan asemakaava-alueen rannalla varataan tilaa uudelle luistinten vaihtopaikalle. Tohlopinrannan laituri palvelee erityisesti kävellen saapuvia lähialueiden asukkaita.

Hiihtomahdollisuuksia monipuolistetaan osoittamalla varaus lyhy-elle Jussinojan niittyalueen lenkkiladulle sekä yhdysladulle järveltä Tesoman latuverkoston ja koulun suuntaan. Yhdys- ja lenkkilatua hoidetaan epävirallisen reitistön kuntoluokituksella.

Tohloppijärven uimaranta (Pyydyspohjankatu) on ympärivuotinen uimapaikka, jonka toimintaedellytyksistä tulee huolehtia tulevai-suudessakin.

kuva: Merja Eronen

kuva: Merja Eronen

Tohloppijärven kehitettäviä talvikäyttömuotoja ovat jäällä hiihto, luistelu ja kävely, avantouinti ja retkeilymahdollisuudet.

Ympäristönsuojelu

Tohloppijärven ympäristön luontoarvoista on saatu kartoitettua tietoa eri kaavahankkeiden yhteydessä tehtyjen inventointien myötä. Alueella on muun muassa liito-oravalle soveliaita elinympäristöjä, lepakkoalueita, avainbiotooppialueita sekä tärkeä ekologinen yhteys. Lajistollisesti arvokkaille alueille tehdään lajikohtaiset inventoinnit ennen hoitotoimenpiteisiin ryhtymistä. Hoito-ohjeita päivitetään tarvittaessa inventointien tulosten mukaan.

Rasonhaan perintömetsä

Rasonhaan metsä liitettiin WWF:n perintömetsäksi vuonna 2006. Rasonhaka on yksi Tampereen arvokkaista luontokohteista. Alueella on hyvin säästynyttä kosteaa kangasmetsää, kallionaluskasvillisuutta ja rinnelehtoa. Alue on rehevän lehtomaista. Alue on kasvistollisesti arvokasta, monipuolista ja kasvistosta löytyy myös jotain harvinaisia kasveja kuten harajuurta. Alueen erikoisuutena ovat vanhat tuulenpesäkoivut. Puusto on keskimäärin noin 65-vuotiaista. Metsiköiden keski-ikä vaihtelee 45-85 vuoteen. Alueella on jonkin verran vanhaa, lahoavaa lehtipuustoa ja kolopuita järeän kuusi-puuston katveessa. Alue on ahkerassa virkistyskäytössä.

Rasonhaan metsä on myös liito-oravien ja lepakoiden elinympäristöä. Tohlopin eteläpuolen rantametsikössä ja Rasonhaan alueella pesii säännöllisesti vaateliäs pikkutikka. Alueen lehtomaisissa osissa viihtyvät myös mustapääkerttu, lehtokerttu ja sirittäjä. Lisäksi alueella elää useita tiaislajeja kuten hömö- (Vulnerable; VU), kuusi-, tali-, sini- ja töyhtötiaisia (VU) sekä hippiäisiä ja puukiipijä.

Lepakot

Kaikki Suomessa esiintyvät lepakot ovat rauhoitettuja. Kaikki lepakkolajit ovat EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja ja ovat siten tiukassa suojelussa EU:n alueella. Tämän lisäksi Suomi on sitoutunut Euroopan lepakkojen suojeluohjelmaan (EUROBATS). EUROBATS velvoittaa suojelemaan lepakkoja entistä tarkemmin. Kuten aikaisemminkin lepakoiden pyydystäminen ja tappaminen on kiellettyä. Koska lepakot ovat luontodirektiivin liitteen IV lajeja, niiden elinalueiden (saalistusalueet, päiväpiilot, talvehtimispaiikat) heikentäminen tai hävittäminen on kiellettyä. Suomessa on havaittu 13 lajia, joista yleisimpiä ovat pohjanlepakko (*Eptesicus nilssonii*), vesisiippa (*Myotis daubentonii*), viiksisiippa/isoviiksisiippa (*Myotis mystacinus*, *Myotis brandtii*) sekä korvayökkö (*Plecotus auritus*).

Rasonhaan perintömetsä ja sen ympäristö on alueella tehtyjen selvitysten mukaan arvokas lepakkoalue, jonka lajistoon kuuluvat pohjanlepakko, viiksisiippa, isoviiksisiippa ja vesisiippa (*M. daubentonii*). Pohjanlepakot saalistavat usein avoimillakin paikoilla ja katulamppujen valojen houkuttelemia hyönteisiä. Pohjanlepakko viihtyy monenlaisissa ympäristöissä. Siipat ovat valolle herkkiä ja niiden käyttämillä alueilla tulee välttää turhaa valaistusta yöaikaan. Rasonhaan kuusikot ovat viiksisiippalajien suosiossa ja Tohloppijärven ranta on vesisiipan saalistusaluetta. Myös muualla Tohloppijärven ympäristössä on tavattu pohjanlepakkoa.

Liito-orava

Liito-orava (*Pteromys volans*, Near Threatened; NT) on luokiteltu Suomen eliölajiston viimeisimmässä, vuoden 2015, uhanalaisuusluokituksessa silmälläpidettäväksi lajiksi. Liito-oravat kuuluvat EU:n luontodirektiivin Liite IV (a) lajeihin. Luontodirektiivin yleistavoite on saavuttaa ja säilyttää tiettyjen lajien ja luontotyyppien suojelun taso suotuisana. Lajin on pitkällä aikavälillä säilyttävä luontaisessa ympäristössään eikä sen luontainen levinneisyysalue saa supistua. Lisäksi lajin elinympäristöjä pitää olla riittävästi turvaamaan kannan säilyminen pitkällä aikavälillä. Suomen luonnonsuojelulain (1096/1996) 49 §:n mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Liito-oravat elävät sekametsissä, joissa on varttuneita koivuja, leppiä, haapoja ja kuusia. Haapa on liito-oravalle tärkeä ravinto- ja pesäpuu ja kuuset suojaa antavia puita. Liito-oravat voivat käyttää myös nuorempaa puustoa ruokailuun. Lehtipuiden lehdet ovat liito-oravien kesäajan ravintoa. Syksyllä ja talvella liito-oravat syövät lehtipuiden, etenkin koivun ja lepän, norkkoja sekä lehti- ja havupuiden silmuja. Liito-orava liikkuu liitäen puusta toiseen, joten liitopuiden etäisyys ei saa olla liian pitkä. Varttuneiden puiden latvusyhteys on edellytys aikuisen liito-oravan liikkumiselle. Liito-orava liikkuu vuorokaudessa elinpiirinsä eri pesä- ja ruokailupaikkojen välillä. Kulkuyhteyksien säilyttäminen elinympäristöltä toiselle takaa elinvoimaisen liito-oravakannan vaihtelun sekä antaa nuorille liito-oraville mahdollisuuden asuttaa uusia alueita.

Alueella on kolme liito-oravan elinympäristöä: Tohlopinsuon pohjoisosaan rajoittuva lehtokuvio, Tohlopinsuon eteläosassa oleva lehtokuvio sekä Rasonhaan perintömetsä. Näistä Rasonhaan elinympäristö on vakiintunut ja jo pitkään käytössä ollut laaja liito-oravalle soveltuva metsäalue. Alueen metsät toimivat merkittävänä kulkuyhteyksinä koko läntisen Tampereen liito-oravakannalle. Alueen metsien hoidossa on huomioitava liito-oravan elinolosuhteiden ja kulkureittien turvaaminen.

Ympäristöhäiriöiden lieventäminen ja hiljaiset alueet

Viheralueet toimivat ympäristön häiriöitä lieventävinä rakenteina. Ne vaimentavat melua ja peittävät häiritseviä näkymiä. Ne myös vähentävät tuulisuutta, parantavat pienilmasto-oloja, suojaavat maanpintaa, ylläpitävät pohjaveden tasoa ja sitovat hulevesiä. (Viher- ja virkistysverkostaselvitys 2014).

Viheralueet tarjoavat parhaimmillaan kaupunkiympäristössäänkin hiljaisia alueita, joilla melutaso jää alle 45 dB:n. Tohlopinsuolla ja Mediapoliksen edustalla on laajalti alueita, joilla liikennemelutasot ovat välillä 45-55 dB. Rasonhaan ja Jussinojan alueella liikennemelu jää alle 45 dB:n, mikä lisää kyseisten alueiden virkistysarvoa. (Viher- ja virkistysverkostaselvitys 2014).

Hiljaiset alueet

Hiljaisten alueiden säilyttäminen ja hyödyntäminen on tärkeä osa Tohloppijärven ympäristön viheralueiden kehittämistä. Rasonhaan metsäalueen luontovaltaisuus ja hiljaisuus tulevat jatkossakin säilymään ja ne myös saatetaan nykyistä paremmin tunnistaa arvoiksi, kun muiden viheralueiden kehittäminen, viherpalveluiden tarjonta ja maisemanhoito edistyy. Jussinojan laaksopainanne on meluselvityksen mukaan hiljaista aluetta, mikä antaa erinomaiset edellytykset alueen kehittämiseksi nykyistä huomattavasti käyttökelpoisemmaksi ja monipuolisemmaksi viheralueeksi. Ympäristöhäiriöiden lieventämisen kannalta yksi tärkeimmistä puustokuvioista on kaupunkisuon pohjoisreunalla sijaitseva tiivis suojametsä, joka hillitsee niin pöly-, melu-, kuin näköhäiriöitäkin.

Veden laatu ja hulevesien hallinta

Tohloppijärven veden laatu on hyvä. Järven pinta-ala on 67 hehtaaria ja suurin syvyys on 10 metriä. Järven happitilanne on erittäin hyvä ympäri vuoden. Pienten järvien osalta on kuitenkin riskinä hulevesien aiheuttama kuormitus ja muu likaantuminen. (Viher- ja virkistysverkostaselvitys 2014). Tohlopin valuma-alue on järven kokoon nähden pieni, ja veden viipymä järvestä on pitkä. Tämä tekee järvestä herkän veden laadun muutoksille. Jyrkkärinteiset ja rämeiset rannat ovat suojanneet järveä asutuksen hajakuormituksen aiheuttamilta välittömiltä haitoilta. Viheralueilla on keskeinen rooli hulevesien luonnonmukaisten käsittelymenetelmien toteuttamisessa. Maisemarakenteen, maanpinnanmuotojen, maaperäolosuhteiden ja vesistöjen säilyttäminen edistää luonnonmukaisten hulevesien hallintamenetelmien toteutumista. Alavat, kosteat ja soiset alueet säilytetään vesiä keräävinä, viivyttävinä ja johtavina reitteinä. Rakentamisesta johtuvia haitallisia vaikutuksia tulee ennakoida ja estää. Veden laatuun kohdistuvien vaikutusten kannalta kriittisimpiä hankkeita ovat Tohlopinrannan asemakaavan muutoksesta seuraavat rakennustoimenpiteet. Kantakaupungin yleiskaavan 2040 mukaisten aluevarausten toteuttamisen kannalta on oleellista riittävän suojavyöhykkeen jättäminen rannalle.

Veden laatu ja hulevedet

Kehittämissuunnitelmassa esitettyjä hyvää vedenlaatua ylläpitäviä ja luonnonmukaista hulevesien hallintajärjestelmää kehittäviä toimenpiteitä ovat kasvipeitteisten alueiden säilyttäminen erityisesti rantavyöhykkeellä, Jussinojan hulevesiuoman kunnostus, Tohlopinsuon vesitasapainon säilyttäminen ja Mustikkaniemen rantavyöhykkeen, maapohjan ja korkoaseman säilyttäminen mahdollisesta yleiskaavan mukaisesta rakentamisesta huolimatta. Pinnoitetun ja kasvillisuuden peittämän maan osuus pidetään pääosin nykyisellään, Tohlopinrannan asemakaavan muutosaluetta lukuun ottamatta. Uudet puistokäytävät ja polut niin metsä-, suo-, ranta-, kuin niittyalueillakin sekä mahdolliset uudet pysäköintialueet matonpesupaikan yhteydessä toteutetaan myös läpäisevinä.

Nykyiset ekosysteemipalvelut

Säätely- ja ylläpitopalvelut

Fyysisen ympäristön säätely ja ylläpito

- Pohjaveden suotuminen ja imeytyminen
- Ilmansaasteiden sitominen ja melun lieventäminen
- Vedenkierron säätely (hulevedet)
- Biodiversiteetti

Biologisen ympäristön säätely

- Pölytys ja siementen levitys
- Lisääntymiskelpoisten populaatioiden ja suojaelinympäristöjen ylläpito
- Hiilivarannot ja hiilen sitominen

Tuotantopalvelut

Ruoka

- Kalastus
- Viljelykasvit (pellot)
- Marjat, sienet

Vesi

- Juomavesi (pohjavesi)
- Muu käyttövesi kuin juomavesi

Kulttuuripalvelut

Symboliset arvot

- Kulttuuriperintö

Fyysiset ja henkiset kokemukset

- Luonto virkistysympäristönä
- Hiljaiset alueet (paikallinen)
- Luontopolku ja muu polkuverkosto

Luonnon kokeminen

- Uimaranta tai -paikka
- Soutuveneerannat
- Matonpesupaikka
- Tiedon jako (luontopolkurastit)
- Paikallisesti arvokas avoin alue
- Houkuttelevuus virkistyskäytön kannalta

Suunnittelualueen rajaus

Ekosysteemipalvelut

Ekosysteemipalveluiksi kutsutaan luonnon ja viherympäristön ihmiselle tuottamia aineellisia ja aineettomia palveluja, kuten esim. metsien tuottama ilman puhdistuminen ja hapentuotto sekä soiden ja maaperän tuottama veden puhdistuminen. Varsinkin kaupunkiympäristössä, viheralueet ovat erityisen merkittäviä sekä kaupunkilaisten hyvinvoinnin että ekosysteemipalveluiden kannalta. Kehittämissuunnitelman mukaisia ratkaisuja ja hoitotoimenpiteitä on kehitetty ja arvioitu myös ekosysteemipalveluiden kannalta, jolloin esiin tulevat sekä viheralueista saatavat hyvinvointi-, että ympäristöhyödyt.

Uudet ja parantuvat ekosysteemipalvelut

Sääteley- ja ylläpitopalvelut

Fyysisen ympäristön sääteley

- Melun lieventäminen
- Vedenkierron sääteley (hulevedet)
- Biodiversiteetti

Kulttuuripalvelut

Symboliset arvot

- Kulttuuriperintö
(laiduntamalla hoidettava niitty tai haka)

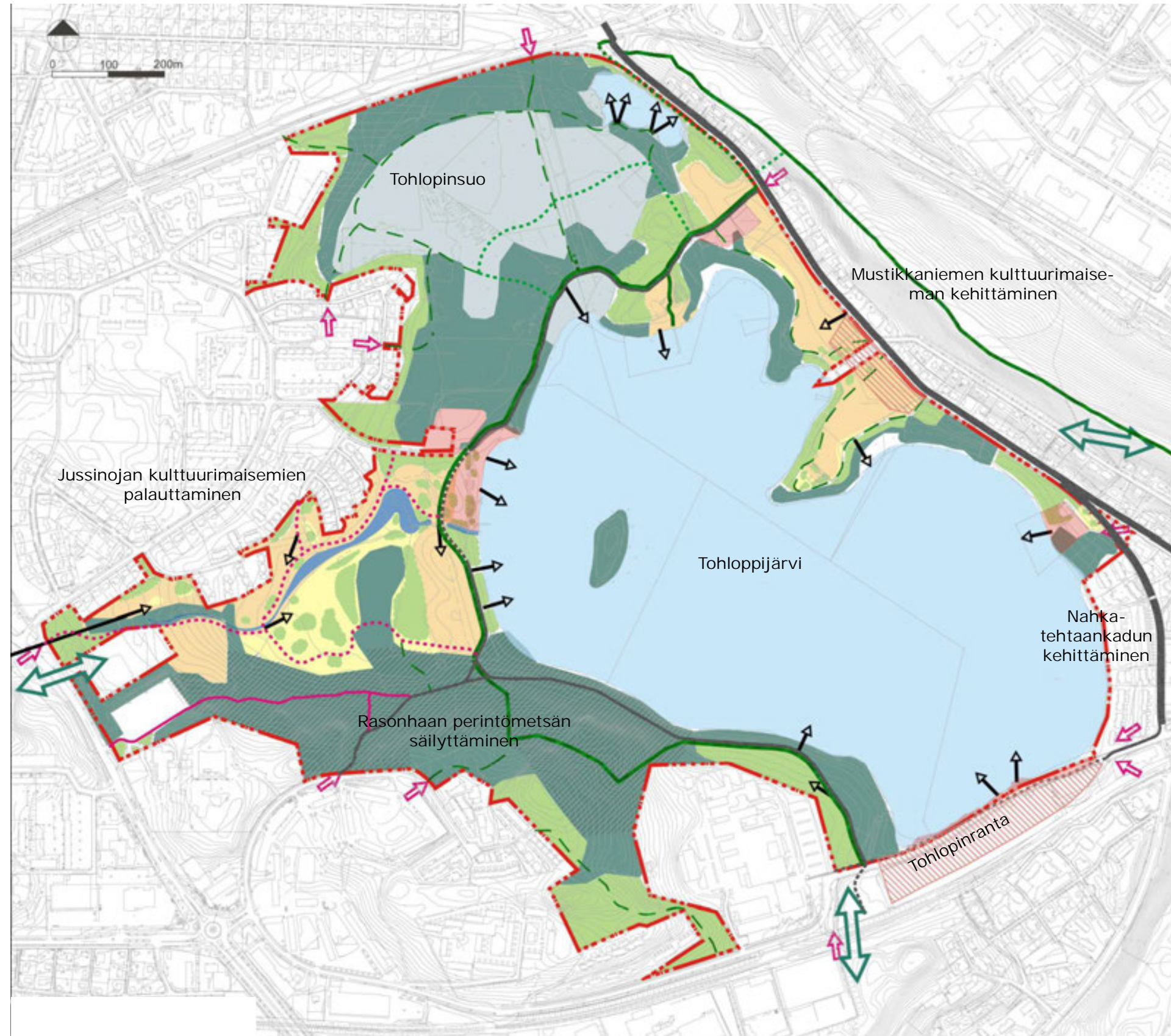
Fyysiset ja henkiset kokemukset

- Maisemallisesti merkittävä näkymä
- Uusi lähireitti
- Virkistysyhteys Epilänharjulle
- Uusi luontopolku
- Kehitettävä metsä- tai suopolku
- Hiljentyvä alue (meluntorjunnan mahdollisuuksien mukaan)

Luonnon kokeminen

- Uimaranta
- Venepaikka
- Tiedon jako (kohdepasteet ja infotaulut)
- Varusteiden vaihtopaikka
- Esteetön pääsy rantaan
- Hiihtolatu
- Luistelurata
- Paikallisesti arvokas avoin alue
- Houkuttelevuus virkistyskäytön kannalta
- Suunnittelualueen rajaus

Maisema- ja luontoarvojen tavoitetila

MERKINTÖJEN SELITYS

- Maisema, luonto- ja virkistysarvoiltaan merkittävä kaupunkisuo
- Rasonhaan perintömetsä
- Metsäalue, jossa tehdään ainoastaan luonnonhoitoon ja turvallisuuteen liittyviä hoitotoimenpiteitä.
- Metsäalue, jossa tehdään maisemahoitotoimenpiteitä luontoarvot huomioiden.
- Kehitettävä hulevesien hallintajärjestelmä
- Muuttuvan maankäytön alue
- Erityinen viherpalveluiden kehittämiskohde
- Avoimena säilytettävät ja hoidettavat maisemapellot ja -niityt ja viljelykäytössä olevat pellot
- Kulttuurimaiseman historian palauttaminen ja umpeenkasvaneiden niittyjen ja peltojen maisemahoito
- Pyöräilyn pääreitti (Epilänkadun varressa)
- Olemassa oleva, kehitettävä kevyen liikenteen aluereitti (valaistu ja talvikunnossa pidettävä)
- Uusi aluereitin linjaus (valaistu ja talvikunnossa pidettävä)
- Olemassa oleva, kunnostettava luontopolku
- Uusi luontopolku
- Muu kehitettävä metsä- tai suopolku
- Nykyinen lähireitti
- Uusi lähireitti
- Merkittävä seudullinen ekologinen yhteys
- Maisemallisesti merkittävä, hoidettava näkymäsuunta
- Tärkeä saapumissuunta

Kehittämissuunnitelman tavoitteena on korostaa Tohloppi-järven ympäristölle tyypillisiä ja arvokkaita maisemallisia ominaisuuksia sekä varjella viheralueiden luontoarvoja. Tulevaisuudessa toimenpiteiden avulla eriluonteiset aluekokonaisuudet erottuvat toisistaan nykyistä selvemmin ja niiden maisemakuvallinen ilme on selkeä ja ymmärrettävä. Keskeisiä osa-alueita ovat kaupunkimaiset Nahkatehtaankatu ja Tohlopinrannan asemakaava-alue, Rasonhaan perintömetsä ja muut arvokkaat luontokohteet, Kohmanpuiston ja Jussi-nojan palautettavat kulttuurimaisemat, Tohlopin kaupunki-suo sekä Mustikkaniemen avoimet maisematilat.

Kehittämissuunnitelmassa on määritelty toimenpidealueit-tain osa-alueiden arvot ja ongelmat, säilytettävät ominais-piirteet, ekologiset, maisemalliset ja maankäytölliset tavoit-teet sekä yksityiskohtaiset kehittämis- ja hoitotoimenpiteet asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimenpidekortti-aukeamat sisältävät kartalla esitetyt hoito- ja kehittämistoimenpiteet sekä hoitotapataulukkoon kootut hoitotoimenpi-teet ja niiden ajoituksen.

Mustikkaniemen rantapuustoa

Rasonhaan perintömetsä

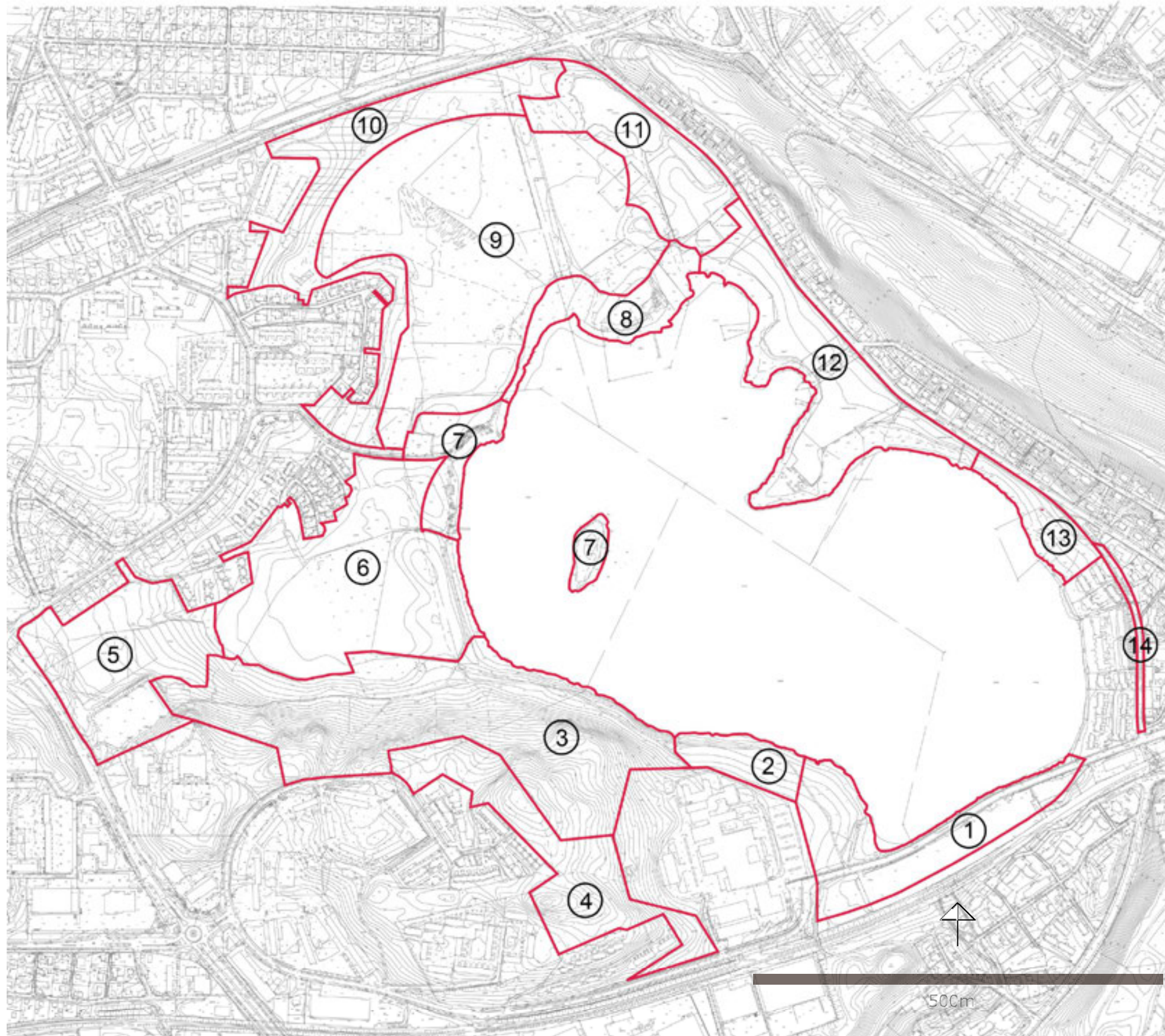

Kohmanpuistoa

Tohlopinsuo

Toimenpidekorttien aluejako

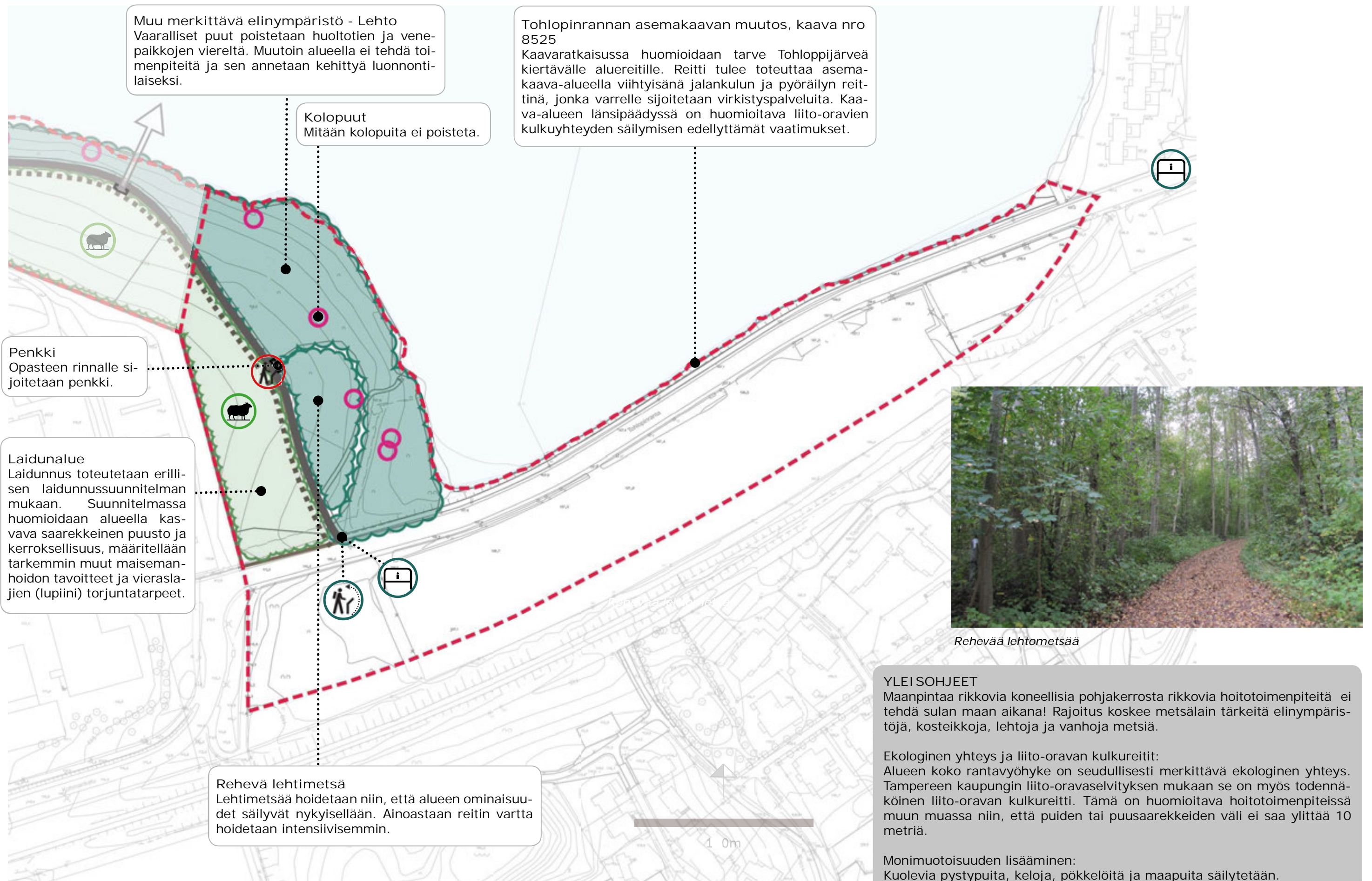

- 01 Asemakaavan 8252 alue
- 02 Kohmanpuiston rantalehto ja hakamaa
- 03 Rasonhaan perintömetsä
- 04 Kohmanpuisto: Kohmankaari ja Kohmankatu
- 05 Jussinojan ja Kohmanpuiston länsikulma
- 06 Kohmanpuiston avoimet alueet
- 07 Kohmanpuiston toiminta-alue
- 08 Tohloppijärven pohjoinen rantavyöhyke
- 09 Tohlopinsuo
- 10 Tohlopinsuon länsireuna
- 11 Pikku-Tohloppi
- 12 Mustikkaniemen alue
- 13 Vaarinmaa
- 14 Nahkatehtaankatu

Toimenpidekortit

MERKINTÖJEN SELITTEET

	Suunnittelualan raja		Kehitettävä toiminta-alue		Alueopaste, jolla esitetään koko Tohloppijärven ympäristön viheralueet, reitit ja pääviherpalvelut
	Yksityinen kiinteistö		Hoidettava maisemapelto		Kohdeopaste, jossa kerrotaan esim. alueen historiasta, luontoarvoista ja maiseman muutoksesta.
	Kantakaupungin yleiskaavan 2040 mukainen rakentamisen ja virkistysvyöhyke.		Ruovikko		Opasteviitta
	Metsäalue, jossa tehdään ainoastaan luonnonhoitoon ja turvallisuuteen liittyviä hoitotoimepiteitä		Räme		Uusi silta, penkki tai laituri
	Metsäalue, jossa tehdään hoitosuunnitelman mukaisia maisemahoitotoimenpiteitä luontoarvot huomioiden		Suo		Maisemallisesti tärkeä hoidettava näkymälinja
	Kehitettävä puustosaareke, jonka pohjakerros on avoin		Tulvaniitty		Paikoitusalue
	Kehitettävä puustosaareke, jonka pohjakerroksessa on pensaskerros		vesi		
	Potentiaalinen laiduntamalla hoidettava hakamaa tai niitty		Hulevedet		
	Perintömetsä		Hulevesipenger		
	Lepakkojen elinalue (rasteri)		Kehitettävä hulevesiuoma		
	Liito-oravavien elinalue (rasteri)		Olemassa oleva, kehitettävä kevyen liikenteen aluereitti (valaistu ja talvikunnossa pidettävä)		
	Kolopuut		Uusi kevyen liikenteen aluereitti (valaistu ja talvikunnossa pidettävä)		
	Vieraslajiesiintymä		Olemassa oleva, kunnostettava luontopolku		
	Avainbiotoopit		Muu kehitettävä metsä- tai suopolku		

01 ASEMAKAAVAN 8252 ALUE

Arvot ja ongelmat

Vireillä olevan Tohlopinrannan asemakaavan 8252 alueella on erityistä maisemallista, kaupunkikuvallista ja ekologista arvoa, joka perustuu järvimaiseman, kulttuurimaiseman historian, kaupunkirakenteen ja ekologisten yhteyksien linkittymiseen toisiinsa. Tohlopinrannan asemakaava-alueella ja Mediapoliksens edustalla haasteena on sovittaa rakentaminen ja eri toiminnot niin, että maakunnallisesti merkittävän ekologisen yhteyden ja liito-oravien kulkuyhteyden kannalta tärkeä kasvillisuus saadaan säilytettyä tai korvattua uudella kulkureitiksi soveltuvalla kasvillisuudella. Maisemallisesti tärkeää on mahdollisen rakentamisen sovittaminen Tohloppijärven, Ranshaan metsäisen mäen ja Epilänharjun mittakaavaan.

Maisemalliset ja maankäytölliset tavoitteet

Maisemarakentamisen ja kasvillisuuden tulee sopia sekä rakennettuun kaupunkiympäristöön että järven viheraluekokoaisuuteen.

Luontoarvot ja ekologiset tavoitteet

Hakamaat on Luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin mukaan yksi Suomen uhanalaisimmista luontotyypeistä. Laidunnuksen tavoitteena on lisätä koko Tohloppijärven ympäristön monimuotoisuutta ja pitkään jatkuessaan sillä saavutetaan merkittäviä maisemallisia ja ekologisia tuloksia. Rantavyöhyke on merkittävä seudullinen ekologinen yhteys sekä liito-oravien ja lepakoiden elinympäristöä, mikä huomioidaan alueen hoitossa.

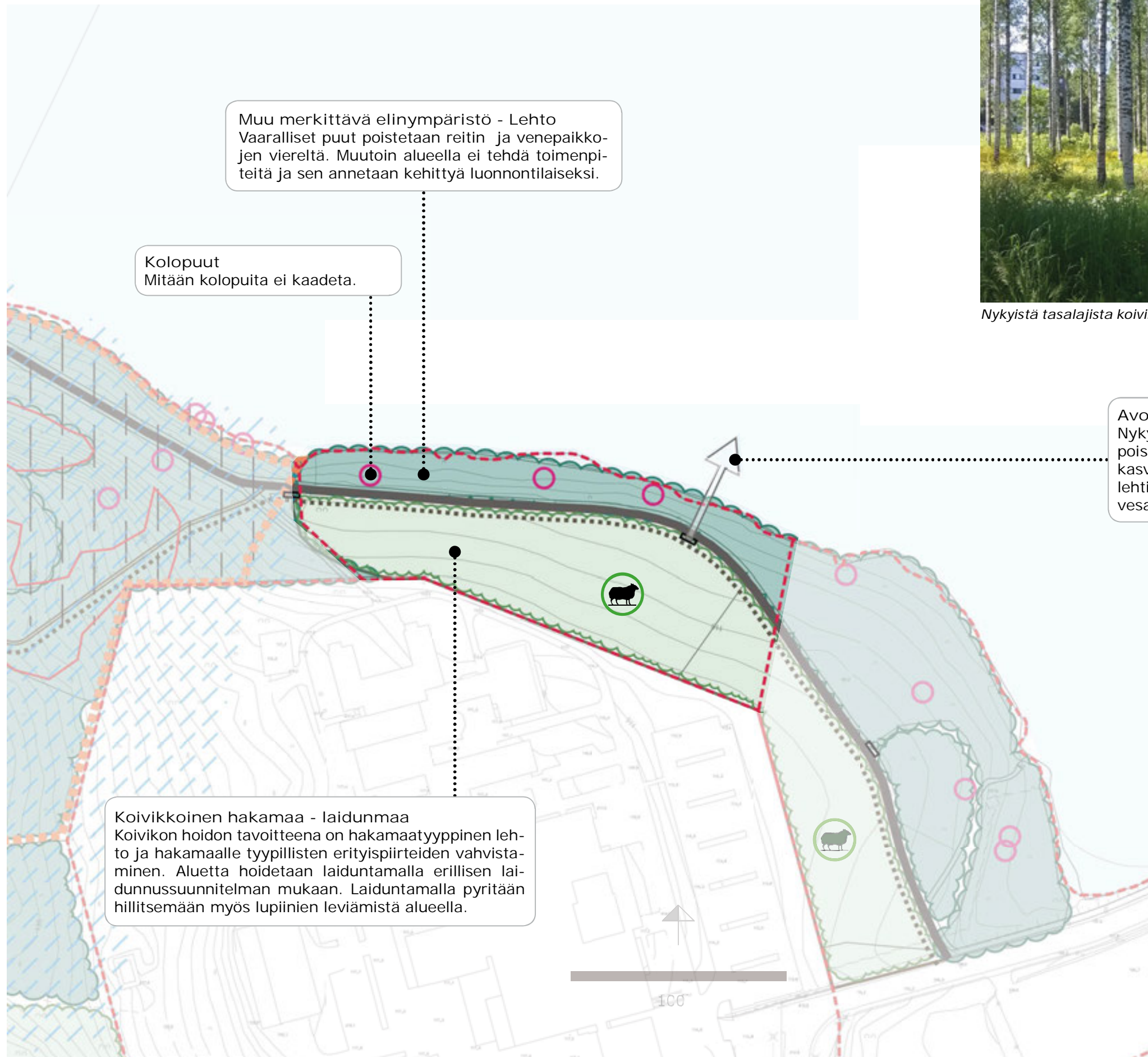
Kehittämistoimenpiteet

Rannan lehtovyöhykkeellä ja rehevässä lehtimetsässä tehdään ainoastaan välttämättömiä luonnonhoitotoimenpiteitä ja niiden annetaan kehittyä luonnontilaisena ja niin, että nykyiset ominaisuudet säilyvät. Liito-oravien kulkuyhteyttä ei saa heikentää tai yhteyttä katkaista. Suunnitteluratkaisut liito-oravien kulkuyhteyden säilyttämiseksi ja kehittämiseksi ratkaistaan asemakaavoituksen yhteydessä, jolloin käydään myös kaavaprosessiin liittyvät tarvittavat viranomaisneuvottelut. Yhteyden ominaispiirteiden, kuten puuston tiheyden ja laadun tulee säilyä tai ne tulee palauttaa.

OSA-ALUE	TEHTÄVÄLAJI	1. VUODEN ALKUHOITO	SEURAAVAT 5 VUOTTA	HOITO JATKOSSA
Liito-oravan kulkureitit		Puiden tai puuryhmien väli ei saa olla suurempi kuin 10 metriä. Noudatetaan lehtometsien käsittelyperiaatteita.		
Kolopuut		Mitään kolopuita ei poisteta!		
Rehevä lehtimetsä	Harvennustyö	Ei varsinaisia hoitotoimenpiteitä. Ainoastaan reitin vartta hoidetaan intensiivisemmin. Huom! Liito-oravan kulkureitin edellyttämät yleisohjeet!	Puuston hoitotarpeet arvioidaan. Käytävän ja huoltotien varren turvallisuus tarkastetaan säännöllisesti.	Puuston hoitotarpeet arvioidaan. Käytävän ja huoltotien varren turvallisuus tarkastetaan säännöllisesti.
	Pienpuuston poisto	Ei varsinaisia hoitotoimenpiteitä. Ainoastaan reitin vartta hoidetaan intensiivisemmin.	Pienpuuston hoitotarpeet arvioidaan.	Pienpuuston hoitotarpeet arvioidaan.
Muu merkittävä elinympäristö - Lehto	Luonnonhoito	Ei varsinaisia hoitotoimenpiteitä. Venepaikkojen ja huoltotien turvallisuus tarkastetaan säännöllisesti ja vaaralliset puut kaadetaan. Kaadettavien puiden rungot jätetään maapuiksi alueelle.	Ei varsinaisia hoitotoimenpiteitä. Venepaikkojen ja huoltotien turvallisuus tarkastetaan säännöllisesti ja vaaralliset puut kaadetaan. Osa kaadettavien puiden rungoista jätetään maapuiksi alueelle.	Ei varsinaisia hoitotoimenpiteitä. Venepaikkojen ja huoltotien turvallisuus tarkastetaan säännöllisesti ja vaaralliset puut kaadetaan. Osa kaadettavien puiden rungoista jätetään maapuiksi alueelle.
Laidunalue	Laidunnus	Alue aidataan ja otetaan laidunnukseen erillisen laidunnussuunnitelman mukaan.	Laidunnusta jatketaan laidunnussuunnitelman mukaisesti. Vieraslajien ja laidunnuksen tavoitteiden seurantaa jatketaan.	Alue pyritään pitämään edelleen laidunnuksessa. Laidunnuksen edellytykset ja laidunnussuunnitelman päivitystarve arvioidaan.

Nykyistä Tohloppijärven etelärantaa.

Muu merkittävä elinympäristö - Lehto
Vaaralliset puut poistetaan reitin ja venepaikkojen viereltä. Muutoin alueella ei tehdä toimenpiteitä ja sen annetaan kehittyä luonnontilaiseksi.

Kolopuut
Mitään kolopuita ei kaadeta.

Koivikkoinen hakamaa - laidunmaa
Koivikon hoidon tavoitteena on hakamaatyyppinen lehto ja hakamaalle tyypillisten erityispiirteiden vahvistaminen. Aluetta hoidetaan laiduntamalla erillisen laidunnussuunnitelman mukaan. Laiduntamalla pyritään hillitsemään myös lupiinien leviämistä alueella.

Nykyistä tasalajista koivikkoa ja rantalehtoa.

Avoimet näkymät
Nykyinen avoin näkymä säilytetään ja alueelta poistetaan vesaikko vuosittain. Aukkoon annetaan kasvaa 3-5 maisemallisesti sopivasti sijoittunutta lehtipuuta, jotka jatkossa varjostavat ja hillitsevät vesaikon kasvua.

YLEISOHJEET
Koneellisia pohjakerrosta rikkovia hoitotoimenpiteitä ei tehdä sulan maan aikana! Rajoitus koskee Metsälain tärkeitä elinympäristöjä, kosteikkoja, lehtoja ja vanhoja metsiä.

Ekologinen yhteys ja liito-oravan kulkureitit:
Alueen koko rantavyöhyke on seudullisesti merkittävä ekologinen yhteys. Tampereen kaupungin liito-oravaselvityksen mukaan se on myös todennäköinen liito-oravan kulkureitti. Tämä on huomioitava hoitotoimenpiteissä muun muassa niin, että puiden tai puusaarekkeiden väli ei saa ylittää 10 metriä.

Monimuotoisuuden lisääminen:
Kuolevia pystypuita, keloja, pötkelöitä ja maapuita säilytetään.

02 KOHMANPUISTON RANTALEHTO JA HAKAMAA

Arvot ja ongelmat

Alue on vanhaa, 1700-luvun lopulta periytyvää kulttuurimaisemaa ja se on varhaisimpia niitty- ja viljelykäyttöön otettuja alueita Tohloppijärven rannalla. Alueelle 1950-luvun jälkeen kehittyneellä rantapuustolla on maisemallista ja ekologista merkitystä.

Maisemalliset ja maankäytölliset tavoitteet

Kohmanpuiston hoidon maisemallisena tavoitteena on ympäristö, joka linkittää Tohloppijärven rakennetun kaupunkiympäristön ja Mediapoliksen rakennukset Tohloppijärven luontovaltaisiin osuuksiin ja erityisesti Rasonhaan perintömetsään. Puusto toimii myös Mediapoliksen rakennusmasojen suojapuustona Tohloppijärvelle, Epilänkadulle ja Epilänharjulle. Koivikkaisen hakamaan kulttuurimaisemallista arvoa lisätään jatkamalla koivikon maisemanhoitotyötä laiduntamalla. Laidunnus vahvistaa alkuvuosina hakamaalle tyypillisiä erityispiirteitä. Mikäli laidunnus jatkuu alueella pitkään, huomioidaan tavoitteissa saarekkeisuuden syntyminen laidunmaalle tyypilliseen tapaan, kuten katajikkoina.

Laidunnus toteutetaan erillisen laidunnussuunnitelman mukaan. Laiduntamalla pyritään hillitsemään myös lupiinien leviämistä alueella. Rantalehdon rehevällä ja monipuolisella habituksella on myös maisemallista merkitystä.

Luontoarvot ja ekologiset tavoitteet

Rantalehto on avainbiotooppi, eikä siellä tehdä kuin näkymiin ja turvallisuuteen liittyviä vähäisiä hoitotoimenpiteitä. Lehdon ominaispiirteitä ovat lehtipuuvaltaisuus, puuston kerroksellisuus, kehittynyt pensaskerros ja lehtolajit pohjakerroksessa, sekä kolopuut ja lahopuut. Alue toimii lepakoiden ja liito-oravien elinympäristönä ja kulkureittinä, joten puustoisuus (puiden/puuryhmien väli alle 10 m) kuuluu myös jatkossa hakamaisena hoidettavan koivikon ominaispiirteisiin. Laidunnuksen tavoitteena on lisätä koko Tohloppijärven ympäristön monimuotoisuutta ja pitkään jatkuessaan sillä saavutetaan merkittäviä maisemallisia ja ekologisia tuloksia.

Kehittämistoimenpiteet

Rannassa sijaitseva kevyen liikenteen väylä on osa järven ympäri kiertävää alueriittä. Reitin pinnoitteen kunto tarkistetaan, valaistus, penkki ja roska-astiat uusitaan.

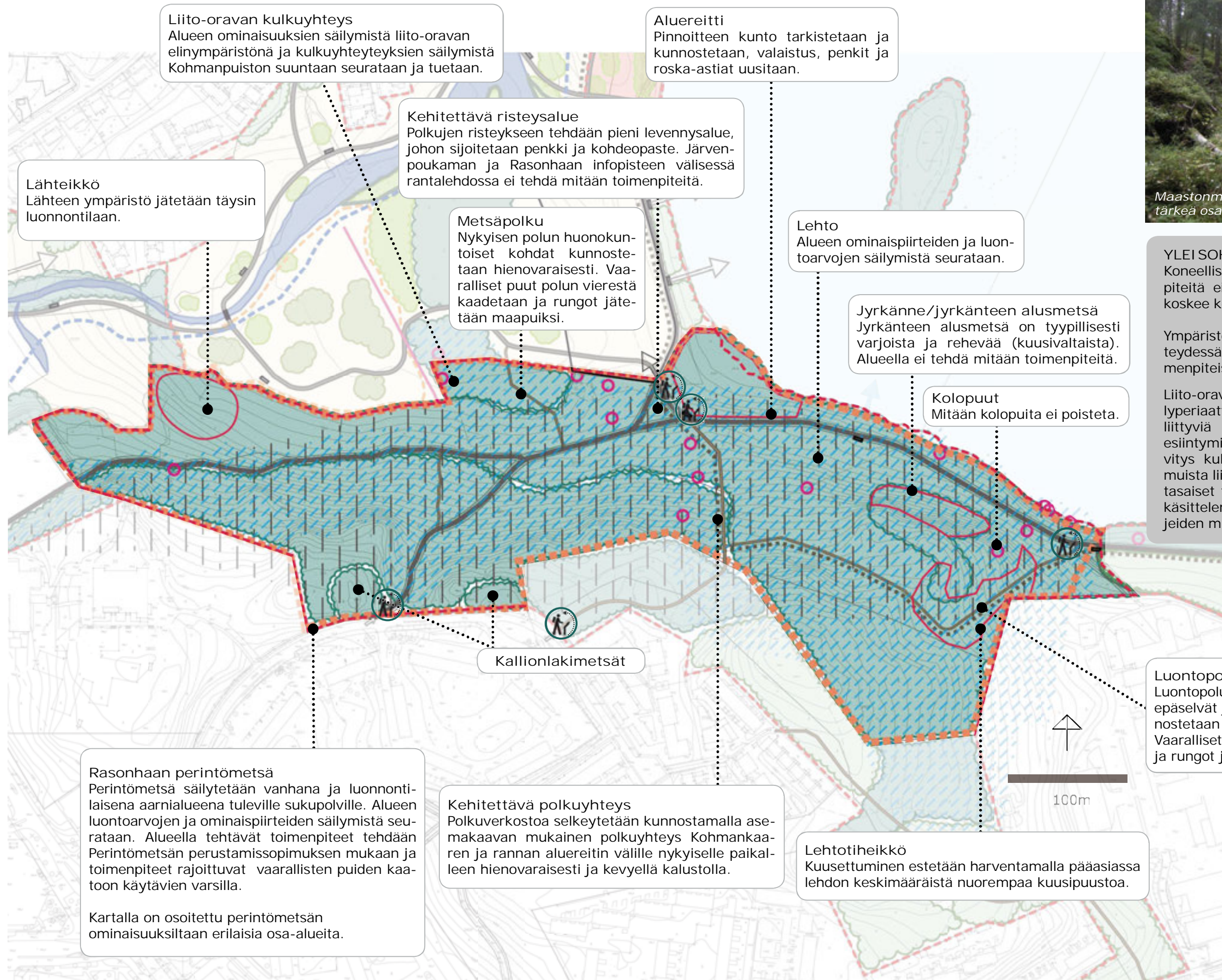
OSA-ALUE	TEHTÄVÄLAJI	1. VUODEN ALKUHOITO	SEURAAVAT 5 VUOTTA	HOITO JATKOSSA
Liito-oravan kulkureitit		Puiden tai puuryhmien väli ei saa olla suurempi kuin 10 metriä. Noudatetaan lehtometsien käsittelyperiaatteita.		
Kolopuut		Mitään kolopuita ei poisteta ja mahdollisten luonnonhoitotöiden yhteydessä kaadettujen puiden rungot jätetään maapuiksi.		
Muu merkittävä elinympäristö - Lehto	Luonnonhoito	Ei varsinaisia hoitotoimenpiteitä. Vaaralliset puut poistetaan käytävien varrelta. Levähdyspenkin näkymäaukkoon annetaan kasvaa kolmesta viiteen lehtipuuta.	Levähdyspenkiltä avautuvan järvinäkymän säilymistä seurataan ja näkymäalueelta poistetaan säilytettäviä maisemapuita lukuunottamatta vesoaava pienpuusto.	Levähdyspenkiltä avautuvan järvinäkymän säilymistä seurataan ja näkymäalueelta poistetaan tarvittaessa säilytettäviä maisemapuita lukuunottamatta vesoaava pienpuusto.
Koivikkoinen hakamaa	Laidunnus	Alue aidataan ja otetaan laidunnukseen erillisen laidunnussuunnitelman mukaan.	Laidunnusta jatketaan laidunnussuunnitelman mukaisesti. Alkuvuosien tavoitteena on hakamaisuuden lisääminen.	Alue pyritään pitämään edelleen laidunnuksessa. Laidunnuksen edellytykset ja laidunnussuunnitelman päivitystarve arvioidaan. Pitkän aikavälin tavoitteena on hakamaille tyypillinen lajisto ja saarekkeisuus.

Levähdyspaikkojen penkit uusitaan ja luontopolun erkanemiskohtaa korostetaan opasviitalla.

Koivikkoa hoidetaan laiduntamalla hakamaisemmaksi ja monilajisemmaksi. Järvinäkymät lisäävät virkistysalueen arvoa ja on tärkeää, että Tohloppijärvi näkyy ajoittain rantapuuston välistä. Näkymäpaikkoja avataan ja hoidetaan jatkossa niin, että niihin annetaan kasvaa yksittäisiä maisemapuita, mikä hillitsee myös aluskasvillisuuden vesakoitumista.

Liito-oravan kulkuyhteys
Alueen ominaisuuksien säilymistä liito-oravan elinympäristönä ja kulkuyhteyksien säilymistä Kohmanpuiston suuntaan seurataan ja tuetaan.

Aluereitti
Pinnoitteen kunto tarkistetaan ja kunnostetaan, valaistus, penkit ja roska-astiat uusitaan.

Kehitettävä risteysalue
Polkujen risteykseen tehdään pieni levennysalue, johon sijoitetaan penkki ja kohdeopaste. Järvenpoukaman ja Rasonhaan infopisteen välisessä rantalehdossa ei tehdä mitään toimenpiteitä.

Lähteikkö
Lähteen ympäristö jätetään täysin luonnontilaan.

Metsäpolku
Nykyisen polun huonokuntoiset kohdat kunnostetaan hienovaraisesti. Vaaralliset puut polun vierestä kaadetaan ja rungot jätetään maapuiksi.

Lehto
Alueen ominaispiirteiden ja luontoarvojen säilymistä seurataan.

Jyrkänne/jyrkänteen alusmetsä
Jyrkänteen alusmetsä on tyypillisesti varjoista ja rehevää (kuusivaltaista). Alueella ei tehdä mitään toimenpiteitä.

Kolopuut
Mitään kolopuuta ei poisteta.

Kallionlakimetsät

Rasonhaan perintömetsä
Perintömetsä säilytetään vanhana ja luonnontilaisena aarnialueena tuleville sukupolville. Alueen luontoarvojen ja ominaispiirteiden säilymistä seurataan. Alueella tehtävät toimenpiteet tehdään Perintömetsän perustamissopimuksen mukaan ja toimenpiteet rajoittuvat vaarallisten puiden kaatoon käytävien varsilla.

Kartalla on osoitettu perintömetsän ominaisuuksiltaan erilaisia osa-alueita.

Kehitettävä polkuyhteys
Polkuverkostoa selkeytetään kunnostamalla asemakaavan mukainen polkuyhteys Kohmankaaressa ja rannan aluereitin välille nykyiselle paikalleen hienovaraisesti ja kevyellä kalustolla.

Lehtotiheikkö
Kuusettuminen estetään harventamalla pääasiassa lehdon keskimääräistä nuorempaa kuusipuustoa.

Maastonmuodot ja kalliojyrkänteet ovat tärkeä osa Rasonhaan maisemallista arvoa.

YLEI SOHJEET
Koneellisia pohjakerrosta rikkovia hoitotoimenpiteitä ei tehdä sulan maan aikana! Rajoitus koskee koko Rasonhaan perintömetsän aluetta.

Ympäristönsuojeluun on oltava etukäteen yhteydessä kaikissa aluetta koskevissa hoitotoimenpiteissä.

Liito-oravan elinympäristöjen erityiset käsitteilyperiaatteet: Ennen polkujen turvallisuuteen liittyviä hoitotoimenpiteitä tulee liito-oravien esiintymisalueelta olla tehtynä liito-oravaselvitys kuluvalta vuodelta, jotta pesäpuista ja muista liito-oravien käyttämistä puista on ajantasaiset tiedot. Pesäpuiden ympäristö jätetään käsittelemättä 30 metrin säteellä ELYn yleisohjeiden mukaisesti.

Luontopolku
Luontopolun kunto tarkistetaan ja polun epäselvät ja huonokuntoiset kohdat kunnostetaan tarvittaessa hienovaraisesti. Vaaralliset puut polun vierestä kaadetaan ja rungot jätetään maapuiksi.

Vinoviivarasterointi osoittaa liito-oravan elinympäristöt
Katso: Liito-oravan elinympäristöjen käsitteilyperiaatteet

Pystyviivarasterointi osoittaa lepakon elinympäristöt

03 RASONHAAN PERINTÖMETSÄ

Arvot ja ongelmat

Rasonhaka on Tampereen kaupungin ja WWF:n keskinäisen sopimuksen (v. 2006) mukainen perintömetsä. Alue on virkistysarvoiltaan, luontoarvoiltaan ja geologialtaan merkittävä kokonaisuus, jonka säilyminen jälkipolville on haluttu turvata perintömetsäsopimuksen avulla. Perintömetsän ranta-, rinne- ja lakimetsät ovat maisemallisesti merkittäviä niin rantaa kiertävän reitin ja luontopolun kuin järveltä ja sen vastarannalta ja Epilänharjulta avautuvien kaukonäkymien kannalta. Tohopin opastettu luontopolku kulkee alueen poikki ja polun varressa sijaitsee luontorasteja. Tiheästä kasvillisuudesta seuraava hämärä ja suljettu tunnelma on osa alueen maisemallista arvoa.

Maisemalliset ja maankäytölliset tavoitteet

Maisemallisena tavoitteena on Rasonhaan perintömetsän luontovaltaisuuden korostuminen, kun viereisen Jussinojanvarren ja Kohmanpuiston hoidossa painotetaan jatkossa kulttuurivaikutteisten ominaispiirteiden palauttamiseen ja maisematilan avaamiseen. Alueella saa sopimuksen mukaisesti liikkua jokamiehenoikeuksien mukaisesti, kerätä marjoja ja sieniä, metsästää ja leirytyä maanomistajan luvalla. Perintömetsäalueella ei saa hakata metsää, rakentaa rakennuksia, rakennelmia ja teitä, ojittaa, ottaa maa-aineksia, eikä vahingoittaa maa- tai kallioperää.

Luontoarvot ja ekologiset tavoitteet

Rasonhaka on yksi Tampereen arvokkaista luontokohteista ja suojeltu perintömetsänä. Alueella on metsälakikohteeksi luokiteltu jyrkänne sekä arvokkaiksi elinympäristöiksi luokiteltuja tuoreita lehtoja. Lisäksi alueella on lähteitä, järeää puustoa, arvokasta pystyyn kuollutta puustoa, pötkelöitä ja maapuita. Alueella esiintyy myös liito-oravia ja lepakoita. Linnustossa esiintyy pikkutikka, mustapääkerttu, lehtokerttu, sirittäjä, hömö-, kuusi-, tali-, sini- ja töyhtötiainen, hippiäinen ja puukiipijä.

Alueen luontoarvojen tulee säilyä ja sen tulee säilyä vanhana ja luonnontilaisena.

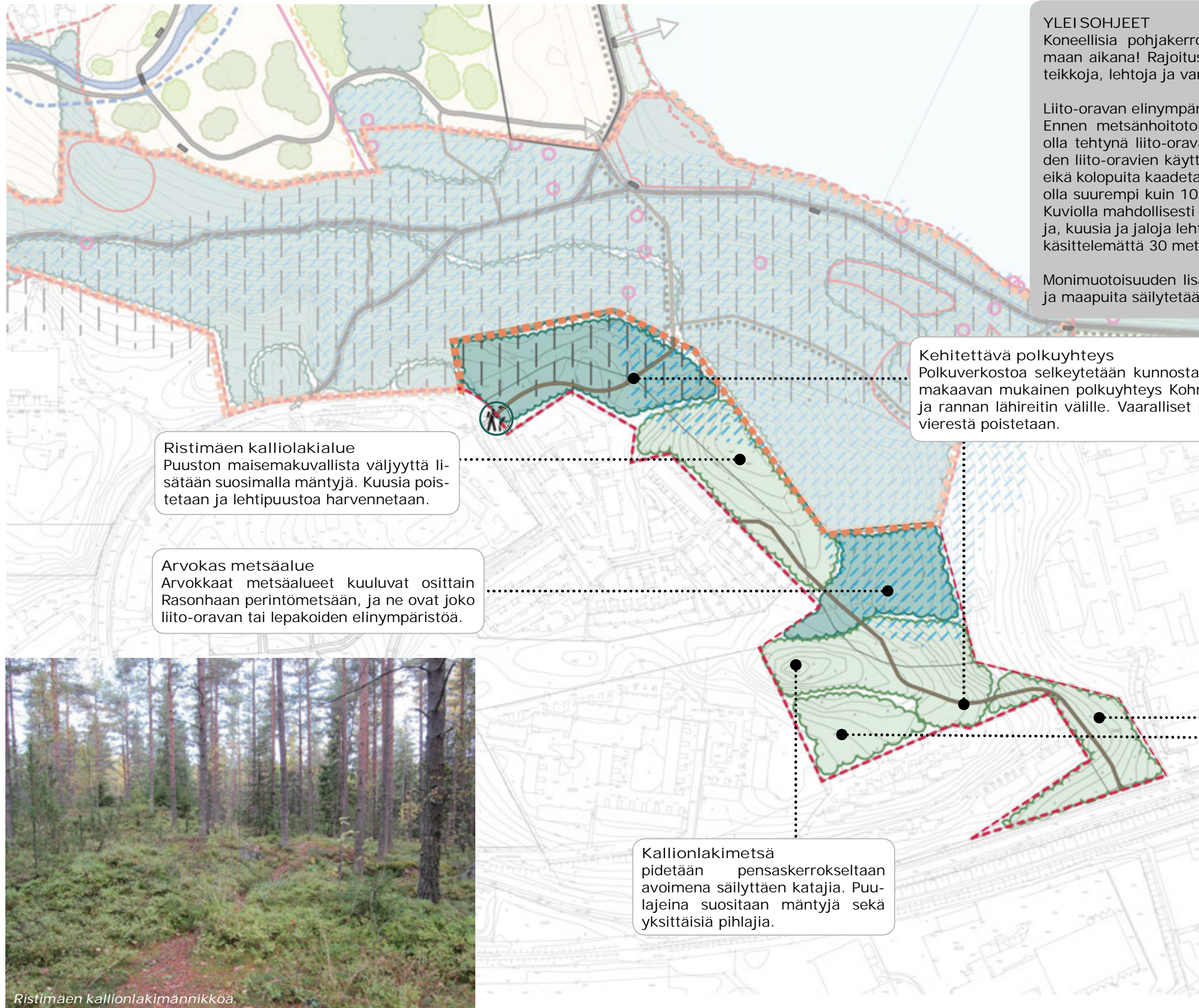
Kehittämistoimenpiteet

Rasonhaan perintömetsässä tehdään ainoastaan turvallisuuden kannalta välttämättömät luonnonhoitotyöt perintömetsäsopimuksen mukaisesti. Rannassa kulkevan aluereitin ja lähireittien pintoiteiden kunto tarkistetaan ja valaistus, penkit ja roska-astiat uusitaan. Rasonhaan pohjoisreunassa sijaitseva, vanhaan kuusikkoon johtava metsäpolku kunnostetaan huonokuntoisilta kohdilta, jotta suunnitelman mukaiselle uudelle Kohmanpuiston lähireitille ja maisemaniityille ei syntyisi hallitsemattomia oikopolkuja Rasonhaan pohjoisrinteen poikki.

Rasonhaan perintömetsässä sijaitsevaa luontopolkua kunnostetaan tarvittavilta kohdilta, luontorastien kyltityksen kunto tarkistetaan ja polun päihin sijoitetaan opasviitat. Kohmankaareltä lähtevä asema-kaavan mukainen polkuyhteys kunnostetaan.

OSA-ALUE	TEHTÄVÄLAJI	1. VUODEN ALKUHOITO	SEURAAVAT 5 VUOTTA	HOITO JATKOSSA
Liito-oravan elinympäristöt	Vaaralliset puut käytävien varresta poistetaan tarvittaessa.			
Lepakon elinympäristöt	Vältetään turhaa yöaikaista valaistusta. Vaaralliset puut käytävien varresta poistetaan tarvittaessa.			
Kolopuut	Mitään kolopuita ei poisteta ja mahdollisten luonnonhoitotöiden yhteydessä kaadettujen puiden rungot jätetään maapuiksi.			
Muu merkittävä elinympäristö - Lehto	Luonnonhoito	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.	Luontoarvojen seuranta viiden vuoden välein.
Lehtotiheikkö	Luonnonhoito	Ei toimenpiteitä.	Yksittäisten kuusten poistoa.	Luontoarvojen seuranta viiden vuoden välein.
Kallionlakimetsät	Luonnonhoito	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.	Luontoarvojen seuranta viiden vuoden välein.
Liito-oravalle kehitettävä kulkuyhteys	Seuranta ja luonnonhoito.			
Lähteikkö	Ei toimenpiteitä.			
Jyrkänne/jyrkänteen alusmetsä	Ei toimenpiteitä.			

HUOM! Ympäristönsuojeluun on oltava etukäteen yhteydessä kaikissa aluetta koskevissa hoitotoimenpiteissä.

Ristimäen kalliolakialue
Puuston maisemakuvallista väljyyttä lisätään suosimalla mäntyjä. Kuusia poistetaan ja lehtipuustoa harvennetaan.

Arvokas metsäalue
Arvokkaat metsäalueet kuuluvat osittain Rasonhaan perintömetsään, ja ne ovat joko liito-oravan tai lepakoiden elinympäristöä.

Kallionlakimetsä
pidetään pensaskerrokseltaan avoimena säilyttäen katajia. Puulajeina suositaan mäntyjä sekä yksittäisiä pihlajia.

Kehitettävä polkuyhteys
Polkuverkostoa selkeytetään kunnostamalla asemakaavan mukainen polkuyhteys Kohmankaaren ja rannan lähireitin välille. Vaaralliset puut polun vierestä poistetaan.

Kehitettävä metsä
Metsäalueen puusto kehitetään kerroksellisemmäksi. Jyrkänteen alla oleva puusto on kuusivoittoista, mutta muiden osien puulajeissa suositaan mäntyä ja lehtipuita. Poistettavat puut valitaan yksitellen eri latvuserroksista, tasavälein harventamista vältetään. Myös kuolevia pystypuita, keloja, pötkelöitä ja maapuita jätetään luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Asutuksen ja Kohmankadun välinen metsä jätetään tiheäksi pensaskerroksineen.

YLEISOHJEET

Koneellisia pohjakerrosta rikkovia hoitotoimenpiteitä ei tehdä sulan maan aikana! Rajoitus koskee Metsälain tärkeitä elinympäristöjä, kosteikkoja, lehtoja ja vanhoja metsiä.

Liito-oravan elinympäristöjen käsittelyperiaatteet:

Ennen metsänhoitotoimenpiteitä tulee liito-oravien esiintymisalueelta olla tehtynä liito-oravaselvitys kuluvalta vuodelta. Pesäpuiden ja muiden liito-oravien käyttämien puiden ympäristö jätetään käsittelemättä, eikä kolopuita kaadeta. Puiden/ puusaarekoiden välinen etäisyys ei saa olla suurempi kuin 10 m. Kasvillisuudessa suositaan kuusta ja haapaa. Kuviolla mahdollisesti kasvavia järeitä haapoja, raitoja, mäntyjä, koivuja, kuusia ja jaloja lehtipuita säilytetään. Pesäpuiden ympäristö jätetään käsittelemättä 30 metrin säteellä ELYn yleisohjeiden mukaisesti.

Monimuotoisuuden lisääminen: Kuolevia pystypuita, keloja, pötkelöitä ja maapuita säilytetään.

Vinoviivarasterointi osoittaa liito-oravan elinympäristöt
Katso: Liito-oravan elinympäristöjen käsittelyperiaatteet

Pystyviivarasterointi osoittaa lepakon elinympäristöt

Ristimäen kallionlakimännikköä.

04 KOHMANPUISTO: KOHMANKAARI JA KOHMANKATU

Arvot ja ongelmat

Metsät ovat tärkeitä lähi- ja virkistysmetsiä viereisten asuinkortteleiden asukkaille. Lakialueen puustolla on myös maisemallista merkitystä Epilänharjulta, Epilänkadulta ja Tohloppijärveltä avautuvissa näkymissä, sillä se on osa kaukomaiseman siluettia.

Luontoarvot ja ekologiset tavoitteet

Alueen arvokkaat metsäalueet tukevat Rasonhaan perintometsää ja liittyvät siihen saumattomasti. Alueella on vanhaa metsää, kallionlakimännikköä sekä jyrkänteen alusmetsää. Lajisto on monipuolista ja alueella esiintyy liito-oravia ja lepakoita.

Kehittämistoimenpiteet

Kohmankaaren ja rannan aluereitin välille kunnostetaan uusi metsäpolkuyhteys asemakaavan mukaiselle sijainnille ja polun päihin sijoitetaan opasviitat. Polkuverkostoa selkeytetään myös Kohmankadun suuntaan.

Alueella tulee säilyttää kelopuita, pötkelöitä, kolopuita ja maapuita. Kallionlakialueet pidetään pensaskerrokseltaan avoimina. Hoidon toimenpiteiden tavoitteena on tukea metsäalueiden kerroksellisuutta ja monilajisuutta.

OSA-ALUE	TEHTÄVÄLAJI	1. VUODEN ALKUHOITO	SEURAAVAT 5 VUOTTA	HOITO JATKOSSA
Liito-oravan elinympäristöt		Pesäpuiden ympäristö jätetään käsittelemättä ja kolopuita ei kaadeta. Puiden tai puuryhmien väli ei saa olla suurempi kuin 10 metriä. Noudatetaan lehtometsien käsittelyperiaatteita.		
Lepakon elinympäristöt		Säilytetään suojaavaa puustoa ja pensaikkoo. Puusto pidetään sopivan väljänä.		
Kolopuut		Mitään kolopuita ei poisteta!		
Arvokas metsäalue	Luonnonhoito	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.
Ristimäen kalliolakialue	Harvennustyö	Aluetta hoidetaan lähimetsänä, hoitoluokka C1. Puulajeina suositaan mäntyjä sekä yksittäisiä pihlajia.	Hoitotarve arvioidaan hoitoluokan mukaisin tavoittein.	Toistetaan 5-10 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Aluetta hoidetaan lähimetsänä, hoitoluokka C1. Metsä pidetään pensaskerrokseltaan avoimena säilyttäen katajia.	Pienpuuston vesomista tarkkaillaan hoitoluokan mukaisesti säännöllisesti. Mahdollisissa poistoissa mukaillaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	Toistetaan 5-10 vuoden välein.
Kallionlakimetsä	Harvennustyö	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.	Hoidetaan lähimetsänä, hoitoluokka C1. Hoitotarve arvioidaan 5-10 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pidetään pensaskerrokseltaan melko avoimena katajia säilyttäen. Puulajeina suositaan mäntyjä sekä yksittäisiä pihlajia.	Pienpuuston vesomista tarkkaillaan hoitoluokan mukaisesti säännöllisesti. Mahdollisissa poistoissa mukaillaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	Toistetaan 5-10 vuoden välein.
Kehitettävä metsä	Harvennustyö	Puustoa hoidetaan harventamalla valiten puut yksitellen eri latvuserroksista.	Hoitotarve arvioidaan säännöllisesti hoitoluokan mukaisin tavoittein.	Toistetaan 5-10 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa poistetaan, mutta pensaskasvillisuutta ei poisteta.	Pienpuuston vesomista tarkkaillaan hoitoluokan mukaisesti säännöllisesti. Mahdollisissa poistoissa mukaillaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	Toistetaan 5-10 vuoden välein.

Kulman metsikkö

Metsikkö säilytetään lehtipuuvoittoisena sekametsänä, joka toimii liito-oravan vaihtoehtoisena kulkureittinä länteen. Alueella suositetaan suuria lehti- ja havupuita ja luodaan rytmittyä avoimen tilan ja puuryhmien vaihtelua, tasavälein harventamista vältetään. Pieni niittyalue säilytetään avoimena säännöllisillä raivauksilla ja niitoilla.

Reittien kehittäminen

Uusi lähireitti toteutetaan kivituhkapintaisena ja 3,5 m leveänä. Reitti on rakennettava erittäin huolellisesti arvokkaan luontoalueen ja palloiluhallin väliselle kapealle kaislalle.

Vieraslajien esiintymisalue

Vieraskasvien leviäminen estetään.

Muu merkittävä elinympäristö - Lehto

Metsäkaistale toimii osana liito-oravien kulkuyhteyttä länteen ja aluetta tulee hoitaa asemakaavamääräyksen: "Alueen osa, jolla liito-oravan elinolosuhteiden ja kulkureittien turvaamiseksi tulee säilyttää ja istuttaa lajiltaan liito-oravalle suotuisaa puustoa" mukaan.

Tavoitteena on kerroksellinen monilajinen ja ikärakenteeltaan vaihteleva lehdon sekapuusto. Etenkin kuviolla mahdollisesti kasvavia järeitä haapoja, raitoja, mäntyjä, koivuja, kuusia ja jaloja lehtipuita säilytetään. Kuolevia pystypuita, keloja, pötkelöitä ja maapuita säilytetään. Katso: Liito-oravan elinympäristöjen käsittelyperiaatteet

Palloiluhallin vanha metsä

Metsäkaistaleet toimivat sekä suojametsinä Tesoman valtatie, pelikentän ja rakennusten välillä, että osana liito-oravien kulkuyhteyttä länteen. Metsäkaistaleita tulee hoitaa asemakaavamääräyksen: "Alueen osa, jolla liito-oravan elinolosuhteiden ja kulkureittien turvaamiseksi tulee säilyttää ja istuttaa lajiltaan liito-oravalle suotuisaa puustoa" mukaan.

Vanhan metsän rakenne säilytetään ennallaan. Pienimuotoisia poimintaharvennuksia tehdään kohdissa, joissa puustolla ei ole enää kasvutilaa. Vanhojen kuusien alkaessa kuolla, niitä poistetaan pikkuhiljaa ja luodaan tilaa uudelle puustolle. Katso: Liito-oravan elinympäristöjen käsittelyperiaatteet

Kehitettävät metsäsaarekkeet

Puuston elinvoimaisuutta tuetaan varovaisilla harvennuksilla. Pienimuotoisia poimintaharvennuksia tehdään kohdissa, joissa puusto on kasvanut niin tiheäksi, että puilla ei ole enää kasvutilaa.

Koulun ja kentän välisen luiskan kulutuskestävyyttä parannetaan kateoskerroksella, joka kylvetään heinäkavillisuudella.

Asutukseen rajautuvat metsäsaarekkeet

Saarekkeiden puusto harvennetaan läpinäkyväksi.

Muu merkittävä elinympäristö - Puronvarsilehto

Puronvarsilehtoa kehitetään liito-oravan kulkureitiksi ja samalla monilajisemmaksi ja kerroksellisemmaksi, varjoisuus säilyttäen. Kuolevia pystypuita, keloja, pötkelöitä ja maapuita sekä uoman yli kaatuneita puita säilytetään.

Avoimet alueet

Avoimet alueet hoidetaan jatkossakin niittyinä. Niityillä kasvavat pienpuut poistetaan ja vain kartalla osoitetut puusaarekkeet säilytetään. Poistettavien puiden kannot on sahattava/ jyrstävää niin lyhyiksi, että ne eivät haittaa koneellista niittoa.

Palloiluhallin hulevedet johdetaan Jussinojaan Hulevesipainanteen mitoituksessa noudatetaan asemakaavamääräyksen nro 8435 hulevesisuunnitelmaa. Hulevesien hallinta toteutetaan erillisen suunnitelman mukaan. Alueella tehdään lajiston inventoinnit ennen toimenpiteisiin ryhtymistä.

Latu
Varaus Tohloppijärven
yhdysladulle.

100m

Arvokas metsäalue

on sekä liito-oravan että lepakon elinympäristöä. Alueen sekametsä säilytetään luonteenomaisen tiheänä, mutta pienimuotoisia poimintaharvennuksia tehdään kohdissa, joissa puusto on kasvanut niin tiheäksi, että puilla ei ole enää kasvutilaa. Katso: Liito-oravan elinympäristöjen käsittelyperiaatteet

Vinoviivarasterointi osoittaa liito-oravan elinympäristöt
Katso: Liito-oravan elinympäristöjen käsittelyperiaatteet

Pystyviivarasterointi osoittaa lepakon elinympäristöt

YLEISOHJEET

Koneellisia pohjakerrosta rikkovia hoitotoimenpiteitä ei tehdä sulan maan aikana! Rajoitus koskee Metsälain tärkeitä elinympäristöjä, kosteikkoja, lehtoja ja vanhoja metsiä.

Liito-oravan elinympäristöjen käsittelyperiaatteet:

Ennen metsänhoitotoimenpiteitä tulee liito-oravien esiintymisaluelta olla tehtynä liito-oravaselvitys kuluvalta vuodelta. Pesäpuiden ja muiden liito-oravien käyttämien puiden ympäristö jätetään käsittelemättä, eikä kolopuita kaadeta. Puiden/ puusaarekkeiden välinen etäisyys ei saa olla suurempi kuin 5-7 m, lehdossa korkeintaan 10 m. Kasvillisuudessa suositetaan kuusta ja haapaa. Kuviolla mahdollisesti kasvavia järeitä haapoja, raitoja, mäntyjä, koivuja, kuusia ja jaloja lehtipuita säilytetään. Pesäpuiden ympäristö jätetään käsittelemättä 30 metrin säteellä ELYn yleisohjeiden mukaisesti.

Monimuotoisuuden lisääminen: Kuolevia pystypuita, keloja, pötkelöitä ja maapuita säilytetään.

Rehevän puronvarsilehdon varjokavillisuus säilytetään.

05 JUSSINOJAN JA KOHMANPUISTON LÄNSI KULMA

Arvot ja ongelmat

1700-luvun kartoille merkitty oikopolku Turuntien ja Hämeenkaan tien välillä on sijainnut likimain nykyisen Tesoman valtatie linjauksen paikkeilla. Vanhan käräjäpaikan arvellaan myös sijainneen kyseisen oikotien varrella. Vanhan oikotien ja Tohloppijärven väliin jää laaksomainen painanne, joka on varhaisimpia Tohloppijärven ympäristössä viljely- ja niittykäyttöön otettuja alueita. Jussinojan ympäristö muodostaa maisemakuvaltaan omaleimaisen ja yhtenäisen alueen, joka rajautuu pohjoisessa pientalovaltaiseen asuinalueeseen ja etelässä Rasonhaan metsäiseen mäkeen.

Maisemalliset ja maankäytölliset tavoitteet

Tesoman uuden palloiluhallin kupeessa, Tesoman valtatie ja Tohlopinkadun kulmauksessa kehitetään erityisesti Tohloppijärven ja Tesoman viheralueiden välistä yhteyttä, sekä koulun ja palloiluhallin saavutettavuutta parantamalla kulkureittien jatkuvuutta ja lisäämällä opasteita. Uusi lähireitti luo myös lenkkimäisen yhteyden Jussinojan laakson ja Kohmanpuiston ympäri. Talvikäyttöä monipuolistetaan mahdollisilla uusilla latuvarauksilla. Maisemallisena tavoitteena on Jussinojan laakson avoimien kulttuurivaikutteisten alueiden hahmottaminen ja Epilänharjulle suuntautuvien näkymien osittainen avaaminen Tesoman valtatie suunnasta saavuttaessa.

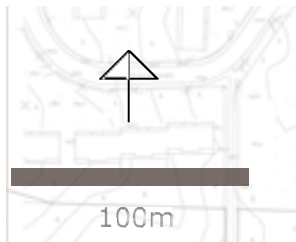
Luontoarvot ja ekologiset tavoitteet

Alueen merkittävimmät luontoarvot ovat puronvarsilehto ja lehto. Alue toimii merkittävänä liito-oravan ja lepakoiden kulkureittinä. Puronvarsilehdon ominaispiirteisiin kuuluu kostea pienilmasto, johon liittyy alueen varjoisuus, vanhat suuret lehti- ja havupuut sekä puuryhmitymät ja monipuolinen lehtolajisto. Lehto ja metsäiset alueet toimivat osana liito-oravan kulkuyhteyttä. Puiden tai puuryhmien väli ei ole suurempi kuin 10 metriä. Lehto on moni-ikäistä ja kerrostunutta ja lajisto monipuolista. Alueen lehdossa on kolopuita ja lahoppuita.

Kehittämistoimenpiteet

Olemassa olevan Tesoman palloiluhallille nousevan lähireitin pinnoitteen kunto tarkistetaan ja valaistus uusitaan. Tohloppijärven ja Tesomajärven viher- ja virkistysalueiden välisiä yhteyksiä kehitetään kesä- ja talvikäytön kannalta. Jussinojan laakson uusi lähireitti toteutetaan kivituhkapintaisena ja valaistuna. Tesoman valtatie ja lähireitin risteyskohtaan sijoitetaan uusi alueopaste ja Tesoman palloiluhallin yhteyteen opasviitat Tohloppijärven viheralueille.

OSA-ALUE	TEHTÄVÄLAJI	1. VUODEN ALKUHOITO	SEURAAVAT 5 VUOTTA	HOITO JATKOSSA
Liito-oravan elinympäristöt		Pesäpuiden ympäristö jätetään käsittelemättä ja kolopuita ei kaadeta. Puiden tai puuryhmien väli ei saa olla suurempi kuin 10 m. Noudatetaan lehtometsien käsittelyperiaatteita.		
Liito-oravan kulkureitit		Puiden tai puuryhmien väli ei saa olla suurempi kuin 10 m. Noudatetaan lehtometsien käsittelyperiaatteita.		
Lepakon elinympäristöt		Säilytetään suojaavaa puustoa ja pensaikkoo. Puusto pidetään sopivan väljänä. Vältetään turhaa yöaikaista valaistusta.		
Vieraslajien esiintymisalueet	Niitto	Jättipalsamialue niitetään 3 kertaa kesässä mahdollisimman läheltä maanpintaa. 1. niitto tehdään kukkien ilmaannuttua ja siitä eteenpäin säännöllisin niittovälein.	Tarkkaillaan palsamin esiintymistä ja toimitaan tarvittaessa alkuhoito-ohjeen mukaan.	Tarkkaillaan esiintymistä ja toimitaan tarvittaessa alkuhoito-ohjeen mukaan.
Kulman metsikkö	Harvennustyö	Metsikköä harvennetaan maltillisesti ja se säilytetään lehtipuuvuottoisena sekametsänä, joka toimii liito-oravan vaihtoehtoisena kulkureittinä länteen. Alueella suositetaan suuria lehti- ja havupuita ja luodaan rytmittyä avoimen tilan ja puuryhmien vaihtelua. Tasavälein harventamista vältetään.	Hoitotarpeet tarkistetaan säännöllisesti alkuhoidon tavoitteiden mukaan.	Hoitotarpeet tarkistetaan alkuhoito-ohjeen tavoitteiden mukaan 15-20 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa harvennetaan, mutta pensaskasvillisuutta ei poisteta.	Pienpuuston vesomista tarkkaillaan hoitoluokan mukaisesti säännöllisesti. Mahdollisissa poistoissa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	Hoitotarve tarkistetaan ja toistetaan viiden vuoden välein.
Muu merkittävä elinympäristö - Puronvarsilehto	Harvennustyö	Liian tiheitä haavikoita harvennetaan valiten puut yksitellen eri latvuserroksista. Huom, liito-orava! Puiden/puuryhmien väli ei saa olla suurempi kuin 5-7 m.	Hoitotarve tarkistetaan säännöllisesti alkuhoidon tavoitteiden mukaan.	Hoitotarve tarkistetaan ja toimenpiteet toistetaan 10 vuoden välein alkuhoito-ohjeen tavoitteiden mukaan.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa harvennetaan maltillisesti. Pensaskasvillisuutta ei poisteta!	Pienpuuston vesomista tarkkaillaan säännöllisesti. Mahdollisissa poistoissa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	Toistetaan 5 vuoden välein.
Asutukseen rajautuvat metsäsaarekkeet	Harvennustyö	Saarekkeiden puusto harvennetaan läpinäkyväksi.	Puiden kunnan ja kasvutilan tarkkailu säännöllisesti.	Puiden kunnan ja kasvutilan tarkkailu säännöllisesti.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa ja pensaskasvillisuutta harvennetaan.	Pienpuuston vesomista tarkkaillaan hoitoluokan mukaisesti säännöllisesti. Mahdollisissa poistoissa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	Metsänpohja hoidetaan niittämällä se kerran kesässä.
Palloiluhallin vanha metsä	Harvennustyö	Puustoa harvennetaan yksitellen vain niistä kohdin, joissa puilla ei ole enää kasvutilaa. Huom, liito-orava! Puiden/puuryhmien väli ei saa olla suurempi kuin 5-7 m.	Puiden kasvutilan tarkkailu säännöllisesti.	Hoitotarpeet tarkistetaan alkuhoidon tavoitteiden mukaan ja toistetaan 10-15 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Suositaan puiden luonnollista uusiutumista.	Suositaan puiden luonnollista uusiutumista.	Suositaan puiden luonnollista uusiutumista.
Muu merkittävä elinympäristö - Lehto	Harvennustyö	Mahdollisten harvennusten tavoitteena on kerroksellinen, monilajinen ja ikärakenteeltaan vaihteleva lehdon sekapuusto. Etenkin kuviolla mahdollisesti kasvavia järeitä haapoja, raitoja, mäntyjä, koivuja, kuusia ja jaloja lehtipuita säilytetään.	Hoitotarpeet tarkistetaan alkuhoito-ohjeen tavoitteiden mukaan.	Hoitotarpeet tarkistetaan ja toimenpiteet toistetaan 10-15 vuoden välein alkuhoito-ohjeen tavoitteiden mukaan.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa harvennetaan, mutta pensaskasvillisuutta ei poisteta.	Pienpuuston vesomista tarkkaillaan säännöllisesti. Mahdollisissa poistoissa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	Pienpuustoa poistetaan viiden vuoden välein.
Arvokas metsäalue	Harvennustyö	Puustoa harvennetaan yksitellen vain niistä kohdin, joissa puilla ei ole enää kasvutilaa.	Puiden kasvutilan tarkkailu säännöllisesti.	Puiden kasvutilan tarkkailu 10-15 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pensaskasvillisuutta ei poisteta! Huom, liito-orava! Puiden/puuryhmien väli ei saa olla suurempi kuin 5-7 m.	Pienpuuston vesomista tarkkaillaan vuosittain. Poistossa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	Pienpuuston vesomista tarkkaillaan 5-10 vuoden välein. Poistossa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.
Kehitettävät metsäsaarekkeet	Harvennustyö	Hyötypuustoa harvennetaan yksitellen vain niistä kohdin, joissa puilla ei ole enää kasvutilaa.	Puiden kasvutilan tarkkailu säännöllisesti.	Puiden kasvutilan tarkkailu 10-15 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Vesaikko poistetaan. Jätetään vain ne pienpuut, joilla on kasvutilaa.	Pienpuuston vesomista tarkkaillaan säännöllisesti. Poistossa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	Pienpuuston vesomista tarkkaillaan viiden vuoden välein. Poistossa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.
Avoimet alueet	Harvennustyö	Pienpuusto poistetaan muilta kuin säästettäviltä puusaarekkeilta. Puustoisten saarekkeiden sijainti määritellään olemassa olevan kasvillisuuden perusteella maastokatselmuksessa.	Pienpuuston vesomista tarkkaillaan vuosittain. Poistossa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	Pienpuuston vesomista tarkkaillaan vuosittain. Poistossa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.
	Pienpuuston poisto	Niityillä kasvavat pienpuut poistetaan ja vain kartalla osoitetut puusaarekkeet säilytetään. Puustoisten saarekkeiden sijainti määritellään olemassa olevan kasvillisuuden perusteella maastokatselmuksessa.	Pienpuustoa poistetaan 1-2 vuoden välein runsaan vesomisen takia. Poistossa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	Saarekkeiden metsänpohja hoidetaan niittämällä se kerran kasvukaudessa.
	Niitto	Alue pidetään avoimena niittämällä. Puustoisten saarekkeiden sijainti määritellään olemassa olevan kasvillisuuden perusteella maastokatselmuksessa.	Kahdesti kasvukauden aikana.	Kahdesti kasvukauden aikana.

Hulevesiaihe
Jussinojaa muokataan hulevesien laskeutukseen ja viivytykseen soveltuvaksi hulevesiaiheeksi erillisen vuonna 2019 laadittavan hulevesisuunnitelman mukaisesti. Suunnittelussa huomioidaan nykyisen pajukon hyödyntämismahdollisuudet, pyritään mahdollisimman vähäisiin maastonmuokkauksiin ja huomioidaan hulevesiaiheen huoltoyhteyden ja virkistysreittien yhdistäminen. Mahdolliset PIMA-esiintymät on huomioitava. Hulevesialtaiden suunnittelussa on huomioitava, että riittävän puustoinen, pohjois-eteläsuuntainen kulkuyhteys liito-oraville säilyy. Alueelle tehdään tarvittavat lajistoinventoinnit ennen toimenpiteitä.

Olemassa olevasta puustosta kehitettävä ja ylläpidettävä metsikkö – pensaskerros suljettu
Metsikön kehittämistä ohjataan poimintaharvennuksilla valoisaksi lehtipuuvaltaiseksi metsiköksi. Pensaskerros säilytetään. Metsän annetaan kehittyä vanhaa kuusikkoa suojaavaksi monikerroksiseksi puustoksi.

Olemassa olevasta puustosta kehitettävä tai istutettava puusaareke – pensaskerros avoin
Puusaarekkeiden kehittämistä ohjataan poimintaharvennuksilla valoisaksi lehtipuuvaltaiseksi metsiköksi. Metsäpohjaa hoidetaan niittämällä se kerran vuodessa.

Saarekkeinen niitty
Pajukkoinen alue muutetaan saarekkeiseksi niityksi, jossa saarekkeiden puuston on tarkoitus kehittyä melko harvaksi ja läpinäkyväksi. Alue on mahdollista ottaa laidunkäyttöön. Niityn laajuus ja rajautuminen määräytyvät tarkemmin erikseen laadittavassa hulevesien hallintasuunnitelmassa.

Uusi lähireitti
Kohmanpuiston ympäri toteutetaan uusi kivituhkapintainen 3,5 m leveä lähireitti. Jussinojan uuden sillan paikka tarkennetaan myöhemmässä suunnittelussa. Käytävälinjauksessa huomioidaan niityn pohjamaan ominaisuudet ja lähteiköstä purkautuvien vesien valtareitit. Reitti yhdistyy rannan aluereittiin maisemapellon ja vanhan säilytettävän kuusikon reunasta.

Avoimet alueet
Avoimet alueet hoidetaan niittyinä. Niityillä kasvava puusto ja pensasto poistetaan ja vain kartalle osoitetuille ohjeellisille paikoille säästetään ja kehitetään puusaarekkeita. Nykyiset isot raidat ja koivut säästetään. Poistettavien puiden kannot on jyrstittävä niin lyhyiksi, että ne eivät haittaa koneellista niittoa. Puusaarekkeiden kenttäkerros pidetään avoimena. Kelta-apilaa kasvava osa niitetään vasta siementen valmistuttua syyskuussa.

Asutukseen rajautuvat metsäsaarekkeet
Saarekkeiden puustoa harvennetaan ja metsänpohjaa hoidetaan niittämällä.

Säilytettävä metsä
Alueen puusto on merkitty asemakaavassa säilytettäväksi s-merkinnällä. Puustoa hoidetaan harvennuksin siten, että se säilyy elinvoimaisena. Pieni-muotoisia poimintaharvennuksia tehdään kohdissa, joissa puusto on kasvanut niin tiheäksi, että puilla ei ole enää kasvutilaa. Poistettavat puut valitaan yksitellen eri latvuserroksista. Pensaskerrosta ei poisteta. Aluetta hoidetaan niin, että se tukee liito-oravan potentiaalisen kulkuyhteyden jatkumista.

Latu
Tohloppijärven jääladulle kehitettävä yhdyslatu.

Aluereitin kehittäminen
Rannan aluereitti linjataan uudelleen uimarannan taustalle. Vanha Jussinojan ylittävä rumpu poistetaan ja uusi ylityspaikka rakennetaan etäämmäksi rannasta.

Rantapuusto
Rantapuuston hoidon tavoitteena on puuston elinvoimaisuuden ylläpitäminen. Rantametsän luontainen tiheys ja pensaskerros säilytetään muutoin, mutta penkkien kohdalla näkymää järvelle avarretaan n. 5 m leveydeltä. Aukon alueelle jätetään maisemapuita ja pensaskerros, paitsi näkymän sulkevat korkeat pajut poistetaan. Kookkaita haapoja vaalitaan. Maisemapellon koillisnurkan annetaan metsittyä uuden käytävälinjauksen reunaan asti. Notkorivasammalen esiintymät kartoitettava ennen hoitotoimenpiteitä ja otettava huomioon hoitoa tehdessä.
Huom. Puusto on mahdollinen liito-oravan kulkureitti.

YLEISOHJEET
Koneellisia pohjakerrosta rikkovia hoitotoimenpiteitä ei tehdä sulan maan aikana! Rajoitus koskee Metsälain tärkeitä elinympäristöjä, kosteikkoja, lehtoja ja vanhoja metsiä.

Liito-oravan elinympäristöjen käsittelyperiaatteet:
Ennen metsänhoitotoimenpiteitä tulee liito-oravien esiintymisalueelta olla tehtynä liito-oravaselvitys kuluvalta vuodelta. Pesäpuiden ja muiden liito-oravien käyttämien puiden ympäristö jätetään käsittelemättä, eikä kolopuita kaadeta. Puiden/ puusaarekkeiden välinen etäisyys ei saa olla suurempi kuin 10 m. Kasvillisuudessa suositaan kuusta ja haapaa. Kuviolla mahdollisesti kasvavia järeitä haapoja, raitoja, mäntyjä, koivuja, kuusia ja jaloja lehtipuita säilytetään. Pesäpuiden ympäristö jätetään käsittelemättä 30 metrin säteellä ELYn yleisohjeiden mukaisesti.

Liito-oravan kulkureitit
Koko rantavyöhyke on Tampereen kaupungin liito-oravaselvityksen mukaan mahdollinen liito-oravan kulkureitti. Tämä on huomioitava hoitotoimenpiteissä niin, että suositaan keskimääräistä vanhempia lehti- ja havupuita.

Monimuotoisuuden lisääminen:
Kuolevia pystypuita, keloja, pötkelöitä ja maapuita säilytetään.

Silta
Penkki

Vanha kiväärilinja
Hoidetaan avoimena.

Vanha kuusikko
Vanha kuusikko on liito-oravien todennäköinen kulkureitti. Kuusikossa ei tehdä hoitotoimenpiteitä.

Maisemapelto
Tavoitteena on maiseman avoimuuden säilyttäminen ja luonnon monimuotoisuuden lisääminen. Pellon niska-koja kunnostetaan. Pelto viljellään erillisen viljelykierrosuunnitelman mukaisesti.

Liito-oravalle kehitettävä kulkuyhteys
Liito-oravan elinympäristö, jonka laatua kehitetään. Tällä hetkellä vähäisen puuston annetaan kehittyä kostean painanteen elinympäristön mukaisiksi. Pienpuustoa harvennetaan vain tarvittaessa säilyttäen haapaa, tervaleppää ja koivua.

06 KOHMANPUISTON AVOIMET ALUEET

Arvot ja ongelmat

Kohmanpuisto on varhaisimpia Tohloppijärven ympäristössä sijaitsevia viljely- ja niittykäyttöön otettuja alueita. Vanhat viljelysmaat ovat nykyisin pitkälti umpeen kasvaneita. Kulttuurimaiseman arvojen lisäksi muita maisemallisia arvoja ovat alueen monipuolisuus, maastonmuodot, näkymät, Jussinojan uoma ja sen varren kasvillisuus sekä tilallinen rajautuminen muun muassa Rasonhaan rinteeseen. Virkistysarvoa lisäävät myös nykyinen maisemapelto ja alueen hiljaisuus.

Maisemalliset ja maankäytölliset tavoitteet

Tohloppijärven ympäristön kehittämisen yhtenä tärkeimmistä tavoitteista on palauttaa nykyiseen kaupunki- ja maisemakuvaan selkeitä muistumia järven ympäristössä 1700- ja 1950 –lukujen välillä kehittyneestä kulttuurimaisemasta. Keskeisten, mutta nykyisin umpeenkasvaneiden kulttuurimaisemien hoitaminen avoimena tuo monipuolisuutta järveä ympäröivään melko suljettuun maisematilaan. Myös viheralueiden maisemakuva monipuolistuu ja erilaisten metsien, lehtojen, rantapuuston ja soiden luontoarvot korostuvat hoidettujen avoimien alueiden rinnalla. Kohmanpuisto on potentiaalinen laiduntamalla hoidettava alue.

Luontoarvot ja ekologiset tavoitteet

Nykyinen kuusikko muodostaa liito-oravien todennäköisen kulkureitin pohjois-eteläsuunnassa ja metsän annetaan kehittyä luontaisesti.

Kulttuurimaiseman hoito laiduntamalla tai niittämällä monipuolistaa myös avoimen ja puoliavoimen ympäristön lajiston ja linnuston elinympäristöjä. Rantapuustossa esiintyvän notkoritvasammaleiintymän sijainti ja laajuus kartoitetaan ennen näkymien avartamiseksi tehtäviä toimenpiteitä ja esiintymien kohdalla ei tehdä hoitotoimenpiteitä.

Kehittämistoimenpiteet

Alueella on huomattavaa potentiaalia kehittyä viihtyisäksi ja monipuoliseksi, asutuksen, koulun ja palloiluhallin lähellä sijaitseva virkistysalueeksi. Jussinojan laaksoon toteutetaan uudet kivituhkapintaiset, valaistut lähireitit, jotka yhdistävät Tesoman palloiluhallin, Tesoman valtatie, Tohloppijärven uimarannan ja Jussinojan laakson lenkkimaisella yhteydellä toisiinsa. Jussinojan ylityspaikkoihin rakennetaan uudet kevyen liikenteen sillat. Jussinojan varteen sijoitetaan uusi kohdeopaste, jossa voidaan esitellä niitty- ja laidunalueiden kehitystä sekä hulevesijärjestelmän periaatteita. Opasviitat sijoitetaan Mesimarjankadun ja Pyydyspohjankadun risteyskohtaan. Rantapuuston lomasta avautuvia näkymiä avarretaan varovaisesti. Jussinojan hulevesisuunnitelmat ajantasaitetaan ja mahdolliset PIMA-esintymät huomioidaan.

OSA-ALUE	TEHTÄVÄLAJI	1. VUODEN ALKUHOITO	SEURAAVAT 5 VUOTTA	HOITO JATKOSSA
Liito-oravan elinympäristöt ja kulkureitit		Pesäpuiden ympäristö jätetään käsittelemättä ja kolopuita ei kaadeta. Puiden tai puuryhmien väli ei saa olla suurempi kuin 10 m. Noudatetaan lehtometsien käsittelyperiaatteita.		
Asutukseen rajautuvat metsäsaarekkeet	Harvennustyö	Puustoa hoidetaan harventamalla valiten puut yksitellen eri latvuseroksista.	Puiden kunnon ja kasvutilan tarkkailu vuosittain.	Puiden kunnon ja kasvutilan tarkkailu vuosittain.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa poistetaan näkymien avartamiseksi.	Pienpuustoa poistetaan 1-2 vuoden välein runsaan vesomisen takia. Poistossa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	Metsänpohjan niitto kerran kesässä.
Avoimet alueet	Harvennustyö	Puusto poistetaan muilta kuin kartassa osoitetuilta metsäsaarekkeilta.	Alkuhoito-ohjeen mukaisten tavoitteiden seuranta.	Alkuhoidon tavoitteiden seuranta.
	Pienpuuston poisto	Pienpuusto poistetaan muilta kuin kartassa osoitetuilta metsäsaarekkeilta.	Pienpuustoa poistetaan 1-2 vuoden välein runsaan vesomisen takia. Poistossa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	Metsänpohja hoidetaan niittämällä se kerran kesässä.
	Niitto tai laidunnus	Aluetta hoidetaan koneellisesti niittämällä. Alue on potentiaalinen laidunnuskohde ja mikäli se otetaan laidunnukseen laaditaan alueen hoidosta erillinen laidunnussuunnitelma.	Alueen hoitoa jatketaan säännöllisillä koneellisilla niitoillakahdeksi kasvukaudessa tai laidunnussuunnitelman mukaan.	Alueen hoitoa jatketaan säännöllisillä koneellisilla kahdeksi kasvukaudessa tai laidunnussuunnitelman mukaan.
Säilytettävä metsä	Harvennustyö	Puustoa harvennetaan vain niistä kohdin, joissa puilla ei ole enää kasvutilaa.	Kasvutilaa tarkkaillaan ja tarvittaessa harvennetaan.	Kasvutilaa tarkkaillaan ja tarvittaessa harvennetaan 10-15 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuuston poistoa tehdään maltillisesti tavoitellen monilajisuuden kehittymistä. Pensaskasvillisuutta ei poisteta! Huomioidaan liito-oravan kulkureitin asettamat rajoitukset!	Pienpuuston vesomista tarkkaillaan vuoden välein. Poistossa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	Toistetaan viiden vuoden välein.
Hulevesiaihe	Hulevesiaiheen valmistuttua sitä hoidetaan erillisen hoitosuunnitelman mukaan. Aiheen reunamat pidetään kuitenkin avoimina tämän suunnitelman mukaisesti.			
Saarekkeinen niitty	Harvennustyö	Metsäsaarekkeiden puustoa ei harvenneta.	Ei toimenpiteitä.	Puiden kunnon ja kasvutilan tarkkailu viiden vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuusto ja pensaikko poistetaan muilta kuin kartassa osoitetuilta metsäsaarekkeilta. Metsäsaarekkeiden pienpuusto ja pensaikko säilytetään nykyisellään.	Pienpuuston kehittymistä tarkkaillaan alkuhoidon tavoitteiden mukaisesti.	Metsänpohja hoidetaan niittämällä se kerran kasvukaudessa.
Maisemapelto	Viljellään erillisen Maisemapeltojen viljelykiertosuunnitelman v. 2018-2022 mukaan. Tampereen kaupunki.			
Rantapuusto	Harvennustyö	Puustoa harvennetaan vain käytävän varressa sijaitsevien penkkien kohdalta.	Avattujen järvinäkymien säilymistä tarkkaillaan.	10-15 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Käytävän reunan ja penkkien edustan pienpuustoa poistetaan järvinäkymien aikaansaamiseksi.	Avattujen järvinäkymien säilymistä tarkkaillaan. Pienpuustoa poistetaan 1-2 vuoden välein runsaan vesomisen takia. Poistossa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	5 vuoden välein.
Liito-oravalle kehitettävä kulkuyhteys	Pienpuuston poisto	Nuoria kuusia ja muuta pienpuustoa harvennetaan tarvittaessa. Säätetään haapaa, tervaleppää ja koivua.	Pienpuuston kehittymistä tarkkaillaan ja sitä harvennetaan tarvittaessa.	5 vuoden välein.
Olemassa olevasta puustosta kehitettävä tai istutettava puusaareke - pensaskerros avoin	Harvennustyö	Niityillä kasvavat pienpuut poistetaan ja vain kartalla osoitetut puusaarekkeet säilytetään. Puustoisten saarekkeiden sijainti määritellään olemassa olevan kasvillisuuden perusteella maastokatselmuksessa.	Puiden kunnon ja kasvutilan tarkkailu vuosittain.	Puiden kunnon ja kasvutilan tarkkailu vuosittain.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa ja pensastoa harvennetaan tarvittaessa.	Pienpuuston kehittymistä seurataan vuosittain ja harvennetaan tarvittaessa.	Metsänpohja hoidetaan niittämällä kerran kasvukaudessa.
Olemassa olevasta puustosta kehitettävä tai istutettava puusaareke - pensaskerros suljettu	Harvennustyö	Puusaarekkeiden kehittymistä ohjataan poimintaharvennuksilla valoisaksi lehtipuuvaltaiseksi metsiköksi. Poistettavat puut valitaan eri latvuseroksista. Pensaskerros säilytetään.	Puiden kunnon ja kasvutilan tarkkailu vuosittain.	Puiden kunnon ja kasvutilan tarkkailu 5 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa harvennetaan tarvittaessa. Pensastoa ei harvenneta.	Pienpuuston kehittymistä tarkkaillaan ja sitä harvennetaan tarvittaessa.	5 vuoden välein.
Olemassa olevasta puustosta kehitettävä ja ylläpidettävä metsikkö	Harvennustyö	Metsikön kehittymistä ohjataan poimintaharvennuksilla valoisaksi lehtipuuvaltaiseksi metsiköksi. Poistettavat puut valitaan yksitellen eri latvuseroksista. Pensaskerros säilytetään.	Puiden kunnon ja kasvutilan tarkkailu vuosittain.	Puiden kunnon ja kasvutilan tarkkailu 5-10 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa harvennetaan tarvittaessa. Pensastoa ei harvenneta.	Pienpuuston kehittymistä tarkkaillaan ja sitä harvennetaan tarvittaessa.	Toistetaan 5-10 vuoden välein.

Alueelle tehdään tarvittavat lajistoinventoinnit ennen toimenpiteitä.

Viljelypalstat

Viljelypalstojen hoito on Tampereen 4H-yhdistyksen vastuulla. Tämän alueen viljelypalstat ovat yksivuotisia. 4H-yhdistykseen voi ottaa yhteyttä kaikkiin viljelypalstoihin liittyvissä asioissa. Viljelypalstojen säännöt löytyvät osoitteesta: <http://tampere.4h.fi/viljelypalstat/palstaviljelyn-saannot/>

Muu merkittävä elinympäristö - Lehto

Reitin varren puustoa hoidetaan harventamalla. Tavoitteena on lehtipuuvaltainen, kerroksellinen lajeiltaan ja iältään vaihteleva puusto ja muu tyypillinen lehtokasvillisuus. Pensaskasvillisuutta ei poisteta. Katso: Liito-oravan kulkureitit

Ristiviivarasterointi osoittaa vieraslajien esiintymisalueen. Vieraslajien leviäminen estetään.

Paikoitusalue
Paikoitusalue kunnossapidetään ympärivuotisesti ja sen yhteyteen sijoitetaan alueopaste.

Aluereitin kehittäminen
Rannan aluereitti linjataan uudelleen uimarannan taustalle. Reitti toteutetaan valaistuna, kivituhkapintaisena ja 3,5 m leveänä. Kevyenliikenteenraitti rajaa uimarannan alueen muusta niittyalueesta.

Saarekkeinen niitty
Niittyalue hoidetaan niittämällä säännöllisesti. Kartalla osoitetujen puusaarekkeiden sijainti tarkistetaan maastossa ja ne säilytetään. Saarekkeisiin jätetään/ annetaan kehittyä jonkin verran pensaskasvillisuutta. Metsäpohjaa hoidetaan niittämällä. Puustosaarekkeiden etäisyys saa olla korkeintaan 10 metriä, jotta liito-oravan kulkuyhteys säilyy.

Jussinojan pää
noudattaa nykyistä linjaustaan. Nykyinen rumpu poistetaan ja uudeksi ylityspaikaksi rakennetaan silta.

Ojan varren puuston
hoidon tavoitteena on leventää näkymää sillalta järvelle. Muutoin puusto säilytetään tiheänä ja hämyisenä. Harvennetaan vain elintilan kannalta liian tiheässä kasvavia puita ja pienpuustoa. Pensaskerros säilytetään. Kookkaita haapoja vaalitaan.

Uusi silta

Poistettava silta

Latu
Sijaintivaraus Tohloppijärven jääladulle johtavalle yhdysladulle.

Uimarannan alue
Uimaranta-alue hoidetaan E1 ja A2 -hoitoluokan mukaisesti. (Hoitoluokat: katso s.58)

Olemassa olevasta puustosta kehitettävä tai istutettava puusaareke – pensaskerros avoin. Puusaarekkeiden kehittymistä ohjataan toimintaharvennuksilla/ puuntaimien istutuksilla valoisaksi lehtipuuvaltaiseksi metsiköksi. Saarekkeisiin jätetään/annetaan kehittyä vain vähän pensaskasvillisuutta.

Uusi veneranta
Uuden mahdollisen venerannan paikka, jonka toteuttamisen tarve arvioidaan venepaikkojen kysynnän mukaan. Venerantaan ja venepaikkojen väliin rakennetaan tukevat pitkospuut. Kookkaimpaa puustoa säilytetään venepaikkojen lomassa.

Uimarannan ja käytävän välinen puusto pidetään väljänä ja pensaskerrokseltaan avoimena.

Tohlopin uusi uimaranta

YLEISOHJEET

Koneellisia pohjakerrosta rikkovia hoitotoimenpiteitä ei tehdä sulan maan aikana! Rajoitus koskee Metsälain tärkeitä elinympäristöjä, kosteikkoja, lehtoja ja vanhoja metsiä.

Liito-oravan kulkureitit

Alueen koko rantavyöhyke on Tampereen kaupungin liito-oravaselvityksen mukaan mahdollinen liito-oravan kulkureitti. Tämä on huomioitava hoitotoimenpiteissä niin, että suositetaan keskimääräistä vanhempia lehti- ja havupuita. Puiden/puusaarekkeiden väli ei saa ylittää 10 metriä.

Monimuotoisuuden lisääminen:

Kuolevia pystypuita, keloja, pötkelöitä ja maapuita säilytetään.

Tohlopinsaari

Metsän annetaan kehittyä luonnollisesti ja vain kaatuneet, konkeloon jääneet puut pudotetaan maahan ja silminnähtävien kaatumassa olevat puut kaadetaan.

07 KOHMANPUISTON TOIMINTA-ALUE

Arvot ja ongelmat

Alue on tärkeä toiminnallinen keskus Tohloppijärven virkistysaluekokonaisuudessa ja sen käyttäjäkuntaan kuuluu ihmisiä lähialueita laajemmalla alueella. Alueella sijaitsevat palstaviljelmä, uimaranta ja avantouintipaikka. Rantaa kiertävä aluereitti sijoittuu tällä kohden lähelle katuverkkoa ja Pyydyspohjankadun päässä on tilava pysäköintialue. Uimarannalta avautuu maisemallisesti hienoja näkymäsuuntia, joissa näkyvät Tohloppisaari, Rasonhaan metsäiset rinteet, Epilänharjun silhuetti ja sen edustan maisemapelot. Vieraslajiesiintymiä seurataan ja niiden leviäminen estetään säännöllisin toimenpitein.

Maisemalliset ja maankäytölliset tavoitteet

Maisemallisena tavoitteena on liittää uimarannan oleskelualue nykyistä selvemmin Jussinojan avoimena hoidettavaan laaksotilaan. Uimarannan avoin rantahietikko on jatkossakin keskeinen järvimaiseman katselupaikka, josta ympäröivä maisemarakenne hahmottuu erinomaisella tavalla.

Luontoarvot ja ekologiset tavoitteet

Alueen merkittävin luontoarvo on lehto, jonka säilytettävien ominaispiirteisiin kuuluu lehtipuuvaltaisuus, puuston ryhmittäisyys, monikerroksellisuus ja -ikäisyys ja kehittynyt pensaskerros. Aukokopaikkojen leveyden tulee olla alle 10 metriä, koska alueen läpi kulkee liito-oravan kulkureitti.

Kehittämistoimenpiteet

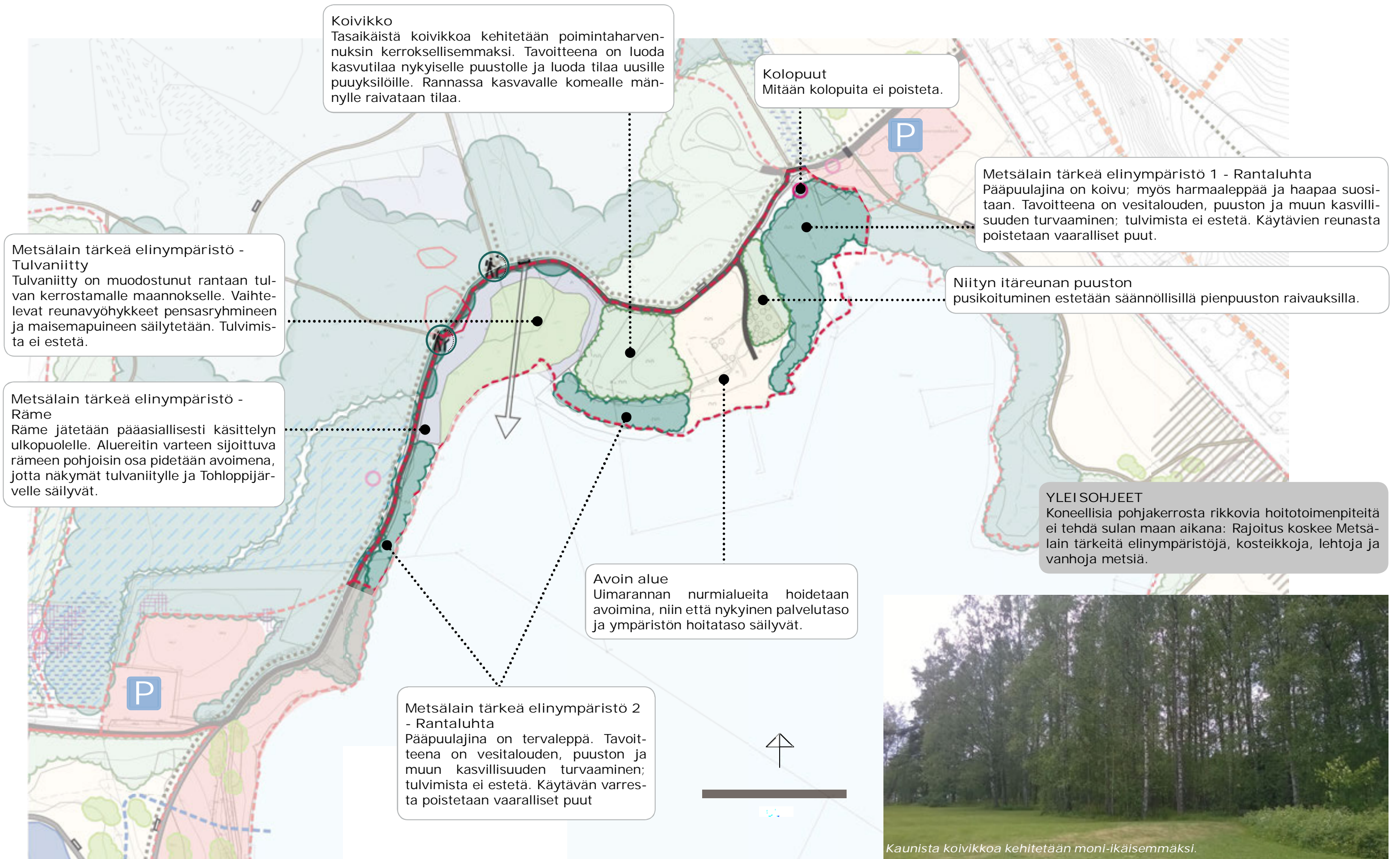
Keskeisen viherpalvelualueen palveluja ylläpidetään ja kehitetään edelleen sekä kesä- että talvikäytön kannalta. Uimarantaa kehitetään jäsentämällä ohikulkeva kevyt liikenne pois rantahiekka-alueelta. Rannan saavutettavuutta parannetaan Tesoman suunnasta Kohmanpuiston läpi linjattavien uusien lähireittien avulla. Uimarannan pohjoispuolella on tilavaraus uusille venepaikoille, jotka toteutetaan venepaikkojen kysynnän mukaan. Pysäköintialueen yhteyteen sijoitetaan alueopaste ja reittien varten uusia penkkejä.

kuva: Merja Eronen

Rauhallinen syksyinen hetki Tohlopin uimarannalla.

OSA-ALUE	TEHTÄVÄLAJI	1. VUODEN ALKUHOITO	SEURAAVAT 5 VUOTTA	HOITO JATKOSSA
Liito-oravan kulkureitit		Puiden tai puuryhmien väli ei saa olla suurempi kuin 10 m. Noudatetaan lehtometsien käsittelyperiaatteita.		
Vieraslajien esiintymisalueet	Niitto	Jättipalsamialue niitetään 3krt/kesä mahd. läheltä maanpintaa. 1. niitto tehdään kukkien ilmaannuttua ja siitä eteenpäin säännöllisin niittovälein, sillä kasvit muodostavat jatkuvasti uusia kukkia.	Tarkkaillaan palsamin esiintymistä ja toimitaan tarvittaessa alkuhoito-ohjeen mukaan.	Tarkkaillaan esiintymistä ja toimitaan tarvittaessa alkuhoito-ohjeen mukaan.
Viiljelpalstat		Hoidetaan erillisten 4H-yhdistyksen ohjeiden mukaan.		
Muu merkittävä elinympäristö - Lehto	Harvennustyö	Huomioidaan liito-oravan kulkureitin asettamat rajoitukset! Reitin varren puustoa hoidetaan harventamalla. Pensaskasvillisuutta ei poisteta.	Hoitotarve tarkistetaan vuosittain alkuhoidon tavoitteiden mukaan.	Hoitotarve tarkistetaan 10-15 vuoden välein alkuhoidon tavoitteiden mukaan.
	Pienpuuston poisto	Reitin vartta hoidetaan pienpuustoa harventamalla. Erityisesti kuusentaimia poistetaan. Pensaskasvillisuutta ei poisteta.	Pienpuustoa poistetaan 1-2 vuoden välein runsaan vesomisen takia. Poistossa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	5 vuoden välein.
Uusi veneranta	Harvennustyö	Puustoa poistetaan vain pitkospuiden rakentamisen edellyttämä määrä. Kookasta puustoa venepaikkojen lomassa säästetään erityisesti.	Ei toimenpiteitä.	Puuston kasvutila pitkospuiden ja venepaikkojen lähellä tarkistetaan 10-15 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa poistetaan rakentamista varten tarvittava määrä. Kaikkea pienpuustoa ja pensastoa ei poisteta.	Pienpuustoa poistetaan 1-2 vuoden välein runsaan vesomisen takia. Poistossa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	5 vuoden välein.
Uimarannan ja käytävän välinen puusto	Harvennustyö	Puustosta poistetaan vain huonokuntoiset yksilöt.	Kunnon tarkkailu vuosittain.	Kunnon tarkkailu vuosittain.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa ei poisteta. Pensaskerros poistetaan.	Vesakon raivaustarve tarkistetaan säännöllisesti. Mahdollisessa poistossa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	Vesakon poistotarpeet tarkistetaan 5 vuoden välein.
Uimarannan alue		Hoidetaan A2 ja E1 hoitoluokkien mukaisesti. (Hoitoluokat: katso s. 58)		
Saarekkeinen niitty	Harvennustyö	Puustoa harvennetaan tarvittaessa valiten puut yksitellen eri latvuserroksista.	Ei toimenpiteitä.	Hoitotarve tarkistetaan 10-15 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa ja pensastoa harvennetaan tarvittaessa.	Kehittymistä tarkkaillaan ja harvennetaan tarvittaessa.	Metsänpohja hoidetaan niittämällä kerran kasvukaudessa.
	Niitto	Niitetään kahdesti kasvukaudessa.	Niitetään kahdesti kasvukaudessa.	Niitetään kahdesti kasvukaudessa.
Ojan varren puusto	Harvennustyö	Puustoa harvennetaan vain niistä kohdin, joissa puilla ei ole enää kasvutilaa. Huom liito-orava!	Puuston kehittymistä tarkkaillaan ja harvennetaan tarvittaessa.	Hoitotarve tarkistetaan 10-15 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa harvennetaan maltillisesti. Pensaskerrosta ei poisteta.	Pienpuuston vesomista tarkkaillaan säännöllisesti. Mhdollisessa poistossa mukailaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	Hoitotarve tarkistetaan 5 vuoden välein.
Tohlopinsaari	Luonnonhoito	Vain vaaralliset ja konkelopuut kaadetaan. Puut jätetään saarelle maapuiksi.	Vain vaaralliset ja konkelopuut kaadetaan. Puut jätetään saarelle maapuiksi.	Toistetaan 5-10 vuoden välein.
Olemassa olevasta puustosta kehitettävä tai istutettava puusaareke - pensaskerros avoin	Harvennustyö	Hyötypuustoa harvennetaan tarvittaessa valiten puut yksitellen eri latvuserroksista.	Puiden kunnon ja kasvutilan tarkkailu vuosittain.	Puiden kunnon ja kasvutilan tarkkailu vuosittain.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa ja pensastoa harvennetaan tarvittaessa.	Pienpuuston kehittymistä tarkkaillaan ja sitä harvennetaan tarvittaessa.	Metsänpohja hoidetaan niittämällä kerran kasvukaudessa.

08 TOHLOPPIJÄRVEN POHJOI NEN RANTAVYÖHYKE

Arvot ja ongelmat

Pohjoinen rantavyöhyke on maisemallisesti varsin kiinnostava, sillä ruovikkoisen lahdenpoukaman äärellä hahmottuu hyvin Tohloppijärven ja suon välinen maisemallinen ja vesitaloudellinen yhteys. Järveä kiertävä aluereitti sijoittuu aivan rantaviivan tuntumaan ja siltä avautuu kiinnostavia näkymiä kohti järveä ja sen rantoja. Suon pohjakasvillisuus ja suon harva männikkö luovat tunnelmaa reitille saakka ja myös suon suuntaan avautuvat näkymät ovat maisemallisesti kiinnostavia ja kutsuvia. Nykytilanteessa suolle erkaneen rannan pääreitiltä useita pieniä metsäpolkuja ja suopohja on paikoin kulunut voimakkaan käytön seurauksena.

Maisemalliset ja maankäytölliset tavoitteet

Rantareitin maisemallisten arvojen kannalta tavoitellaan edelleen vaihtelevia, kasvillisuuden välistä siintäviä järvinäkymiä. Maisemallisena tavoitteena on korostaa veden monipuolista näkymistä maisemakuvassa niin suoympäristössä kuin järvimaisemassa. Tavoitteena ovat monipuoliset kosteusolosuhteet, ja niistä seuraavat vaihtelevat kasvillisuusalueet.

Luontoarvot ja ekologiset tavoitteet

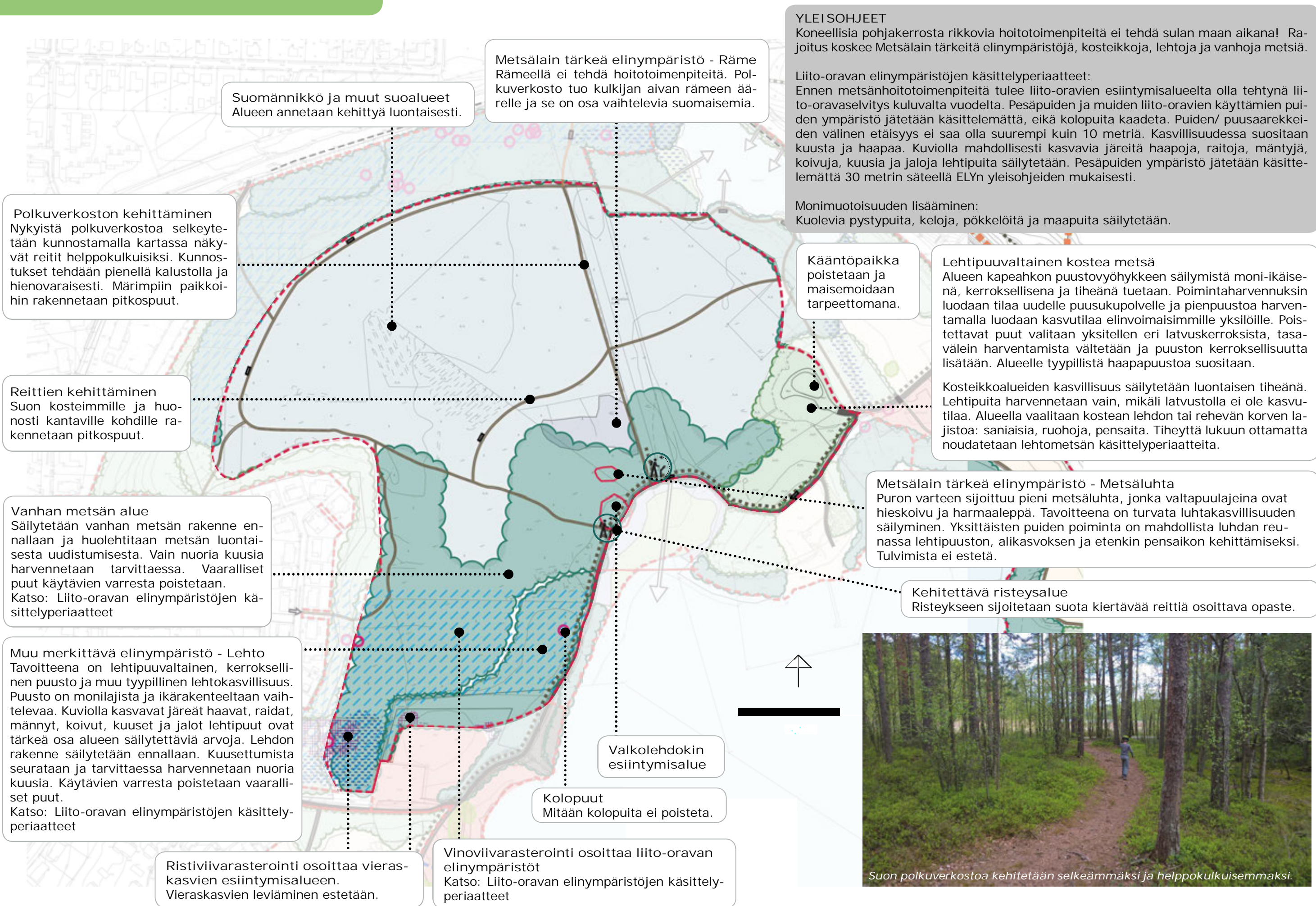
Alueella on metsälain tärkeitä elinympäristöjä: rantaluhtaa ja tulvaniittyä, joiden ominaispiirteisiin kuuluu luontainen veden tulviminen. Tulvaniityn ominaispiirteisiin kuuluu vaihteleva reunavyöhyke pensasryhmineen ja maisemapuineen ja vain tarvittaessa niittämällä säilytettävä avoimuus. Rantaluhtaan kasvillisuuteen vaikuttaa liikkuva vesi ja vaihtelevat vedenkorkeudet. Kasvusto on laikuttaista ja erirakenteista. Ominaispiirteisiin kuuluu kuolleita tai kuolevia pystypuita, pökkeliä ja maapuuta. Räme on kostea suo, jonka pääpuulajina on mänty.

Kehittämistoimenpiteet

Suopolun ja aluereitin risteykseen sijoitetaan opasviitta, jotta suota kiertävä polku olisi yksiselitteisesti löydettävissä. Suopolku voidaan liittää osaksi Tohlopin luontopolkua.

Tohlopin uimarannan (Epilänkatu 64) palvelutaso pidetään ennallaan.

OSA-ALUE	TEHTÄVÄLAJI	1. VUODEN ALKUHOITO	SEURAAVAT 5 VUOTTA	HOITO JATKOSSA
Kolopuut	Mitään kolopuita ei poisteta!			
Metsälain tärkeä elinympäristö 1 - Rantaluhta	Harvennustyö	Puustoa hoidetaan reitin varresta harventamalla. Pensaskasvillisuutta ei poisteta. Huomioidaan liito-oravan elinympäristön asettamat rajoitukset.	Ei varsinaisia hoitotoimenpiteitä. Käytävän varren puuston kuntoa seurataan vuosittain.	Ei varsinaisia hoitotoimenpiteitä. Käytävän varren puuston kuntoa seurataan vuosittain.
	Pienpuuston poisto	Reitin varren pienpuustoa hoidetaan harventamalla. Pensaskasvillisuutta ei poisteta.	Pienpuustoa poistetaan tarvittaessa alkuhoidon laajuutta mukaillen.	Toistetaan 5 vuoden välein.
Metsälain tärkeä elinympäristö - Räme	Harvennustyö	Rämeen puustoa harvennetaan tarvittaessa käytävän varresta. Huomioidaan liito-oravan elinympäristön asettamat rajoitukset.	Ei varsinaisia hoitotoimenpiteitä. Käytävän varren puuston kuntoa seurataan vuosittain.	Ei varsinaisia hoitotoimenpiteitä. Käytävän varren puuston hoitotarpeet tarkistetaan vuosittain.
	Pienpuuston poisto	Pienpuuston poistossa mukaillaan käytävänvarren puustoharvennuksia. Pensaskasvillisuutta ei poisteta.	Pienpuustoa poistetaan tarvittaessa alkuhoidon laajuutta mukaillen.	Toistetaan 5 vuoden välein.
Metsälain tärkeä elinympäristö - Tulvaniitty	Harvennustyö	Tulvaniityn avoimuutta seurataan.	Tulvaniityn avoimuutta seurataan.	Tulvaniityn avoimuutta seurataan.
	Pienpuuston poisto	Tulvaniityn avoimuutta seurataan.	Tulvaniityn avoimuutta seurataan.	Tulvaniityn avoimuutta seurataan.
Koivikko	Harvennustyö	Puustoa hoidetaan harventamalla yksitellen eri latvuserroksista. Huomioidaan liito-oravan elinympäristön asettamat rajoitukset!	Ei hoitotoimenpiteitä.	Hoitotarpeet tarkistetaan alkuhoidon tavoitteiden mukaan 10-15 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuuston poistoa tehdään maltillisesti tavoitellen metsän monilajisuuden kehittymistä. Kuusentaimet poistetaan.	Pienpuustoa poistetaan tarvittaessa alkuhoidon laajuutta mukaillen.	Toistetaan 5 vuoden välein.
Avoin alue	Niitto	Niittyalue pidetään avoimena säännöllisin niitoin. Uimarannan alueita hoidetaan A2 ja E1 hoitoluokkien mukaisesti.	Niittyalue pidetään avoimena säännöllisin niitoin. Uimarannan alueita hoidetaan A2 ja E1 hoitoluokkien mukaisesti.	Niittyalue pidetään avoimena säännöllisin niitoin. Uimarannan alueita hoidetaan A2 ja E1 hoitoluokkien mukaisesti.
Niityn itäreunan puusto	Harvennustyö	Ei puustoharvennuksia.	Ei puustoharvennuksia.	Ei puustoharvennuksia.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa raivataan painottaen kuusentaimien poistoa. Paikoin jätetään hoitamattomia tiheiköitä. Pensaskasvillisuutta ei poisteta.	Pienpuustoa poistetaan tarvittaessa alkuhoidon laajuutta mukaillen.	Toistetaan 5 vuoden välein.
Metsälain tärkeä elinympäristö 2 - Rantaluhta	Harvennustyö	Puustoa hoidetaan vain käytävän varresta yksittäisiä puita poistamalla. Huomioidaan liito-oravan elinympäristön asettamat rajoitukset!	Ei varsinaisia hoitotoimenpiteitä. Käytävän varren puuston kuntoa seurataan vuosittain.	Ei varsinaisia hoitotoimenpiteitä. Käytävän varren puuston kuntoa seurataan vuosittain.
	Pienpuuston poisto	Pienpuuston harvennuksissa painotetaan kuusentaimien poistoa. Pensaskasvillisuutta ei poisteta.	Hoitotarve tarkistetaan vuosittain.	Hoitotarve tarkistetaan 5 vuoden välein.

Suomännikkö ja muut suoalueet
Alueen annetaan kehittyä luontaisesti.

Metsälain tärkeä elinympäristö - Rämee
Rämeeellä ei tehdä hoitotoimenpiteitä. Polkuverkosto tuo kulkijan aivan rämeeen äärelle ja se on osa vaihtelevia suomalaisia.

Polkuverkoston kehittäminen
Nykyistä polkuverkostoa selkeytetään kunnostamalla kartassa näkyvät reitit helppokulkuisiksi. Kunnostukset tehdään pienellä kalustolla ja hienovaraisesti. Märimpiin paikkoihin rakennetaan pitkospuut.

Reittien kehittäminen
Suon kosteimmille ja huonosti kantaville kohdille rakennetaan pitkospuut.

Vanhan metsän alue
Säilytetään vanhan metsän rakenne ennallaan ja huolehditaan metsän luontaisesta uudistumisesta. Vain nuoria kuusia harvennetaan tarvittaessa. Vaaralliset puut käytävien varresta poistetaan. Katso: Liito-oravan elinympäristöjen käsittelyperiaatteet

Muu merkittävä elinympäristö - Lehto
Tavoitteena on lehtipuuvaltainen, kerroksellinen puusto ja muu tyypillinen lehtokasvillisuus. Puusto on monilajista ja ikärakenteeltaan vaihtelevaa. Kuviolla kasvavat järeät haavat, raidat, männyt, koivut, kuuset ja jalot lehtipuut ovat tärkeä osa alueen säilytettäviä arvoja. Lehdon rakenne säilytetään ennallaan. Kuusettumista seurataan ja tarvittaessa harvennetaan nuoria kuusia. Käytävien varresta poistetaan vaaralliset puut. Katso: Liito-oravan elinympäristöjen käsittelyperiaatteet

Ristiviivarasterointi osoittaa vieraskasvien esiintymisaluetta.
Vieraskasvien leviäminen estetään.

Vinoviivarasterointi osoittaa liito-oravan elinympäristöt
Katso: Liito-oravan elinympäristöjen käsittelyperiaatteet

Valkolehdokin esiintymisalue

Kolopuut
Mitään kolopuita ei poisteta.

YLEISOHJEET

Koneellisia pohjakerrosta rikkovia hoitotoimenpiteitä ei tehdä sulan maan aikana! Rajoitus koskee Metsälain tärkeitä elinympäristöjä, kosteikkoja, lehtoja ja vanhoja metsiä.

Liito-oravan elinympäristöjen käsittelyperiaatteet:

Ennen metsänhoitotoimenpiteitä tulee liito-oravien esiintymisaluelta olla tehtynä liito-oravaselvitys kuluvalta vuodelta. Pesäpuiden ja muiden liito-oravien käyttämien puiden ympäristö jätetään käsittelemättä, eikä kolopuita kaadeta. Puiden/ puusaarekkeiden välinen etäisyys ei saa olla suurempi kuin 10 metriä. Kasvillisuudessa suositaan kuusta ja haapaa. Kuviolla mahdollisesti kasvavia järeitä haapoja, raitoja, mäntyjä, koivuja, kuusia ja jaloja lehtipuuta säilytetään. Pesäpuiden ympäristö jätetään käsittelemättä 30 metrin säteellä ELYn yleisohjeiden mukaisesti.

Monimuotoisuuden lisääminen:

Kuolevia pystypuita, keloja, pötkelöitä ja maapuita säilytetään.

Käätöpaikka poistetaan ja maisemoidaan tarpeettomana.

Lehtipuuvaltainen kostea metsä

Alueen kapeahkon puustovyöhykkeen säilymistä moni-ikäisenä, kerroksellisenä ja tiheänä tuetaan. Poimintaharvennuksin luodaan tilaa uudelle puusukupolvelle ja pienpuustoa harventamalla luodaan kasvutilaa elinvoimaisimmille yksilöille. Poistettavat puut valitaan yksitellen eri latvuserroksista, tasavälein harventamista vältetään ja puuston kerroksellisuutta lisätään. Alueelle tyypillistä haapapuustoa suositaan.

Kosteikkoalueiden kasvillisuus säilytetään luontaisen tiheänä. Lehtipuuta harvennetaan vain, mikäli latvustolla ei ole kasvutilaa. Alueella vaalitaan kostean lehdon tai rehevän korven lajistoa: saniaisia, ruohoja, pensaita. Tiheyttä lukuun ottamatta noudatetaan lehtometsän käsittelyperiaatteita.

Metsälain tärkeä elinympäristö - Metsäluhta

Puron varteen sijoittuu pieni metsäluhta, jonka valtapuulajeina ovat hieskoivu ja harmaaleppä. Tavoitteena on turvata luhtakasvillisuuden säilyminen. Yksittäisten puiden poiminta on mahdollista luhtan reuassa lehtipuuston, alikasvoksen ja etenkin pensaiksen kehittämiseksi. Tulvimista ei estetä.

Kehitettävä risteysalue

Risteykseen sijoitetaan suota kiertävää reittiä osoittava opaste.

Suon polkuverkostoa kehitetään selkeämmäksi ja helppokulkuisemmaksi.

Arvot ja ongelmat

Tohlopinsuo on maisemallisesti tärkeä ja harvinainen kaupunkisuo, joka rikastuttaa Tohlopin ympäristön viheralueiden maisemakuvaa merkittävästi. Suo tarjoaa erinomaisia, luonnonläheisiä virkistytymismahdollisuuksia alavassa, tasaisessa ja rauhallisessa ympäristössä, kuitenkin aivan lähellä kulkuyhteyksiä ja asutusta. Tohlopinsuon vesitasapainoon ovat vaikuttaneet vähintään 1940-luvulta saakka suo-ojat, joiden avulla on pyritty parantamaan metsän puuntuottoa ja saamaan se myös osittain niittymaaksi. Ojituksen vuoksi suon kosteustasapainon kehittymistä ja liiallisen kuivumisen riskiä tulee seurata säännöllisesti.

Maisemalliset ja maankäytölliset tavoitteet

Suomaiseman annetaan kehittyä luontaisesti. Reittien kehittämisellä ja pitkospuilla lisätään mahdollisuuksia päästä suomaiseman ääreen ja suojataan ympäristöä hallitsemattomalta kulumiselta.

Luontoarvot ja ekologiset tavoitteet

Tohlopinsuon keskiosa on rämettä. Alueella on myös metsälain tärkeitä elinympäristöjä lehtoa ja metsäluhtaa. Lehdon ominaispiirteitä ovat lehtipuuvaltaisuus, puuston kerroksellisuus, kehittynyt pensaskerros ja lehtolajit pohjakerroksessa sekä kolopuut ja lahpuut. Alueella elää myös liito-orava, jonka esiintymistä nämä ominaispiirteet tukevat. Metsäluhdan ja lehtipuuvaltaisen kostean metsän ominaispiirteisiin kuuluvat luontainen tulviminen, kostean lehdon tai rehevän korven lajisto: saniaiset, ruohot ja pensaas.

Kehittämistoimenpiteet

Suon ympäri kunnostetaan hyvin viitoitettu metsäpolku, jonne on opasviitoitin merkityt yhteydet Epilänkadun paikoitusalueelta, Myllypuronkadulta ja Mansikkamäenkadulta. Polkua ei valaista eikä talvikunnossapidetä. Suopolkujen märimmät kohdat toteutetaan pitkospuin. Aluereitin ja suopolun risteyskohtaan sijoitetaan opasviitta. Suopolku liitetään osaksi Tohlopin luontopolkua.

OSA-ALUE	TEHTÄVÄLAJI	1. VUODEN ALKUHOITO	SEURAAVAT 5 VUOTTA	HOITO JATKOSSA
Liito-oravan elinympäristöt		Pesäpuiden ympäristö jätetään käsittelemättä ja kolopuita ei kaadeta. Puiden tai puuryhmien väli ei saa olla suurempi kuin 10 m. Noudatetaan lehtometsien käsittelyperiaatteita.		
Kolopuut		Mitään kolopuita ei poisteta! Toimenpidekortin alueella poistettavat puut jätetään maapuiksi.		
Vieraslajien esiintymisalueet	Niitto	Jättipalsamialue niitetään kolmasti kesässä mahdollisimman läheltä maanpintaa. Ensimmäinen niitto tehdään ensimmäisten kukkien ilmaannuttua ja siitä eteenpäin säännöllisin niittoväleillä, sillä kasvit muodostavat jatkuvasti uusia kukkia.	Tarkkaillaan palsamin esiintymistä ja toimitaan tarvittaessa alkuhoito-ohjeen mukaan.	Tarkkaillaan palsamin esiintymistä ja toimitaan tarvittaessa alkuhoito-ohjeen mukaan.
Suomännikkö	Luonnonhoito	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.	Kosteustasapainon kehittymistä seurataan.
Metsälain tärkeä elinympäristö - Räme	Luonnonhoito	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.
	Pienpuuston poisto	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.
Vanhan metsän alue	Harvennustyö	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.
	Pienpuuston poisto	Metsän luontainen uudistuminen turvataan ja uuden kuusisukupolven syntymistä edistetään harvintamalla liian tiheää taimikkoa tarvittaessa.	Metsän luontainen uudistuminen turvataan ja uuden kuusisukupolven syntymistä edistetään harvintamalla liian tiheää taimikkoa tarvittaessa.	Toistetaan 5-10 vuoden välein.
Muu merkittävä elinympäristö - Lehto	Harvennustyö	Vaaralliset puut poistetaan käytävän varresta. Huomioidaan liito-oravan elinympäristön asettamat rajoitukset!	Puiden kuntoa käytävän varressa seurataan säännöllisesti.	15-20 vuoden välein
	Pienpuuston poisto	Reitin varren pienpuustoa hoidetaan maltillisin harvennuksin.	Pienpuustoa poistetaan tarvittaessa alkuhoidon laajuutta mukaillen.	Toistetaan 5 vuoden välein.
Metsälain tärkeä elinympäristö - Metsäluhta	Harvennustyö	Luhdan reunasta poistetaan tarvittaessa yksittäisiä puita niiltä kohdilta, joissa puilla ei ole enää kasvutilaa.	Hoitarpeet tarkistetaan kerran viisivuotisjakson aikana.	Toistetaan 15-20 vuoden välein
	Pienpuuston poisto	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.
Lehtipuuvaltainen kostea metsä	Harvennustyö	Puustoa harvennetaan yksittäin niiltä kohdilta, joissa kasvutila on liian vähäinen. Paikoin jätetään myös hoitamattomia tiheikköjä. Toimenpiteet painotetaan erityisesti käytävän varsiin. Huom. Liito-oravien kulkureitin asettamat rajoitukset!	Hoitarpeet tarkistetaan alkuhoidon tavoitteiden mukaisesti kerran viisivuotisjakson aikana.	Toistetaan 15-20 vuoden välein
	Pienpuuston poisto	Pienpuuston poistossa mukailaan puustoharvennuksia. Pensaskasvillisuutta ei poisteta.	Pienpuustoa poistetaan tarvittaessa alkuhoidon laajuutta mukaillen.	Toistetaan 5 vuoden välein.

Lehtipuuvaltainen suojametsä
Puuston elinvoimaisuutta, kerroksellisuutta ja peittävyttä kehitetään harvennuksin. Poistettavat puut valitaan yksitellen eri latvuserroksista. Suojametsän kehittymistä monilajiseksi sekametsäksi suositaan. Sarkaojiin kasvaneiden puiden rivimäisyyttä hävytetään jättäen elinvoimaisimpia yksilöitä muutaman puun ryhmiin. Katso: Liito-oravan elinympäristöjen käsittelyperiaatteet

Muu merkittävä elinympäristö 1 - Lehto
Tärkeää suojapuustoa. Ei toimenpiteitä.

Rengasmelukaide
Myllypuronkadun meluntorjunnan edellytyksiä tulee jatkossa tutkia.

Komeat männyt
Luodaan elintilaa poistamalla hennoimpia yksilöitä ja muita, häiritsevän lähellä kasvavia puulajeja.

Suojametsän kosteikkoalue
Tärkeää suojapuustoa. Ei toimenpiteitä.

Komeat raidat
kerrostalotontin rajalla säilytetään, mikäli ne ovat hyväkuntoisia.

Polkuverkoston kehittäminen
Nykyistä polkuverkostoa selkeytetään kunnostamalla kartassa näkyvät reitit helpokulkuisiksi. Kunnostukset tehdään pienellä kalustolla ja hienovaraisesti. Märimpiin paikkoihin rakennetaan pitkospuut.

Kolopuut
Mitään kolopuita ei poisteta.

Myllypuronkadun suojametsä
Tärkeää suojapuustoa. Ei toimenpiteitä.

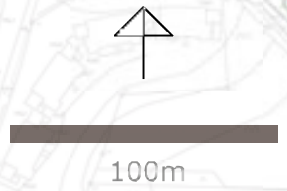
Lehtipuuvaltaiseen suojametsään luodaan avoimemman ja suljetumman tilan vaihtelua. Lehdon tyyppillinen pensas- ja pohjakasvillisuus säilytetään.

Asutuksen ja suon välinen metsäalue
Alue otetaan intensiivisemmän hoidon piiriin. Hoitotoimenpiteet samat kuin alueella "Muu merkittävä elinympäristö 2".

Muu merkittävä elinympäristö 2 - Lehto
Asutuksen ja suometsän välinen lehtokaista otetaan intensiivisemmän hoidon piiriin. Tavoitteena on tonttien reunan valoisuuden ja viihtyisyyden lisääminen. Alue on liito-oravan kulkureittiä ja mahdollista ruokailualueita, mikä huomioidaan hoitotoimenpiteissä. Katso: Asutukseen rajoittuvien lehtometsien käsittelyperiaatteet

Ristiviivarasterointi osoittaa vieraslajien esiintymisaluetta. Vieraslajien leviäminen estetään.

Vinoviivarasterointi osoittaa liito-oravan elinympäristöt. Katso: Liito-oravan elinympäristöjen käsittelyperiaatteet

YLEI SOHJEET
Koneellisia pohjakerrosta rikkovia hoitotoimenpiteitä ei tehdä sulan maan aikana. Rajoitus koskee Metsälain tärkeitä elinympäristöjä, kosteikkoja, lehtoja ja vanhoja metsiä.

Asutukseen rajoittuvien lehtometsien käsittelyperiaatteet:
Hoito on muuten samanlaista kuin muilla lehtoalueilla, mutta hoidon tavoitteena on lisätä metsän ilmapuuta tonttien rajoilla. Metsää hoidetaan niin, että se on monilajinen ja ikärakenteeltaan vaihteleva. Puusaarekkeiden väli ei saa olla suurempi kuin 10m. Pensaskasvillisuus sijoittuu puuston tiheämpiin kohtiin ja aukkoalueilta pensaat ja pienpuusto pääasiassa raivataan.

Liito-oravan elinympäristöjen käsittelyperiaatteet:
Ennen metsänhoitotoimenpiteitä tulee liito-oravien esiintymisaluelta olla tehtynä liito-oravaselvitys kuluvalta vuodelta. Pesäpuiden ja muiden liito-oravien käyttämien puiden ympäristö jätetään käsittelemättä, eikä kolopuita kaadeta. Puiden/puusaarekkeiden välinen etäisyys ei saa olla suurempi kuin 10 m. Kasvillisuudessa suositaan kuusta ja haapaa. Kuviolla mahdollisesti kasvavia järeitä haapoja, raitoja, mäntyjä, koi-vuja, kuusia ja jaloja lehtipuita säilytetään. Pesäpuiden ympäristö jätetään käsittelemättä 30 metrin säteellä ELYn yleisohjeiden mukaisesti.

Monimuotoisuuden lisääminen: Kuolevia pystypuita, keloja, pökölöitä ja maapuita säilytetään.

10 TOHLOPIN SUON LÄNSIREUNA

Arvot ja ongelmat

Toimenpidealueen viheralueet ovat maisemallisesti ja ekologisesti tärkeitä Tohloppijärven kokonaisuutta rajaavia ja viheryhteyksiä muodostavia kasvillisuusalueita. Myllypuronkadun varressa sijaitseva suojametsä vähentää tehokkaasti autojen liikkeestä, valoista ja äänistä suoalueelle ulottuvia haitallisia vaikutuksia. Suojametsällä on myös ekologista arvoa, sillä se on liito-oravan elinympäristöä. Myllypuronkadun suuntaan metsänreuna on varsin monotoninen ja tiivis. Näkymiä Tohloppijärven suuntaan ei ole, mutta niiden avaaminen ei ole tavoiteltavaa suojavaikutuksen säilyttämisen vuoksi. Myllypuronkadun varresta virkistysalueelle johtavan polun sijainti erottuu heikosti ja polun kunto on vaatimaton, mikä nykyisin heikentää alueen saavutettavuutta.

Maisemalliset ja maankäytölliset tavoitteet

Tavoitteena on Myllypuron kadun varressa sijaitsevan suojametsän suojavaikutuksen säilyttäminen myös tulevaisuudessa. Asutukseen rajautuvilla lehtoalueilla tavoitellaan avoimen tilan ja puusaarekkeiden vaihtelua.

Luontoarvot ja ekologiset tavoitteet

Alueella on liito-oravan elinympäristöjä sekä kulkureittejä. Alueen metsät ovat pääosin lehtoja, jotka ovat metsäluonnon merkittäviä elinympäristöjä.

Lehtojen ja liito-oravan elinympäristöjen säilytettävät ominaispiirteet ovat: puuston ryhmittäisyys, avoimet laikut, järeät haavat, raidat, koivut, kuuset ja jalot lehtipuut, kolopuut, pökkelöt, laho maapuu, kehittynyt pensaskerros ja kenttäkerroksen lehtoisuutta ilmentävät lajit esim. saniaiset ja ruohot.

Kehittämistoimenpiteet

Suoaluetta kiertävän polkuverkoston kehittämisessä tukeudutaan suojametsän ja suoalueen väliseen selvään kuviorajaan. Uusien polkujen linjaukset sijoitetaan latukseltaan harvemman suoalueen puolelle.

Alueen saavutettavuutta parannetaan kunnostamalla Myllypuronkadun varesta johtavan polun pinnoitetta ja tasausta. Risteyksialueelle sijoitetaan opasviitta. Myllypuronkadun meluntorjunnan mahdollisuuksia esimerkiksi rengasmelukaiteen avulla tutkitaan jatkossa, jotta Tohloppinsuon äänimaisema muuttuisi nykyistä hiljaisemmaksi.

OSA-ALUE	TEHTÄVÄLAJI	1. VUODEN ALKUHOITO	SEURAAVAT 5 VUOTTA	HOITO JATKOSSA
Liito-oravan elinympäristöt		Pesäpuiden ympäristö jätetään käsittelemättä ja kolopuita ei kaadeta. Puiden tai puuryhmien väli ei saa olla suurempi kuin 10 m. Noudatetaan lehtometsien käsittelyperiaatteita.		
Kolopuut		Mitään kolopuita ei poisteta!		
Komeat raidat	Säilytys	Komeat yksittäispuut säilytetään, mikäli niistä ei huonokuntoisuuden vuoksi aiheudu vaaraa.		
Vieraskasvien esiintymisaluet	Niitto	Jättipalsamialue niitetään kolmasti kesässä mahdollisimman läheltä maanpintaa. Ensimmäinen niitto tehdään ensimmäisten kukkien ilmaannuttua ja siitä eteenpäin säännöllisin niittovälein, sillä kasvit muodostavat jatkuvasti uusia kukkia.	Tarkkaillaan palsamin esiintymistä ja toimitaan tarvittaessa alkuhoito-ohjeen mukaan.	Tarkkaillaan palsamin esiintymistä ja toimitaan tarvittaessa ensimmäisen vuoden ohjeen mukaan.
Muu merkittävä elinympäristö 1 - Lehto	Luonnonhoito	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.
Muu merkittävä elinympäristö 2 - Lehto	Harvennustyö	Ei toimenpiteitä.	Puustoa hoidetaan harventamalla yksitellen eri latvuserroksista. Avoimuutta tavoitellessakin huomioidaan liito-oravan elinympäristön asettamat rajoitukset.	Toistetaan 10-15 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Ei toimenpiteitä.	Pienpuuiden ja pensaiden poisto painottuu kuusentaimien poistoon ja kohtiin, joissa tavoitellaan metsän avoimuuden lisäämistä.	Pienpuustoa poistetaan tarvittaessa alkuhoidon laajuutta mukaillen. Hoitotarve tarkistetaan vuosittain.
Asutuksen ja suon välinen metsäalue	Harvennustyö	Puustoa hoidetaan harventamalla yksitellen eri latvuserroksista. Huomioidaan liito-oravan elinympäristön asettamat rajoitukset.	Ei toimenpiteitä.	Toistetaan 10-15 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa poistetaan valoisuuden lisäämiseksi painottaen kuusentaimien poistoa. Pensaskasvillisuus poistetaan aukkoalueilta.	Pienpuustoa poistetaan viiden vuoden ajan 1-2 vuoden välein runsaan vesomisen takia. Poistossa mukaillaan alkuhoidon raivauslaajuutta.	Hoitotarve tarkistetaan vuosittain.
Lehtipuuvaltainen suojametsä	Harvennustyö	Puustoa hoidetaan harventamalla yksitellen eri latvuserroksista. Huomioidaan liito-oravan elinympäristön asettamat rajoitukset.	Ei toimenpiteitä.	10-15 vuoden välein
	Pienpuuston poisto	Pienpuuston poistossa mukaillaan puustoharvennuksia. Pensaskasvillisuutta ei poisteta.	Pienpuustoa poistetaan tarvittaessa alkuhoidon laajuutta mukaillen.	Toistetaan 5 vuoden välein.
Myllypuronkadun suojametsä	Luonnonhoito	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.
Suojametsän kosteikkoalue	Luonnonhoito	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.

Komeat männyt
risteysalueen tuntumassa säilytetään. Parhaimmille yksilöille luodaan elintilaa poistamalla hennoimpia yksilöitä ja muita puulajeja.

Metsälain tärkeä elinympäristö - Tulvaniitty
Tulvaniitty on muodostunut rantaan tulvan kerrostamalle maannokselle. Alue säilytetään avoimena tarvittaessa tehtävillä niitoilla, jotta näkymä polulta lammelle säilyy. Vaihtelevat reunavyöhykkeet pensasryhmineen ja maisemapuineen säilytetään. Tulvimista ei estetä. Katso: Liito-oravan kulkureitit

Lammen lähiympäristön vanha metsä
jätetään pääosin luonnontilaan. Vesitalouden muuttumattomuus on lajiston säilymistä tärkein edellytys. Havupuuvaltaisella alueella voidaan tehdä ympäröivään metsään, rannan läheisyyteen, pienaukkoja lehtipuiden ja pensaiden uudistamiseksi. Lammen rannasta voidaan poistaa yksittäisiä havupuita ja suosia lehtipuita. Kartassa osoitetut näkymät lammelle pidetään avoimina. Monimuotoisuuden ja maiseman kannalta merkittävä puusto säilytetään. Katso: Liito-oravan kulkureitit

Pikku-Tohlopin ympäristön kaunis ja monipuolinen kasvillisuus säilytetään nykyisenkaltaisena.

Metsälain tärkeä elinympäristö - Rantaluhta
Tavoitteena on vesitalouden, puuston ja muun kasvillisuuden turvaaminen. Tulvimista ei estetä. Katso: Liito-oravan kulkureitit

Polkuverkoston kehittäminen
Nykyistä polkuverkostoa selkeytetään kunnostamalla kartassa näkyvät reitit helpokulkuisiksi. Kunnostukset tehdään pienellä kalustolla ja hienovaraisesti. Märimpiin paikkoihin rakennetaan pitkospuut. Suunnitelmassa osoitettujen avointen näkymien kohdalla polkua myös hieman levennetään ja kohtiin asennetaan metsään sopivat penkit.

Meluaita
Epilänkadun meluntorjunnan edellytyksiä tulee jatkossa tutkia.

Kaakkoiskulman haapavaltainen metsä
hoidetaan kevyin harvennuksin ja pienpuuston poistoin. Poistettavat puut valitaan yksitellen eri latvuserroksista, ja sekä puuston aukkoisuutta että kerroksellisuutta lisätään. Pensaskerrostosta jätetään myös avoimille alueille. Kuusettuminen estetään harventamalla pääasiassa keskimääräistä nuorempaa kuusipuustoa ja suositetaan vanhempaa lehti- ja havupuustoa. Vieraslaji kanukka poistetaan. Katso: Liito-oravan kulkureitit

Purokosteikko
Kosteikkoalueen kasvillisuus säilytetään luontaisen tiheänä. Lehtipuita harvennetaan vain, mikäli latvustolla ei ole kasvutilaa. Alueella vaalitaan kostean lehdon tai rehevän korven lajistoa: saniaisia, ruohoja, pensaita. Tiheyttä lukuun ottamatta noudatetaan lehtometsän käsittelyperiaatteita. Katso: Liito-oravan kulkureitit

Harjuportaat
Virkistysyhteyksien parantamista Epilänharjulle tutkitaan (esim. harjuportaat).

Pysäköintialue
Ajo rannan alueille estetään käänköportilla. Koko alueen pysäköintimahdollisuuksia parannetaan tenniskentän ja matonpesupaikan läheisyydessä.

Toiminta-alueen kehittäminen
Tenniskentän ja matonpesupaikan muodostama alue selkeytetään ja pusikoitunutta puustoa harvennetaan alueiden välissä. Huomioitava rannasta tenniskentän viereen työntyvä rantaluhta! Kaksi ränsistynyttä kioskikojua puretaan. Matonpesupaikan taustalla oleva katos voidaan säilyttää ja kunnostaa.

Avoimet näkymät
Länsirannan tuntumassa pidetään avoimena kartassa esitetyissä kohdissa olevat näkymät. Epilänkadun ja lammen välisellä kaistalla kasvavaa puustoa hoidetaan niin, että näkymät lammelle eivät umpeudu. Kuuset ja pienpuusto poistetaan.

Kolopuut
Mitään kolopuita ei poisteta.

Avoin alue
Avoimia alueita viljellään voimassa olevien viljelysopimusten mukaisesti.

Portti

YLEISOHJEET

Koneellisia pohjakerrosta rikkovia hoitotoimenpiteitä ei tehdä sulan maan aikana. Rajoitus koskee Metsälain tärkeitä elinympäristöjä, kosteikkoja, lehtoja ja vanhoja metsiä.

Liito-oravan kulkureitit:
Pikkulammen ympäristössä on Tampereen kaupungin liito-oravaselvityksen mukaan sekä mahdollisia että todennäköisiä liito-oravan kulkureittejä. Nämä on huomioitava kaikkien osa-alueiden hoitotoimenpiteissä niin, että suositetaan keskimääräistä vanhempia lehti- ja havupuita.

Monimuotoisuuden lisääminen
Kuolevia pystypuita, keloja, pökköjä ja maapuita säilytetään.

11 PIKKU-TOHLOPPI

Arvot ja ongelmat

Pikku-Tohloppi muodostaa omaleimaisen maisemallisen osa-alueen Tohlopinsuon ja Epilänharjun välimaastossa. Maisemallisia arvoja ovat rantapuusto ja mielenkiintoiset maastonmuodot, jossa lammen toinen ranta on täysin alavaa suoaluetta ja toinen laita jyrkkänä nousevaa harjun rinnettä. Epilänkadun tiepenger on osin leikattu ja osin täytetty harjun rinteeseen mikä on maisemallinen häiriö. Erityisesti katualueelta kantautuva liikennemelu vähentää lammen ympäristön virkistysarvoa.

Maisemalliset ja maankäytölliset tavoitteet

Keskuspuistoverkoston välisiä kulkuyhteyksiä parannetaan Epilänharjun ja Tohloppijärveä kiertävän reitin välillä. Epilänkadun paikoitusaluetta kehitetään koko Tohlopin ympäristön viheralueita palvelevaksi pysäköinti- ja infoalueeksi. Pysäköintialue palvelee samalla läheisen matonpesupaikan, tenniskentän ja osin myös uimarannan paikoitusta. Pysäköintialueen ympäristön maisemapeltoja hoidetaan edelleen avoimena. Pikku-Tohlopin osalta maisemallisena tavoitteena on helpottaa järven rantaan pääsyä ja korostaa maisemakuvaan vaikuttavan veden virtaussuuntia ja pintavesien kulkureittejä.

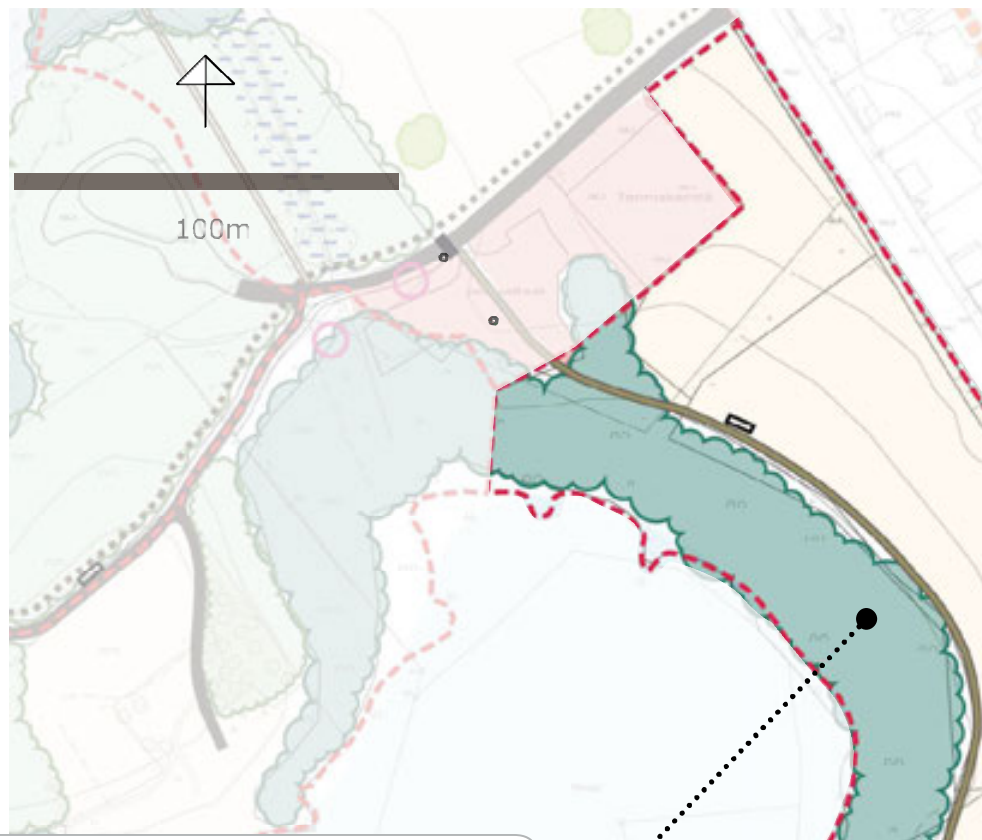
Luontoarvot ja ekologiset tavoitteet

Lammen reunavyöhykkeellä on metsälain tärkeitä elinympäristöjä rantaluhtaa ja tulvaniittyä. Elinympäristöjen luontaiseen ominaispiirteeseen kuuluvat vedenpinnan vaihtelut ja liikkuva vesi. Rantaluhtan puusto on erirakenteista. Alueella on kuolleita ja kuolevia pystypuita, pötkelöitä ja maapuita. Niityn rantavyöhykettä niitetään ja se on avoin. Niityn reunavyöhykkeet ovat vaihtelevia. Lammen lähiympäristön vanha metsä on luonnontilainen.

Kehittämistoimenpiteet

Epilänkadun matonpesupaikan lähistölle toteutetaan uusi pysäköintialue. Alue-, kohde- ja opasviitat kertovat viheraluekokonaisuudesta, Pikku-Tohlopin historiasta ja yhteyksistä. Epilänharjun ja Tohloppijärven viheralueiden välisten yhteyksien parantamista tutkitaan. Nykyinen yhteys Epilänharjulle on Myllypuronkadun risteyksestä. Tohlopinsuota kiertävä uusi suopolku linjataan Epilänkadun pysäköintialueelta Pikku-Tohlopin lasku-uoman varteen ja lammen rantojen kautta kohti keskeisiä suoalueita. Polku toteutetaan paikoin pitkospuin.

OSA-ALUE	TEHTÄVÄLAJI	1. VUODEN ALKUHOITO	SEURAAVAT 5 VUOTTA	HOITO JATKOSSA
Liito-oravan kulkureitit	Puiden tai puuryhmien väli ei saa olla suurempi kuin 10 metriä. Noudatetaan lehtometsien käsittelyperiaatteita.			
Kolopuut	Mitään kolopuita ei poisteta!			
Komeat männyt	Harvennustyö	Komeat yksittäispuut säilytetään ja mäntyryhmästä poistetaan vain yksittäisiä hennoimpia puuyksilöitä.		
Metsälain tärkeä elinympäristö - Rantaluhta	Harvennustyö	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.
	Pienpuuston poisto	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.
Metsälain tärkeä elinympäristö - Tulvaniitty	Harvennustyö	Niitylle kasvava uusi puusto ja pienpuusto poistetaan.	Hoitotarpeen arviointi alkuhoidon tavoitteiden mukaisesti.	Säännöllinen seuranta ja hoitotarpeen arviointi alkuhoidon tavoitteiden mukaisesti.
	Niitto	Niityn avoimuutta seurataan ja alue niitetään tarvittaessa. Järven reunama pidetään avoimena, mutta muutoin reunan pensaisto säilytetään.	Niityn avoimuutta seurataan ja alue niitetään tarvittaessa alkuhoidon tavoitteiden mukaisesti.	Säännöllinen seuranta ja tarvittaessa niitto.
Lammen lähiympäristön vanha metsä	Harvennustyö	Puustoa harvennetaan vain niistä kohdin, joissa puilla ei ole enää kasvutilaa.	Ei toimenpiteitä.	Toistetaan 15-20 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa poistetaan vain puuston uudistumista edellyttäviltä kohdin. Pensaskasvillisuutta ei poisteta.	Pienpuustoa poistetaan tarvittaessa alkuhoidon laajuutta mukailleen.	Seuranta 5-10 vuoden välein.
Kaakkoiskulman haapavaltainen metsä	Harvennustyö	Puustoa hoidetaan harventamalla yksitellen eri latvuserroksista. Huomioidaan liito-oravan kulkureitin asettamat rajoitukset!	Hoitotarve arvioidaan kertaalleen alkuhoidon tavoitteiden mukaisesti.	Toistetaan 10-15 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa poistetaan vain puuston uudistumista edellyttäviltä kohdin. Pensaskasvillisuutta ei poisteta.	Pienpuustoa poistetaan tarvittaessa alkuhoidon laajuutta mukailleen.	Toistetaan 5 vuoden välein.
Purokosteikko	Harvennustyö	Puustoa harvennetaan vain niistä kohdin, joissa puilla ei ole enää kasvutilaa.	Puuston kasvutilan kehittymistä seurataan ja hoitotarve arvioidaan kerran viisivuotisjakson aikana.	Toistetaan 15-20 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Alueelle ominainen tiheys säilytetään. Tarvittaessa poistetaan kuusentaimia. Pensaskasvillisuutta ei poisteta!	Pienpuustoa poistetaan tarvittaessa alkuhoidon laajuutta mukailleen.	Toistetaan 5 vuoden välein.
Avoin alue	Viljely	Peltokuviota viljellään viljelysopimuksen mukaisesti.	Peltokuvio pidetään avoimena joko viljelysopimuksen mukaisesti tai muutoin, esimerkiksi niittämällä.	Peltokuvio pidetään avoimena joko viljelysopimuksen mukaisesti tai muutoin, esimerkiksi niittämällä.

YLEISOHJEET

Koneellisia pohjakerrosta rikkovia hoitotoimenpiteitä ei tehdä sulan maan aikana: Rajoitus koskee Metsälain tärkeitä elinympäristöjä, kosteikkoja, lehtoja ja vanhoja metsiä.

Liito-oravan kulkureitit:

Koko rantavyöhyke on Tampereen kaupungin liito-oravaselvityksen mukaan mahdollinen liito-oravan kulkureitti. Tämä on huomioitava hoitotoimenpiteissä niin, että suositetaan keskimääräistä vanhempia lehti- ja havupuita. Puiden/puusaarekkeiden väli ei saa ylittää 10 metriä.

Monimuotoisuuden lisääminen: Kuolevia pystypuita, keloja, pökölöitä ja maapuita säilytetään.

Rantaluhta tulva-asussaan.

Metsälain tärkeä elinympäristö 1 - Rantaluhta
Pääpuulajina on koivu, myös harmaaleppää ja haapaa suositetaan. Tavoitteena on vesitalouden, puuston ja muun kasvillisuuden turvaaminen. Tulvimista ei estetä. Katso: Liito-oravan kulkureitit

Hoidettava rantapuusto
Rantapuuston hoidon maisemallisena tavoitteena on lehvästön paikoittaisen läpinäkyvyyden ja järvinäkymien lisääminen. Puustoisien yhteyden tulee kuitenkin säilyä, jotta liito-oravalle soveltuva kulkuyhteys ei katkea. Katso: Liito-oravan kulkureitit

Mustikkaniemen kärjen avoimet alueet
Avoimia alueita viljellään voimassa olevien viljelysopimusten mukaisesti.

Olemassa olevasta puustosta kehitettävä puusaareke – pensaskerros avoin
Puusaarekkeiden kehittämistä ohjataan poimintaharvennuksilla valoisaksi lehtipuuvaltaiseksi metsiköksi. Metsäpohjaa hoidetaan niittämällä.

Avoimet alueet
Avoimia alueita viljellään voimassa olevien viljelysopimusten mukaisesti.

Reittien kehittäminen
Rantaan toteutetaan 2,5 metriä leveä polku. Rannan kasvillisuus, korkomaailma ja pohjamaa voidaan säilyttää luonnonmukaisena.

Yksityinen kiinteistö
Huomioitava suunnittelussa.

Muu merkittävä elinympäristö - Lehto
Tavoitteena on lehtipuuvaltainen, kerroksellinen puusto ja muu tyypillinen lehtokasvillisuus. Kuusettuminen estetään harventamalla pääasiassa lehdon keskimääräistä nuorempaa kuusipuustoa (mutta ei kaikkia) ja suositetaan vanhempaa lehti- ja havupuustoa. Poistettavat puut valitaan yksitellen eri latvuserroksista, tasavälein harventamista vältetään ja puuston aukkoisuutta ja kerroksellisuutta, monilajisuutta ja ikärakennetta lisätään. Kuviolla mahdollisesti kasvavia järeitä haapoja, raitoja, mäntyjä, koivuja, kuusia ja jaloja lehtipuita säilytetään. Pensaskerrosta ei raivata.

Täydennysrakentaminen (vinoviivoitus)
Alueen kehittämistä ohjaa jatkossa Kantakaupungin yleiskaava 2040 mukaiset tavoitteet. Luonnonmukainen rantapuusto ja maisemapelto muodostavat virkistysalueen rungon.

Lehtimetsä
Tavoitteena on lehtipuuvaltainen, kerroksellinen puusto. Poistettavat puut valitaan yksitellen eri latvuserroksista, tasavälein harventamista vältetään ja puuston aukkoisuutta ja kerroksellisuutta lisätään. Puusaarekkeet ovat monilajisia ja ikärakenteeltaan vaihtelevia. Pensaskerrosta ei raivata.

Metsälain tärkeä elinympäristö 3 - Tulvaniitty
Tulvaniitty on muodostunut rantaan tulvan kerrostamalle maannokselle. Tulvimista ei estetä. Katso: Liito-oravan kulkureitit

Kolopuut
Mitään kolopuita ei poisteta.

Metsälain tärkeä elinympäristö 2 - Rantaluhta
Pääpuulajina on tervaleppä; myös harmaaleppää ja hieskoivua suositetaan. Tavoitteena on vesitalouden, puuston ja muun kasvillisuuden turvaaminen; tulvimista ei estetä. Katso: Liito-oravan kulkureitit

12 MUSTIKKANIEMI

Arvot ja ongelmat

Tohloppijärven rannat raivattiin viljelykäyttöön 1900-luvun alkupuolella ja Mustikkaniemen ympäristö on maisemanhoidon ansiosta pysynyt avoimena nykyaikoihin saakka. Maisemallisia arvoja ovat avoimet maisematilat ja niiden ylitse Tohloppijärven suuntaan avautuvat näkymät. Rantapuusto on kuitenkin nykytilassaan niin tiheää, että järven näkyminen Epilänkadun suunnasta rajoittuu käytännössä lehdettömään aikaan. Avoimella maisematilalla on merkitystä myös Tohloppijärven ja Epilänharjun välisen maisemallisen yhteyden kannalta. Kevyen liikenteen yhteydet tukeutuvat nykytilassa täysin Epilänkadun varteen, eikä ranta ole saavutettavissa. Kadun varressa viihtyisyyttä vähentävät liikenteen melu ja suoran monotoninen linjaus. Yksityinen kiinteistö alueen keskellä hankaloittaa alueen virkistyskäyttämömahdollisuuksia ja rannan yhteyksien sujuvuutta.

Maisemalliset ja maankäytölliset tavoitteet

Maisemalliset, kaupunkikuvalliset ja hoidon tavoitteet linkittyvät Kanta-kaupungin yleiskaavan 2040 maankäyttötavoitteisiin. Yleiskaavaehdotuksessa Epilänkadun varteen on merkitty asumisen aluetta. Virkistys- ja viheralueiden kannalta kaavan tavoitteena on, että Tohloppijärven asemaa alueen keskuspuistona (aluepuistona) voimistetaan ja sen liittyminen muihin keskuspuistoverkoston osiin turvataan. Maisemallisesta näkökulmasta tavoitteena on rakentamisen sijoittaminen Epilänkatuun tukeutuen, jolloin asuinrakentamisen ja rantapuuston väliin jäisi edelleen avoimia maisemapeltoja.

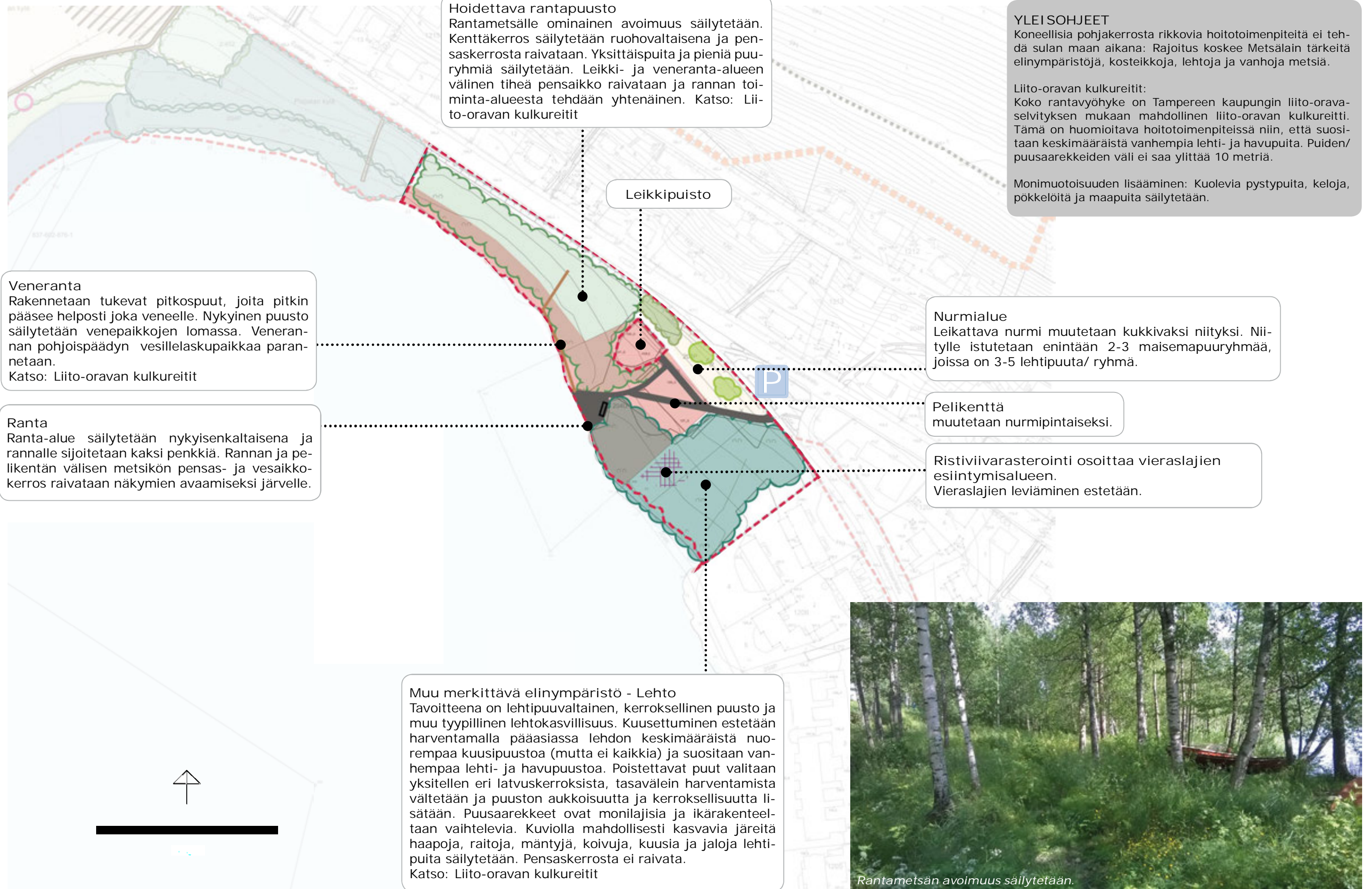
Luontoarvot ja ekologiset tavoitteet

Toimenpidealueen rantapuustossa on rantaluhtia, metsäluhtia ja tulvaniittyjä, jotka ovat metsälain mukaisia tärkeitä elinympäristöjä. Elinympäristöt on osoitettu kartalla numeroituna 1,2 ja 3. Metsälakohdeiden säilytettävien ominaispiirteiden kannalta on tärkeää, että tulvimista ei estetä jatkossakaan. Muuta rantapuustoa (kartalla hoidettava rantapuusto) hoidetaan maisemallisista näkökulmista huomioiden puuston merkitys liito-oravan potentiaalisena kulkureitinä. Rantapuuston hoidossa on huomioitava puuston merkitys linnuston kannalta. Rantaluhtien (1, 2) säilytettävät ominaispiirteet: Lehtipuuvaltainen suo, jossa puuston latvuspeittävyys keskittyy mätäspinnoille. Liikkuva vesi ja vedenkorkeuden vaihtelut vaikuttavat pienipiirteiseen laikkukasvustoon. Koivuluhdassa pääpuulajeina ovat hieskoivu ja harmaaleppä. Lisäksi alueella kasvaa korpilajeja. Kenttäkerros on yhtenevä. Tervaleppäluhdassa (2) valtapuulajina on tervaleppä, lisäksi on hieskoivua ja harmaaleppää. Pensaskerroksessa on lisäksi pajuja. Pohjakerros on aukkoisen. Tulvaniityn säilytettävät ominaispiirteet: Tulvaniitty (3) muodostuu rantaan tulvan kerrostamalle maannokselle. Veden tuntumassa on kortevyöhyke, jonka yläpuolella on suursara-, heinä- ja suurruohovaltainen vyöhyke ja ylinnä pieniruohoinen tulvaniitty.

Kehittämistoimenpiteet

Epilänkadun varren ja Mustikkaniemen viljelyä jatketaan voimassa olevien viljelysopimusten mukaan. Mikäli vuokrasopimukset päättyvät pidetään avoimien alueiden maisemasta huolta esimerkiksi niittämällä. Järveä kiertävän reitistön yhtenäisyyttä ja rannan saavutettavuutta parannetaan nykyisestä rakentamalla rantaan uusi rantapolku.

OSA-ALUE	TEHTÄVÄLAJI	1. VUODEN ALKUHOITO	SEURAAVAT 5 VUOTTA	HOITO JATKOSSA
Liito-oravan kulkureitit		Puiden tai puuryhmien väli ei saa olla suurempi kuin 10 metriä. Noudatetaan lehtometsien käsittelyperiaatteita.		
Kolopuut		Mitään kolopuita ei poisteta!		
Metsälain tärkeät elinympäristöt 1,2 - Rantaluhtat	Harvennustyö	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.
	Pienpuuston poisto	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.	Ei toimenpiteitä.
Hoidettava rantapuusto	Harvennustyö	Puustoa hoidetaan harventamalla yksitellen eri latvuserroksista. Huomioidaan liito-oravan elinympäristön asettamat rajoitukset!	Ei toimenpiteitä.	Toistetaan 10-15 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuuston hoidon maisemallisena tavoitteena on paikokoittaisen läpinäkyvyyden ja järvinäkymien lisääminen. Katajat säilytetään!	Pienpuuston vesomista tarkkaillaan ja sitä poistetaan tarvittaessa alkuhoidon laajuutta mukaillen.	Toistetaan 5 vuoden välein.
Metsälain tärkeä elinympäristö 3 - Tulvaniitty	Harvennustyö	Aluetta hoidetaan tulvaniittynä. Puustoa voidaan tarvittaessa poistaa.	Aluetta hoidetaan tulvaniittynä. Puustoa voidaan tarvittaessa poistaa.	Aluetta hoidetaan tulvaniittynä. Puustoa voidaan tarvittaessa poistaa.
	Niitto	Aluetta hoidetaan tulvaniittynä.	Aluetta hoidetaan tulvaniittynä.	Aluetta hoidetaan tulvaniittynä.
Muu merkittävä elinympäristö - Lehto	Harvennustyö	Puustoa hoidetaan harventamalla yksitellen eri latvuserroksista. Huomioidaan liito-oravan kulkureitin asettamat rajoitukset!	Hoitotarve tarkistetaan kerran viisivuotissajakson aikana.	Toistetaan 10-15 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuuston hoidossa painotetaan kuusentaimien poistoa. Pensaskasvillisuutta ei poisteta.	Pienpuuston hoidossa mukaillaan alkuhoidon laajuutta.	Toistetaan 5 vuoden välein.
Lehtimetsä	Harvennustyö	Hoidetaan samoin kuin ympäröivässä lehtometsässä.		
	Pienpuuston poisto	Hoidetaan samoin kuin ympäröivässä lehtometsässä.		
Avoimet alueet Epilänkadun varressa ja Mustikkaniemessä	Viljely	Peltokuviota viljellään viljelysopimuksen mukaisesti.	Peltokuvio pidetään avoimena joko viljelysopimuksen mukaisesti tai muutoin, esimerkiksi niittämällä.	Peltokuvio pidetään avoimena joko viljelysopimuksen mukaisesti tai muutoin, esimerkiksi niittämällä.
Olemassa olevasta puustosta kehitettävä puusaareke - pensaskerros avoin	Harvennustyö	Puuston saarekkeisuutta lisätään valiten puut yksitellen eri latvuserroksista.	Puiden kunnon ja kasvutilan tarkkailu.	Puiden kunnon ja kasvutilan tarkkailu viiden vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuusto ja pensaikko poistetaan mukaillen tavoiteltavien metsäsaarekkeiden sijaintia.	Pienpuuston kehittämistä tarkkaillaan ja sitä harvennetaan tarvittaessa alkuhoidon laajuutta mukaillen. Metsänpohja hoidetaan niittämällä kerran kasvukaudessa.	Metsänpohja hoidetaan niittämällä kerran kasvukaudessa.

13 VAARINMAA

Arvot ja ongelmat

Vaarinmaa sijoittuu kapealle kaistaleelle, Epilänkadulta järveen laskevalle rinteeseen. Vaarinmaa on toiminnallisesti ja kaupunkikuvallisesti tärkeä virkistysalue, sillä se sijoittuu avain asuinrakennusten tuntumaan, katunäkymien saavutettaviin ja pysäköintialueiden lähelle. Vaarinmaan leikkipaikka ja ranta-alue ovat suosittuja ajanviettopaikkoja. Vaikka nykyiset venepaikat ovat lähellä Epilänkatua, ovat ne kasvillisuuden ja maastonmuotojen vuoksi melko vaikeakulkuisesti saavutettavia. Järveä kiertävän reitistön kannalta alue on ongelmallinen, sillä Nahkatehtaankadun jälkeen pyöräily- ja jalankulkuliikenne suuntautuu Epilänkadun varteen, jossa reitin tunnelma ja yhteys vesialueeseen jää katu ympäristön ja ajoneuvoliikenteen varjoon. Pysäköintialue palvelee talvisin myös luistinradan käyttäjiä.

Maisemalliset ja maankäytölliset tavoitteet

Tavoitteena on säilyttää rannan viihtyisyys ja merkitys tärkeänä oleskelualueena. Alueen hoitotaso pidetään korkeana, jotta puisto liittyy luontevasti Nahkatehtaan kadun kaupunkimaiseen ympäristöön. Rantapuusto liittyy Vaarinmaan Tohloppijärven luontovaltaisempiin osa-alueisiin. Puustoa hoidetaan hienovaraisesti näkymien, luontoarvojen ja linnuston säilyttämiseksi sekä rannan yhtenäisen ilmeen säilyttämiseksi myös vastarannalta katsottuna. Rantapuustolla on maisemallista merkitystä myös vastarannan näkymien kannalta.

Luontoarvot ja niiden huomioiminen viheralueiden hoidossa

Alueen merkittävin luontoarvo on lehto, jonka ominaispiirteisiin kuuluvat lehtipuuvaltainen, kerroksellinen puusto, kehittynyt pensaskerros ja pohjakasvillisuus. Puusto on ryhmittynyttä ja puusaarakkeet monilajisia ja ikärakenteeltaan vaihtelevia. Kuviolla kasvaa järeitä haapoja, raitoja, mäntyjä, koivuja, kuusia ja jaloja lehtipuita. Kuviolla on myös kuolevia pystypuita, keloja, pökelöitä ja maapuita. Rantapuusto on linnuston kannalta merkittävää.

Kehittämistoimenpiteet

Alueen hoitotaso pidetään nykyisellään, pelikenttä muutetaan nurmipintaiseksi ja venepaikkojen saavutettavuutta parannetaan pitkospuin. Pelikentän käyttöä pysäköintiin rajataan kääntöpuomilla. Vaarinmaan leikkipaikan ja pysäköintialueen läheisyyteen sijoitetaan alueopaste.

OSA-ALUE	TEHTÄVÄLAJI	1. VUODEN ALKUHOITO	SEURAAVAT 5 VUOTTA	HOITO JATKOSSA
Liito-oravan kulkureitit		Puiden tai puuryhmien väli ei saa olla suurempi kuin 10 metriä. Noudatetaan lehtometsien käsittelyperiaatteita.		
Kolopuut		Mitään kolopuita ei poisteta!		
Hoidettava rantapuusto	Harvennustyö	Hoidon maisemallisena tavoitteena on lehvästön paikoittainen läpinäkyvyys ja järvinäkymistä huolehtiminen. Huomioidaan liito-oravan elinympäristön asettamat rajoitukset!	Hoitotarve arvioidaan säännöllisesti.	Toistetaan 10-15 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuuston harvennuksissa tavoitteena on järvinäkymien säilyminen ja umpeenkasvun estäminen.	Vesoavaa pienpuustoa poistetaan tarvittaessa alkuhoidon laajuutta mukaillen.	Toistetaan viiden vuoden välein.
Muu merkittävä elinympäristö - Lehto	Harvennustyö	Puustoa hoidetaan harventamalla yksitellen eri latvuseroksista. Huomioidaan liito-oravan kulkureitin asettamat rajoitukset!	Ei hoitotoimenpiteitä.	Toistetaan 10-15 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Paikoin jätetään hoitamattomia tiheiköitä. Pensaskasvillisuutta ei poisteta!	Vesoavaa pienpuustoa poistetaan tarvittaessa alkuhoidon laajuutta mukaillen.	Toistetaan viiden vuoden välein.
Pelikenttä, leikkipuisto ja nurmialue	Niitto ja kunnossapito	Alueita hoidetaan luokassa A2. Kukkaniitty niitetään kahdesti kasvukaudessa.	Alueita hoidetaan luokassa A2. Kukkaniitty niitetään kahdesti kasvukaudessa.	Hoitosuunnitelman mukaan.
Olemassa olevasta puustosta kehitettävä tai istutettava puusaareke - pensaskerros avoin	Harvennustyö	Puustoa harvennetaan tarvittaessa valiten puut yksitellen eri latvuseroksista. Tavoitteena on lisätä puuston saarekkeisuutta.	Puiden kunnon ja kasvutilan tarkkailu ja hoitotarpeen arviointi vuosittain.	Puiden kunnon ja kasvutilan tarkkailu ja hoitotarpeen arviointi 5 vuoden välein.
	Pienpuuston poisto	Pienpuustoa ja pensastoa harvennetaan tarvittaessa.	Pienpuuston ja pensaskerroksen kehittymistä tarkkaillaan ja sitä harvennetaan tarvittaessa, jotta näkymät runkojen lomasta säilyvät pääasiallisesti avoimina.	Metsänpohja hoidetaan niittämällä kerran kasvukaudessa.

14 NAHKATEHTAANKATU

Nykyinen poikkileikkaus, etelä- ja keskiosat

Katualueen leveys n. 12 m

- Järven puolella on tontteihin rajautuva asfalttipintainen jk + pp, 3 m
- Ajorata 4,8 - 5 m
- Nahkatehtaan puolella on kadunsuuntaiset pysäköintitaskut 2,3 m ja kapea jalkakäytävä 2 m

Nykyinen poikkileikkaus, pohjoisosat

Katualueen leveys n. 12 -16 m

- Järven puolella on asfalttipintainen jk + pp 3 m
- Jk/pp:n ja tontin välillä on 3,5 m katualueeseen sisältyvää asfalttoitua tai nurmetettua välivyöhykettä
- Ajorata 4,8 - 5 m
- Nahkatehtaan puolella on kadunsuuntaiset pysäköintitaskut 2,3 m ja kapea jalkakäytävä 2 m

Kadun rajautuminen

- Itäpuolen jalkakäytävä ja pysäköinti ovat tärkeitä kiinteistöille ja päiväkodille.
- Suora ajo kadulta rivitalojen autopaikoille ja sisäänkäynneille

Keveyen liikenteen ympäristön kohentaminen

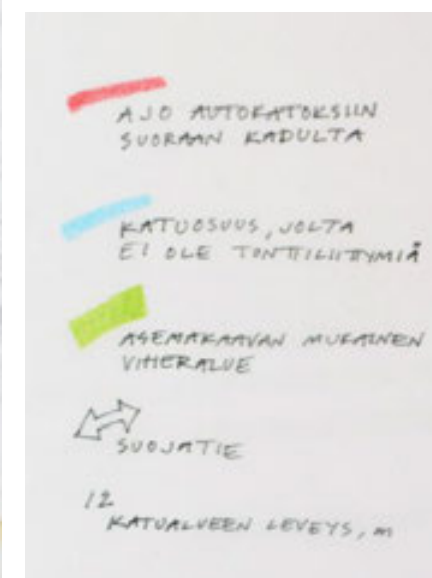
Katu yksisuuntaiseksi – > enemmän tilaa - selkeämpi rajautuminen

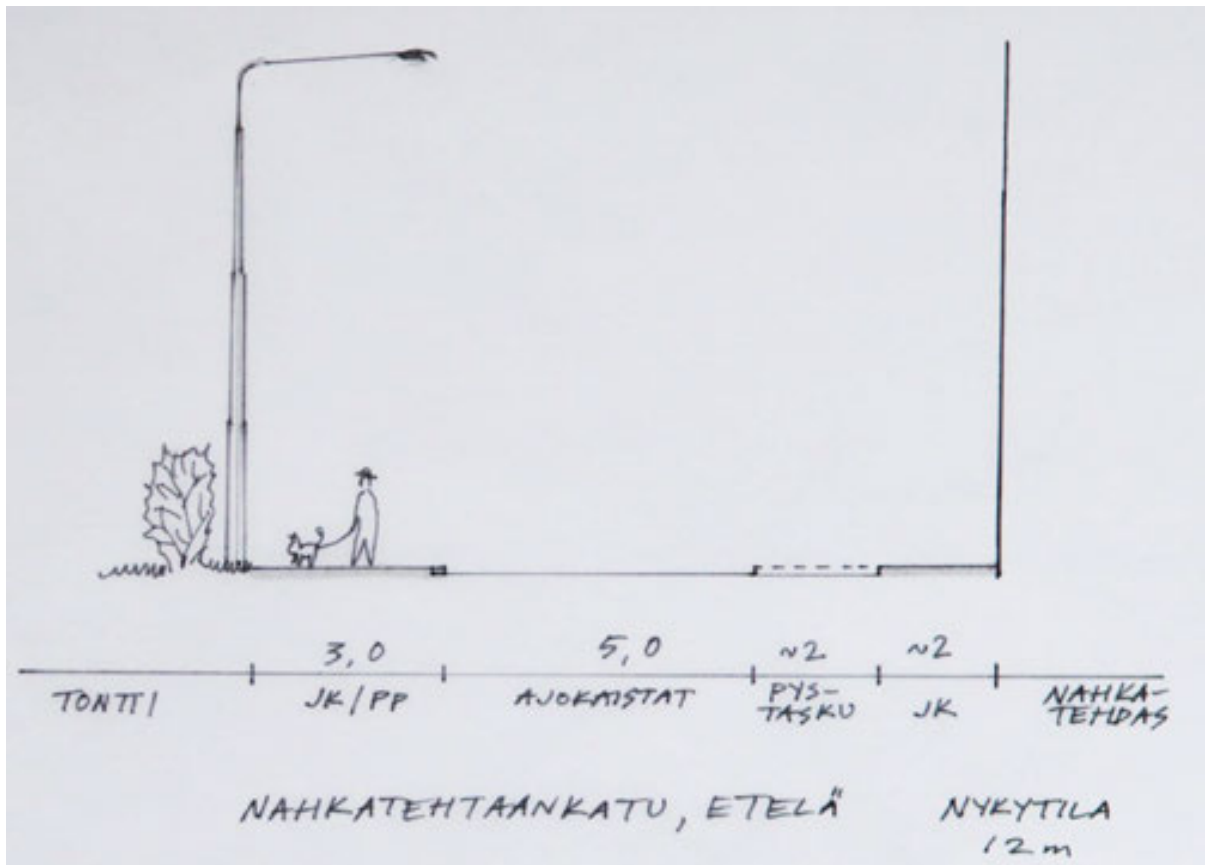
- Ajosuunta Tohlopinrannasta Epilänkadulle
- Kadun itäpuoli pysäköintitaskuineen jää ennalleen
- Yksisuuntaisen ajokaistan leveydeksi 3,5 m
- Vapautuu lisätilaa 1,3 metriä. Voidaan leventää jk/pp reittiä ja erottaa ajokaista ja kevyt liikenne toisistaan välikaistalla. Välikaistalle voidaan sijoittaa valaisinpylväät ja kiveys.
- Istutuksille on käytännössä vaikeaa järjestää tilaa tonteille ajojen ja poikkileikkauksen vuoksi
- Nykyisen poikkileikkauksen ehdoilla voidaan viihtyisyyttä lisätä kiveyksillä
- Jatkosuunnittelussa voidaan tutkia myös, millaisilla ehdoilla pyöräily voisi sijoittua ajoradalle ja miten tästä vapautuvaa tilaa voitaisiin hyödyntää.

Tällä aukeamalla esitetyt ideat ovat viitteellisiä tutkielmia Nahkatehtaankadun jäsentelymahdollisuuksista. Kadun järjestely ratkaistaan erillisissä katusuunnitelmissa.

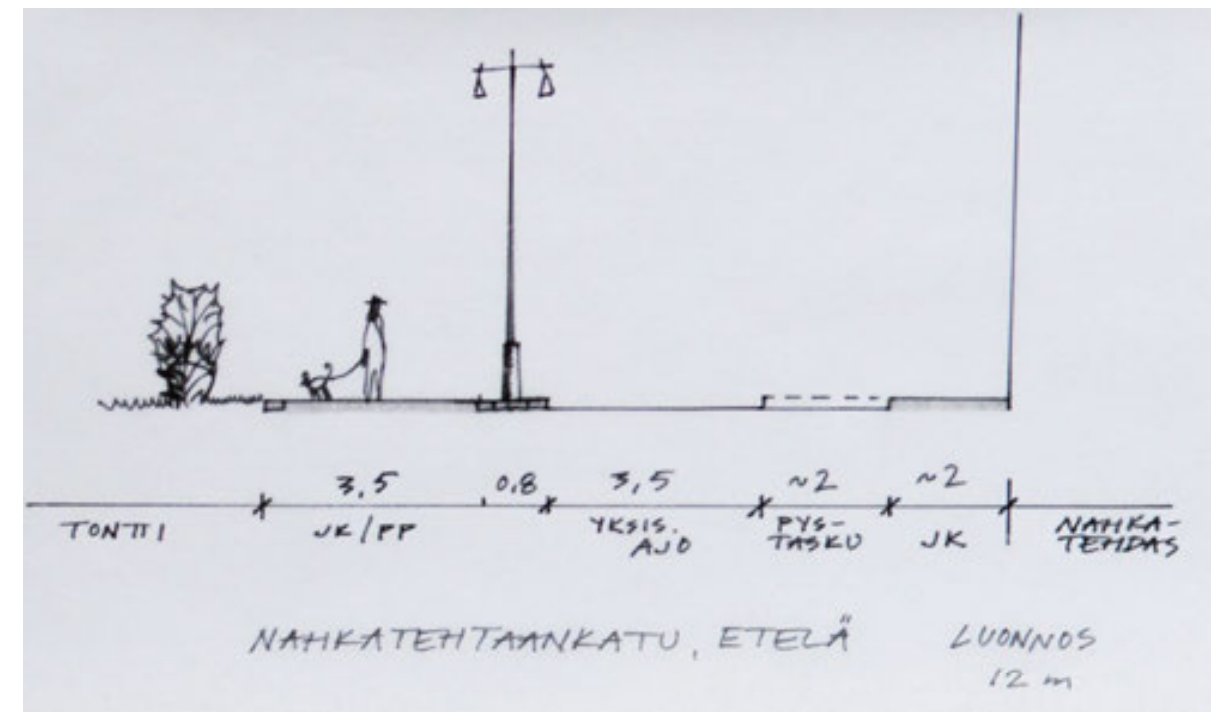

Katutilan rajautuminen.

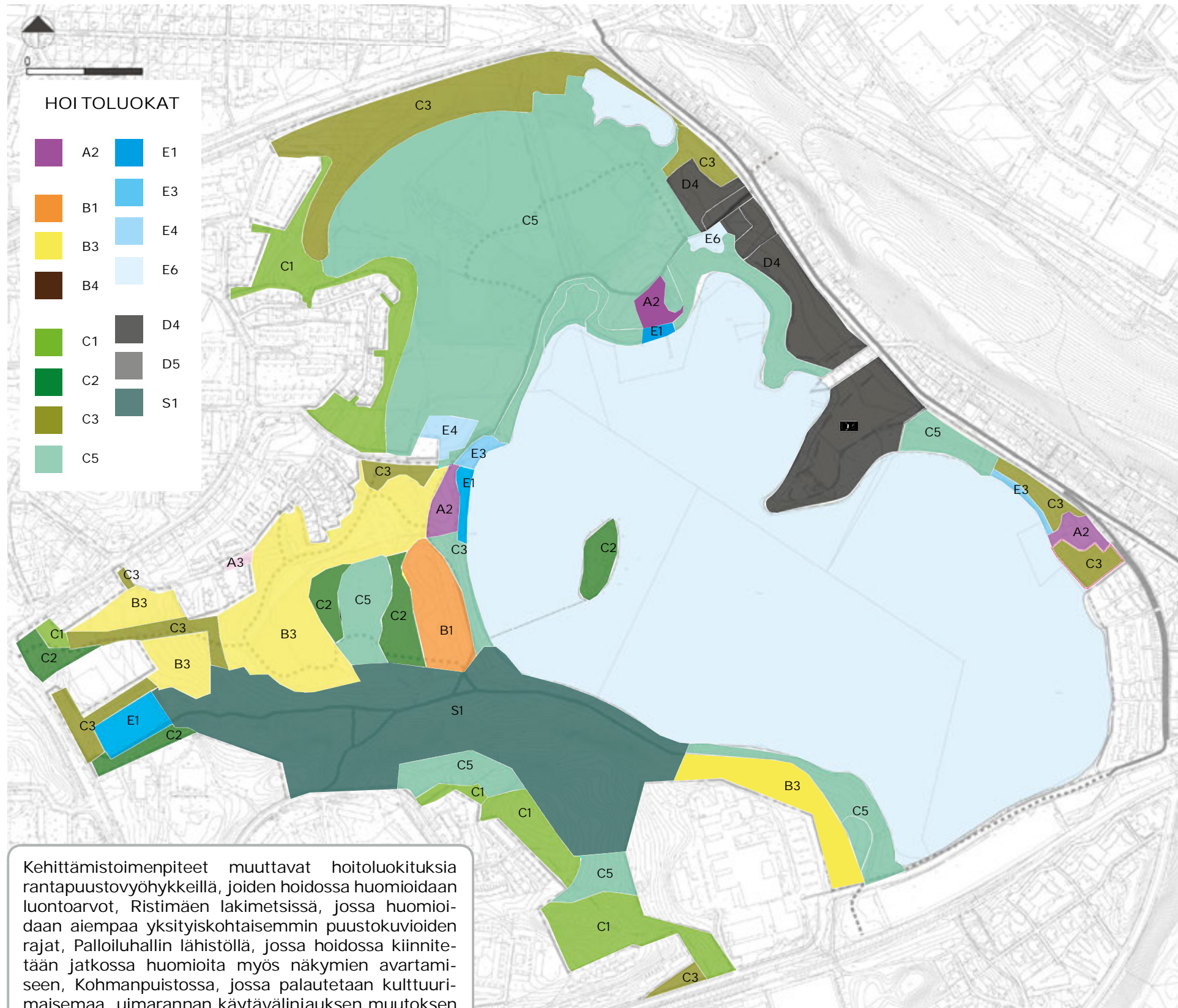

Nykytilanne

Kehittämis ehdotus

Viheralueiden hoitoluokat kartalla

Kehittämistoimenpiteet muuttavat hoitoluokituksia rantapuustovyöhykkeillä, joiden hoidossa huomioidaan luontoarvot, Ristimäen lakimetsässä, jossa huomioidaan aiempaa yksityiskohtaisemmin puustokuvioiden rajat, Palloiluhallin lähistöillä, jossa hoidossa kiinnitetään jatkossa huomioita myös näkymien avartamiseen, Kohmanpuistossa, jossa palautetaan kulttuuri- maisemaa, uimarannan käytävälinjauksen muutoksen yhteydessä ja Myllypuronkadun varren suojametsän ja suopolun yhteydessä. Tohloppijärven uimarannan asemakaava-alueen hoitoluokitus ratkeaa asemakaavoituksen yhteydessä.

Viheralueiden hoitoluokitus

Viheralueiden hoidon taso määritellään valtakunnallisesti käytössä olevan viheralueiden hoitoluokituksen mukaan. Hoitoluokkaan vaikuttavat myös kaavamääräykset. Tohloppijärven uimarantojen oleilualueilla on A-luokan rakennettuja viheralueita, B-luokkaan kuuluvia maisemapeltoja ja -niittyjä, C-luokan taajamametsiä, D-luokan muita viheralueita, E-luokan erityisalueita ja S-luokan suojelualueita.

Käyttöviheralueet (A2) sijaitsevat keskeisesti rakennetussa ympäristössä. Ne ovat viihtyisiä, turvallisia ja toimivia käyttöympäristöjä, jotka on tarkoitettu esim. oleskeluun, leikkiin ja pieni- muotoiseen pelaamiseen. Käyttöviheralueilla on istutuksia, puita ja nurmialueita sekä paikoittain korkeatasoisia rakenteita. Vaarin- maan leikkipaikan A2-hoitoaluetta laajennetaan maisemien katse- lupaikkana toimivalle rantahietikolle saakka. Tohloppijärven uima- rantojen aurinkonurmia hoidetaan luokassa A2.

B1 Maisemapelot

Maisemapelloilla viljellään viljelykasveja tai kukkivia maisemapel- tokasveja. Niitä hoidetaan maataloudessa käytetyin menetelmin. Tavoitteena on avoimen kulttuurimaiseman ylläpitäminen, taaja- makuvan rikastuttaminen ja pellon reunavyöhykkeiden luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen. Kohmanpuiston maisemapeltoa viljellään sille laaditun viljelykiertosuunnitelman mukaisesti.

B3 Maisemaniitty ja laidunalue

Maisemaniityt sijaitsevat usein ulkoilureittien varsilla tai ne voivat olla osa kulttuuri- ja perinnumaisemaa. Maisemaniityt ovat puoli- avoimia ja niiden kasvillisuus koostuu pääasiassa ruohovartisista luonnonkasveista. Hoidon tavoitteena on ylläpitää avointa niitty- maisemaa siten, että alue säilyttää ominaispiirteensä ja monimuo- toisuutensa. Kohmanpuiston hakamaata ja Jussinojan ympäristöjä hoidetaan tässä hoitoluokassa ja niitä voidaan myös hoitaa laidun- tamalla. Laidunnus toteutetaan aina erillisen laidunnussuunnitel- man mukaan.

Lähimetsät (C1) sijaitsevat asutuksen läheisyydessä. Lähimet- sässä on hyvät käytävä- ja polkuverkostot päivittäiseen ulkoiluun. Hoidon tavoitteena on ulkoilumahdollisuuksien turvaaminen sekä hoidettu ja maisemaltaan edustava metsäkasvillisuus. Turvallisuus, puuston elinvoimaisuus ja puuston uudistuminen ovat myös keskei- siä hoidon tavoitteita. Ristimäen asutukseen rajautuvien C1-aluei- den rajauksia on täsmennetty puustokuvioiden ja kunnostettavien polkulinjojen mukaan. Tesoman valtatie läheisyydessä sijaitsevan metsäkuvion hoitoluokka on muutettu C1-luokkaan avattavien näk- ymien vuoksi.

Ulkoilu- ja virkistysmetsät (C2) antavat kaupunkirakenteeseen väljyyttä ja niitä käytetään virkistystoimintaan.

Suojametsät (C3) sijaitsevat pääväylien, teollisuusalueiden ja ve- sistöjen reuna-alueilla ja lieventävät melu-, pöly- tuuli- ja saaste- yhteydessä.

haittoja. Suojametsä voi toimia myös tärkeänä ekologisena yhteytenä. Alueella ei ole ulkoiluun tarkoitettuja rakenteita tai varusteita, mutta sen halki voi johtaa polku tai kevyen liikenteen väylä. Myllypuronkadun vastaisen C3-alueen rajausta on muutettu puustokuvioiden ja suopulun linjauksen mukaiseksi. Muita C3-alueita on Vaarinmaan ja Tesoman valtatie lähellä.

Arvometsät (C5) Arvometsiin kuuluvat maiseman, kulttuurin, luonnon monimuotoisuuden tai muiden ominaisuuksien kannalta erityisen tärkeät ja arvokkaat kohteet. Arvometsäluokkaan kuuluvat Kohmanpuiston rantalehto Mediapoliksien edustalla, osa Rasonhaan metsiin rajautuvista metsäalueista, Kohmanpuiston vanha kuusikko, Tohlopinsuo ja luontoarvoiltaan tärkeät rantapuustovyöhykkeet.

Muut viheralueet (D) luokkaan kuuluvat ns. ulosvuokratut alueet tai alueet, jotka ovat kaavassa osoitetusta viheraluemerkinnästä poikkeavassa käytössä. Mustikkaniemen avoimet alueet on hoidettu avoimena, ulos vuokrattuna peltoalueina (D4). Myös tenniskenttä kuuluu hoitoluokkaan D.

Erityisalueisiin (E) kuuluvat uimaranta ja liikuntapaikat E1, soutuveneiden säilytysalueet E3, viljelypalstat E4 ja matonpesupaikka E6.

Suojelualueet (S) luokkaan kuuluu kolmentasoisia kohteita.

S1-alueet ovat luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja luonnonsuojelualueita, luonnonsuojelulain luontotyyppisiä ja ympäristökeskuksen rajauspäätöksellä määriteltyjä erityissuojeltujen lajien elinympäristöjä tai kasvupaikkoja.

Rasonhaan perintömetsä kuuluu kokonaisuudessaan suojelualueiden hoitoluokkaan S1 ja sen hoidon järjestämisestä ja alueiden kehittämisestä vastaa kaupungin ympäristönsuojeluyksikkö.

Nykyisen Kohmanpuiston maisemapellon kukkaloistosta on paljon iloa. Maisemapelto kuuluu hoitoluokkaan B1.

Kohmanpuistoa hoidetaan jatkossa maisemaniittynä hoitoluokassa B3, jolloin maisemakuva muuttuu nykyistä avoimemmaksi. Alueen hoito on mahdollista myös laiduntamalla. Metsän reunapuusto suojaa taustan vanhaa kuusikkoa ja on tärkeä osa maisemakuvaa.

Tampere

KARTTALÄHTEET JA ILMAKUVAT

Vanhat painetut kartat vuosilta 1953, 1960, 1975, 1980 ja 1991. Maanmittauslaitos.

Ilmakuvat vuodelta 1994. Tampereen kaupunki.

Rekognosointikartat

Tampereen karttapalvelu <https://kartat.tampere.fi/oskari>

Karttaikkuna <http://www.paikkatietoikkuna.fi/web/fi/kartta>

KIRJALLISET LÄHTEET

Timo Alanen ja Saulo Kepsu, Kuninkaan kartasto Suomesta 1776-1805 (SKS, 1989).
<http://www.tampere.fi/asuminen-ja-ymparisto/ymparisto-ja-luonto/metsat.html>

Avoimet viheralueet - Maisemapeltojen ja niittyjen ylläpito 2014-2025. Viherpalveluohjelma, B-hoitoluokitus. Tampereen kaupunki. Kaupunkiympäristön kehittäminen.

EHYT-hanke, Tesoma. Ekosysteemipalveluselitys. 2013. Ramboll Oy.

Lammi, Kaija. Meirän kylät. Lamminpään ja Tohlopin kaupunginosakirja. 1998

Luoto, Kirsi. Arkistoselvitys koskien Tampereen Epilänharjun "Ruumiinopuntari"-nimistä kulkuväylää. Pirkanmaan maakuntamuseo/Kulttuuriympäristöyksikkö. 2010

ProAgria Pirkanmaa, maa- ja kotitalousnaiset MKN Maisemapalvelut, Söyrinki. Maisemapeltojen viljelykiertosuunnitelma v. 2013-2017.

Mikroliitti Oy. Rostedt, Tapani; Helminen, Mikko; Jussila, Timo. Tampere Tesoma Yleissuunnitelma-alueen muinaisjäännösinventointi. Yleissuunnitelma nro 1034, 28.6.2012.

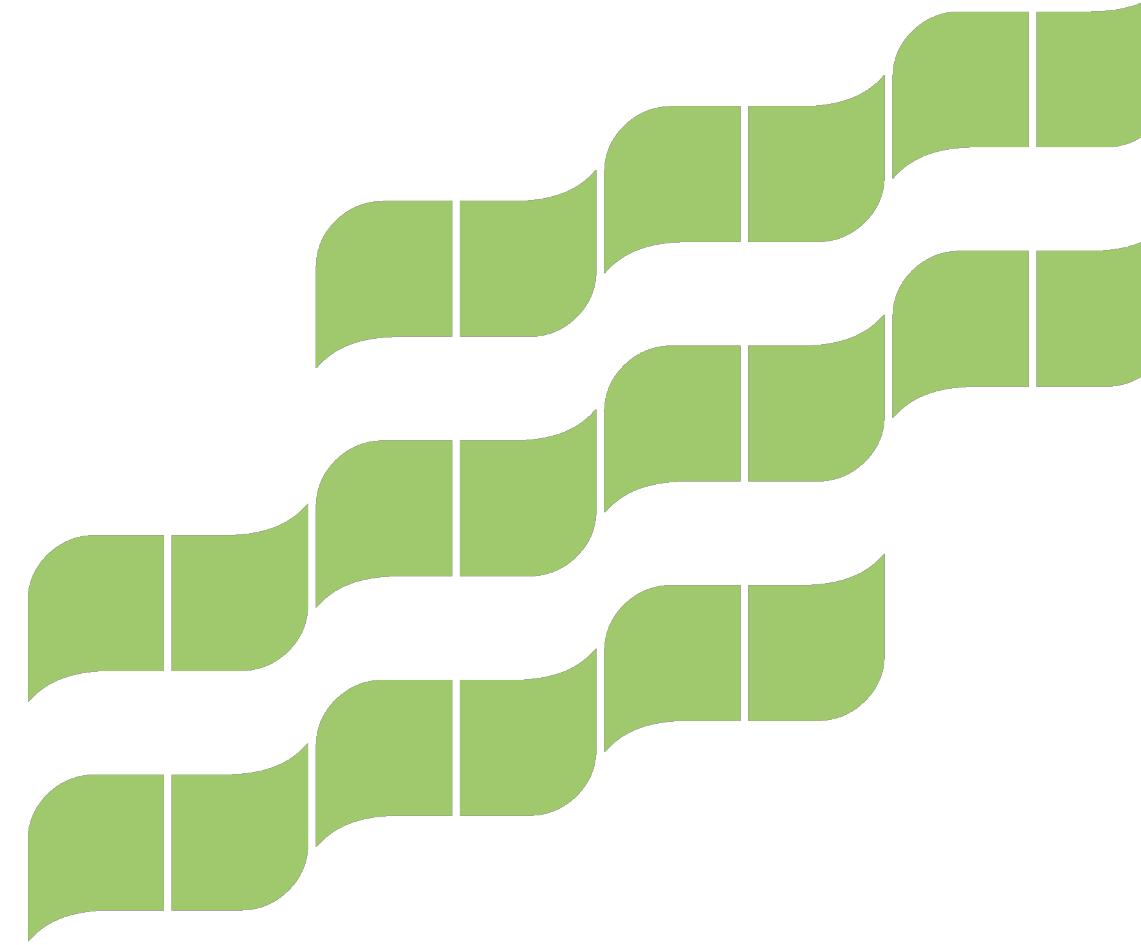
Kantakaupungin ympäristö- ja maisemaselvitys. 2008. Tampereen kaupunki / Suunnittelupalvelut /Selvitykset ja arvioinnit.

Tampereen luontopolut. Tohlopin luontopolku. Tampereen kaupunki. Ympäristövalvonnan julkaisuja 8/2004.

Tesoman ympäristö- ja maisemaselvitys. Tesoman yleissuunnitelma. 01/2013. Tampereen kaupunki. Maankäytön suunnittelu.

Viherrakenteen seudullinen yleissuunnitelma, luonnos. 8.3.2019. Tampereen kaupunkiseutu.

TAMPEREEN KAUPUNKI